

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ
อำเภอน้ำยืน
ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

จัดทำโดย
สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน
กรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ฉบับนี้ จัดทำขึ้นจากการวิเคราะห์ศักยภาพพื้นที่ทั้งหมดของอำเภอน้ำยืน ซึ่งเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างเกษตรกรและคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร ศพก.หลักและศพก.เครือข่าย ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องในกระทรวงเกษตรและสหกรณ์และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ร่วมกันจัดเก็บข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ ตามกระบวนการจัดทำแผนชุมชนแบบมีส่วนร่วม เริ่มตั้งแต่การเข้าสู่กระบวนการ การประเมินความสัมพันธ์ การเปลี่ยนแปลงในชุมชน การสร้างภาพฝัน การประเมินปัญหา สาเหตุของปัญหาของเกษตรกรในการประกอบอาชีพทางการเกษตร เพื่อจัดทำแนวทางแก้ไขปัญหาและแผนงานโครงการต่างๆของอำเภอ ซึ่งจะตอบสนองต่อความต้องการของเกษตรกรโดยตรง

หวังเป็นอย่างยิ่งว่าแผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ อำเภอน้ำยืน ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อเกษตรกรและหน่วยงานต่างๆที่จะนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนพัฒนาการเกษตรอำเภอในภาพรวม และขอขอบพระคุณหน่วยงานต่างๆที่ได้ให้การสนับสนุนด้านการจัดเก็บข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลและให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรฉบับนี้เป็นอย่างดี

สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน

สิงหาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

๑.๒.๓ ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๑.๓.๒ ฤดูกาล

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

๑.๔.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

๑.๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างอำเภอ

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

สารบัญ (ต่อ)

- ๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง
- ๑.๕.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ
- ๑.๕.๓ พื้นที่ชลประทาน
- ๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม
  - ๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ
  - ๑.๖.๒ ผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด
  - ๑.๖.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว
  - ๑.๖.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท
  - ๑.๖.๕ การศึกษา
  - ๑.๖.๖ สาธารณสุข
  - ๑.๖.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม
  - ๑.๖.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ
- ๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)
  - ๑.๗.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดินประเภทหลัก ๆ เช่น ภาคเกษตร อุตสาหกรรม ชุมชนเมืองที่อยู่อาศัยแยกตามเขตการปกครองย่อย

สารบัญ (ต่อ)

บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรระดับอำเภอ

๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๒.๑.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๒.๑.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

๒.๒ การจัดทำ TOWS Matrix

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

บรรณานุกรม

ภาคผนวก

- ตารางที่ ๑ แสดงการแบ่งเขตการปกครอง
- ตารางที่ ๒ สภาพปัญหาของทรัพยากรดิน
- ตารางที่ ๓ แสดงสถิติปริมาณน้ำฝนรายเดือน
- ตารางที่ ๔ แหล่งน้ำที่สำคัญ
- ตารางที่ ๕ ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด
- ตารางที่ ๖ ผลผลิต ต้นทุนการผลิต รายได้ ของการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ
- ตารางที่ ๗ แสดงครัวเรือนและจำนวนประชากร
- ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลกลุ่มสถาบันเกษตรกร
- ตารางที่ ๙ สภาพการใช้ที่ดิน
- ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลการเข้าร่วมโครงการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
- ตารางที่ ๑๐ จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวและพื้นที่เก็บเกี่ยว
- ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลการเข้าร่วมโครงการปรับปรุงทะเบียนเกษตรกร
- ตารางที่ ๑๒ ข้อมูลพื้นที่ปลูกพืชจากการวาดแปลง
- ตารางที่ ๑๓ จำนวนพื้นที่ปลูกข้าวและพื้นที่เก็บเกี่ยว
- ตารางที่ ๑๔ ปฏิทินการปลูกข้าว
- ตารางที่ ๑๕ จุดรับซื้อข้าวในพื้นที่ใกล้เคียง
- ตารางที่ ๑๖ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข
- ตารางที่ ๑๗ การวิเคราะห์ TOWS Matrix สภาพแวดล้อม

ภาพที่ ๑ ที่ตั้ง

ภาพที่ ๒ อาณาเขตติดต่อ

ภาพที่ ๓ การแบ่งเขตการปกครอง

ภาพที่ ๔ พื้นที่ป่าไม้

ภาพที่ ๕ สภาพพื้นที่

ภาพที่ ๖ ชุมชนในตำบล

ภาพที่ ๗ ชุมชนในอำเภอ

ภาพที่ ๘ เส้นทางคมนาคม

ภาพที่ ๙ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด

ภาพที่ ๑๐ แหล่งน้ำธรรมชาติ

ภาพที่ ๑๑ อ่างเก็บน้ำและพื้นที่ชลประทาน

ภาพที่ ๑๒ การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ภาพที่ ๑๓ ระดับความเหมาะสมในการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๔ ข้อมูลการวาดแปลง

ภาพที่ ๑๕ ที่ตั้งจุดรับซื้อข้าว

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

ประวัติความเป็นมา

ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว หลวงมหาไถยกรรมการเทศอุดมได้พาครอบครัวไพร่พล อพยพมาตั้งอยู่บ้านจันลานาโดม แขวงเมืองจำปาศักดิ์ ขอขึ้นตรงกับเมืองจำปาศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๒๔ เจ้าเมืองจำปาศักดิ์ มีใบขอกราบบังคมทูลกรมพระมหากษัตริย์ขอพระราชทานพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เพื่อทรงกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตั้งเมืองจันลานาโดมเป็นเมืองโดมประดิษฐ์ และโปรดเกล้าฯ ให้หลวงรัตนเชื่อนขันธเป็น “พระดำรงสุรเดช” เจ้าเมือง โดยขึ้นตรงต่อเจ้าเมืองจำปาศักดิ์

พ.ศ. ๒๔๕๕ เมืองจำปาศักดิ์ถูกฝรั่งเศสยึดไป เมืองโดมประดิษฐ์จึงถูกยุบเป็นตำบลโดมประดิษฐ์ อยู่ในเขตการปกครองของอำเภอเดชอุดม

พ.ศ. ๒๕๑๒ ผู้ว่าราชการจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาเห็นว่าท้องที่ตำบลโขง ตาเกา ยางโดมประดิษฐ์ อำเภอเดชอุดม มีประชากรแน่นหนาและมีคดีต่าง ๆ เกิดขึ้นมาก ประกอบกับอยู่ห่างจากอำเภอเดชอุดม จึงมีรายงานกระทรวงมหาดไทย เพื่อขอตั้งเป็นกิ่งอำเภอ

วันที่ ๑๗ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๒ กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศแบ่งพื้นที่ตำบลของอำเภอเดชอุดม ตั้งเป็นกิ่งอำเภอน้ำยืน สาเหตุที่เรียกว่า “น้ำยืน” อาจมาจากสาเหตุ (๑) เรียกตามชื่อหมู่บ้าน “น้ำยืน” ซึ่งอยู่ใกล้กับสถานที่ตั้งของที่ว่าการอำเภอน้ำยืน (๒) เนื่องจากที่ตั้งของที่ว่าการอำเภออยู่ระหว่างลำห้วย ๓ สาย ไหลมาประจบกันคือ ลำห้วยบอน ห้วยโขง และห้วยตาเฒ่า ซึ่งมีน้ำไหลตลอดปี และมีความอุดมสมบูรณ์

พ.ศ. ๒๕๑๓ ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้ดำเนินการปรับปรุงกิ่งอำเภอน้ำยืน โดยถือนโยบายเมืองล้อมป่า จัดสรรที่ดินให้ประชาชนเข้าอยู่อาศัยและมีที่ทำมาหากินรวมทั้งวางผังเมืองของกิ่งอำเภอ

วันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๑๗ มีประกาศยกฐานะจากกิ่งอำเภอน้ำยืนเป็น อำเภอน้ำยืน

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

อำเภอน้ำยืนตั้งอยู่ทางทิศใต้ของจังหวัดอุบลราชธานี ห่างจากตัวจังหวัดอุบลราชธานีประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานคร ๖๓๐ กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ ๘๗๕ ตารางกิโลเมตร

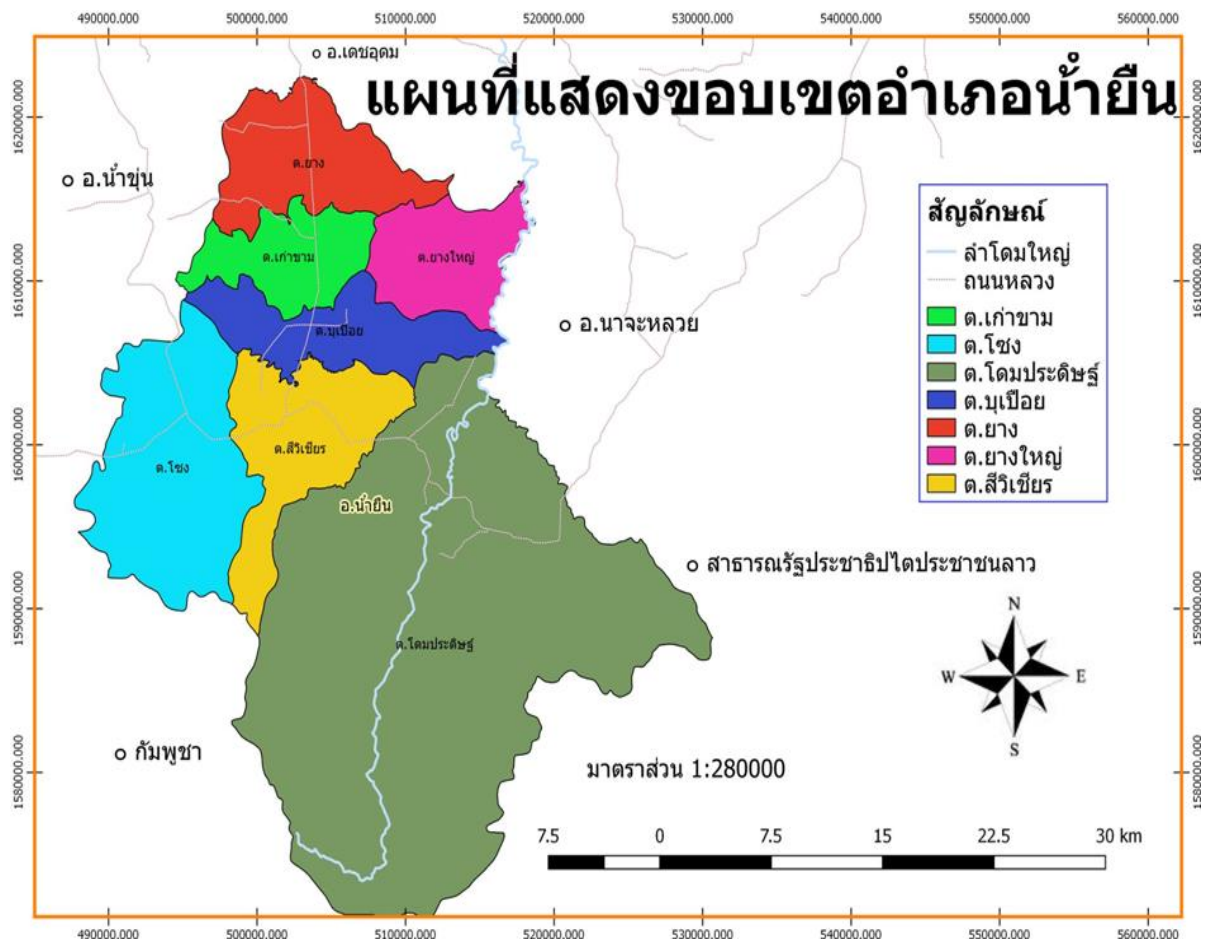
ภาพที่ ๑ แผนที่แสดงที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

๑.๑.๒ อาณาเขตติดต่อ

อำเภอไทรโยคมีอาณาเขตติดต่อดังนี้

ทิศเหนือ	จดอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี
ทิศตะวันออก	จดกับอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

ทิศใต้ จดกับอำเภอจอมกระสาน จังหวัดพระวิหาร ราชอาณาจักรกัมพูชา
และเมืองสุขุม แขวงจำปาศักดิ์ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว
ทิศตะวันตก จดกับอำเภอน้ำขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงอาณาเขตของอำเภอน้ำยืน

๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ ตำบล ๑๐๒ หมู่บ้าน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘ แห่ง ประชากรอำเภอน้ำยืนประกอบไปด้วย ๒๐,๘๖๗ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๖๙,๑๘๕ คน ประกอบด้วยประชากรชาย จำนวน ๓๕,๐๓๐ คน เป็นหญิง จำนวน ๓๔,๑๕๕ คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยอีสานในการสื่อสารดังนี้

การปกครอง จำนวน ๗ ตำบล ๑๐๒ หมู่บ้าน ประกอบด้วย

๑. ตำบลสีวิเชียร	จำนวน ๑๖ หมู่บ้าน
๒. ตำบลโดมประดิษฐ์	จำนวน ๒๑ หมู่บ้าน
๓. ตำบลบุเปือย	จำนวน ๑๕ หมู่บ้าน
๔. ตำบลยาง	จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
๕. ตำบลโฆง	จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน
๖. ตำบลเก่าขาม	จำนวน ๑๓ หมู่บ้าน
๗. ตำบลยางใหญ่	จำนวน ๑๒ หมู่บ้าน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน ๘ แห่ง ประกอบด้วย

๑. เทศบาลตำบลน้ำเย็น
๒. เทศบาลตำบลสีวิเชียร
๓. เทศบาลตำบลโฆง
๔. องค์การบริหารส่วนตำบลบุเปือย
๕. องค์การบริหารส่วนตำบลยาง
๖. องค์การบริหารส่วนตำบลโดมประดิษฐ์
๗. องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม
๘. องค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่

ตารางที่ ๑ : แสดงข้อมูลประชากรของอำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	จำนวน	ครัวเรือน	ประชากร (คน)
-----	------	-------	-----------	--------------

		หมู่บ้าน	ทั้งหมด	ชาย	หญิง	รวม
๑	โชนง	๑๒	๒,๒๕๕	๔,๒๙๘	๔,๑๕๕	๘,๔๕๓
๒	เก่าขาม	๑๓	๒,๑๗๔	๓,๗๕๑	๓,๔๘๓	๗,๒๓๔
๓	ยาง	๑๓	๒,๕๗๒	๓,๖๙๙	๓,๖๐๖	๗,๓๐๕
๔	ยางใหญ่	๑๒	๑,๖๓๒	๓,๑๒๓	๓,๐๗๙	๖,๒๐๒
๕	บุเปือย	๑๕	๒,๙๑๘	๔,๖๗๒	๔,๕๑๑	๙,๑๘๓
๖	สีวิเชียร	๑๖	๔,๖๙๖	๗,๓๒๕	๗,๓๕๒	๑๔,๖๗๗
๗	โดมประดิษฐ์	๒๑	๔,๖๒๐	๘,๑๖๒	๗,๙๖๙	๑๖,๑๓๑
	รวม	๑๐๒	๒๐,๘๖๗	๓๕,๐๓๐	๓๔,๑๕๕	๖๙,๑๘๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภออำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๕๙

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

อำเภอน้ำยืน มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลาย ตอนเหนือเป็นที่ราบ และมีความลาดเอียงน้อย ส่วนตอนใต้เป็นป่าและภูเขาสลับซับซ้อน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนา ระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๘๐-๗๗๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล แร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ หินบะซอลต์

๑.๒.๒ ลักษณะทิศทาง ความลาดชัน

อำเภอน้ำยืนเป็นอำเภอที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ๒ ประเทศ คือ สปป.ลาว และ กัมพูชาประชาธิปไตย ภูมิประเทศตอนเหนือเป็นที่ราบ และมีความลาดเอียงน้อย ส่วนตอนใต้เป็นป่าภูเขา สลับซับซ้อน มีเทือกเขาพนมดงรักกั้นระหว่างไทย - กัมพูชา ทำให้พื้นที่โดยรอบประกอบด้วยพื้นที่ป่าไม้ ได้แก่ ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่” ที่มีสภาพป่าอุดมสมบูรณ์ส่วนใหญ่อยู่ติดกับแนวเขตอนุรักษ์ เขต รักษาพันธุ์สัตว์ป่ายอดโดม อุทยานแห่งชาติภูจอง - นายอย และอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร นอกจากนี้ยังมี พื้นที่สมบูรณ์ตามริมลำห้วยลำโดมใหญ่ ดังนี้

๑. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่” ในตำบลโดมประดิษฐ์ ตำบลสีวิเชียร ตำบล โชนง ซึ่งมีสภาพที่สมบูรณ์ติดแนวเขตป่าอนุรักษ์ เนื้อที่ประมาณ ๔,๐๐๐ ไร่

๒. พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่” ท้องที่ตำบลบุเปือย ตำบลยางใหญ่ ตาม แนวริมลำห้วยลำโดมใหญ่ รวมเนื้อที่ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่

๓. พื้นที่ป่าในเขตอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่ายอดโดม ครอบคลุมพื้นที่ตำบลโดมประดิษฐ์ ตำบลสี วิเชียร ตำบลโชนง รวมเนื้อที่ทั้งสิ้น ๑๔๐,๘๔๕ ไร่

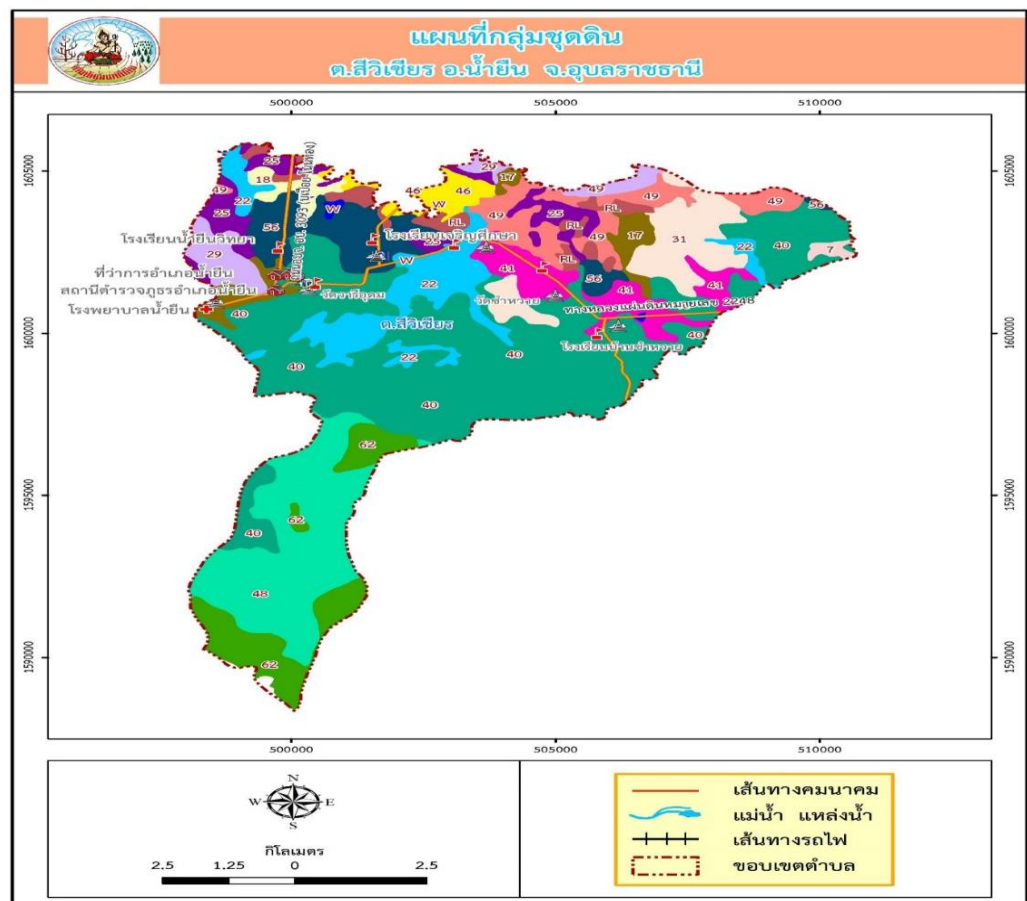
๔. พื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติภูจอง - นายอย ในพื้นที่ตำบลโดมประดิษฐ์ รวมเนื้อที่ ทั้งสิ้น ๑๑๐,๖๒๕ ไร่

๕. พื้นที่ป่าในเขตอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ในเขตพื้นที่ตำบลโขง และตำบลสิวีเชียร รวมเนื้อที่ ๒๒,๕๐๐ ไร่

ข้อมูลทั่วไป	
ที่ตั้ง:	เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ายอดโดม ตั้งอยู่ที่เส้นรุ้งที่ ๑๔ องศา ๑๓ ลิปดา ถึง ๑๔ องศา ๒๗ ลิปดาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๔ องศา ๕๙ ลิปดา ถึง ๑๐๕ องศา ๐๗ ลิปดาตะวันออก อยู่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศ อยู่ในท้องที่ตำบลโดมประดิษฐ์ และตำบลศรีวิเชียร อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี
สภาพภูมิประเทศ:	ลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นภูเขาสลับซับซ้อนอันเป็นส่วนหนึ่งของเทือกเขาพนมดงรัก มีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางตั้งแต่ ๑๘๐ เมตร ถึง ๗๗๖ เมตร จากสภาพภูมิประเทศที่ส่วนใหญ่เป็นเทือกเขาสลับซับซ้อนกันหลายลูกดังกล่าวข้างต้น ก่อให้เกิดลำห้วย ลำธารหลายสาย เช่น ห้วยบอน ห้วยวังใหญ่ ห้วยพระเจ้า ห้วยยาง ห้วยไห ห้วยเตื่อ ห้วยดินดำ ห้วยบุญ ห้วยค้อ ฯลฯ ซึ่งไหลลงไปรวมกันที่ลำโดมใหญ่ และยังพบว่าบริเวณพื้นที่ริมลำห้วยหลายสายมีแหล่งดินโป่ง ซึ่งเป็นแหล่งอาหารที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตของสัตว์ป่า โป่งใหญ่ที่สำคัญ ได้แก่ โป่งห้วยดินดำ และโป่งแดง
อาณาเขตติดต่อ:	ทิศเหนือ จดพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติป่าฝั่งซ้ายลำโดมใหญ่ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ทิศใต้ จดแนวแบ่งเขตประเทศไทยกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย ทิศตะวันออก จดลำโดมใหญ่ซึ่งเป็นแนวเขตระหว่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ายอดโดมกับอุทยานแห่งชาติภูจอง-นายอย อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี ทิศตะวันตก จดลำน้ำบอนซึ่งเป็นแนวเขตระหว่างเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่ายอดโดมกับอุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ตำบลโขง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี
ทรัพยากรป่าไม้:	๑. ป่าดิบชื้น ๒. ป่าดิบแล้ง ๓. ป่าเบญจพรรณ ๔. ป่าเต็งรัง ๕. พุ่มหญ้า
ทรัพยากรสัตว์ป่า:	๑. สัตว์เลี้ยงลูกด้วยน้ำนม เช่น ลิงกัง ลิงเสน ลิงวอก ค่างหงอก ชะนีมงกุฎ ช้าง กระตัง เลียงผา ชะนีมงกุฎ เสือไฟ เสือลายเมฆ เสือดาวหรือเสือด้า เสือโคร่ง แมวดาว หมีควาย และหมี่หมาหรือหมี่คน

๑.๒.๓. ลักษณะดิน กลุ่มชุดดิน พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบชุดดินที่ ๒๒ ๒๕ ๔๐ ๔๖ ๕๖ รายละเอียดดังนี้

ชุดที่ดินที่ ๕๖ ลักษณะดิน คือเป็นดินลิกปานกลาง การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนหรือร่วนปนทรายเป็นดินที่มีความเหมาะสมในการปลูกพืชไร่หลายชนิด และพัฒนาเป็นทุ่งหญ้าเลี้ยงสัตว์

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของจังหวัดอุบลราชธานี ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล ซึ่ง ๒ ชนิด คือ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนเข้าปกคลุมประเทศไทย ตั้งแต่ประมาณ กลางเดือนตุลาคมถึงประมาณเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งอยู่ในช่วงฤดูหนาวของประเทศไทย ทำให้ จังหวัดอุบลราชธานีมี อากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป และมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ที่พัดพามวลอากาศชื้นจาก ทะเลและมหาสมุทรเข้าปก คลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน (ประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงประมาณ กลางเดือนตุลาคม) ทำให้มีฝนตกชุกทั่วไป

ในปี ๒๕๖๒ จากผลการตรวจวัดคุณภาพอากาศในพื้นที่หลายอำเภอของจังหวัดอุบลราชธานี เนื่องจากเกษตรกรมีการเผาเศษวัสดุการเกษตรเพิ่มเริ่มต้นฤดูกาลผลิตใหม่ จึงทำให้มีมีค่าฝุ่นละอองขนาดเล็ก เกินมาตรฐานและเริ่มส่งผลกระทบต่อสุขภาพ ประชาชนกลุ่มเสี่ยง หมายถึง เด็ก คนชรา หญิงมีครรภ์ และ ผู้ป่วยที่มีโรคประจำตัวในกลุ่มโรคทางเดินหายใจ และโรคหัวใจและหลอดเลือด ควรเฝ้าระวังสุขภาพ ถ้ามีอาการ เบื้องต้น เช่น ไอ หายใจลำบาก ระคายเคืองตา ควรลดระยะเวลาการทำกิจกรรมกลางแจ้ง

๑.๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดอุบลราชธานี พิจารณาตามลักษณะของลมฟ้าอากาศของประเทศไทย สามารถแบ่งออก ได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้

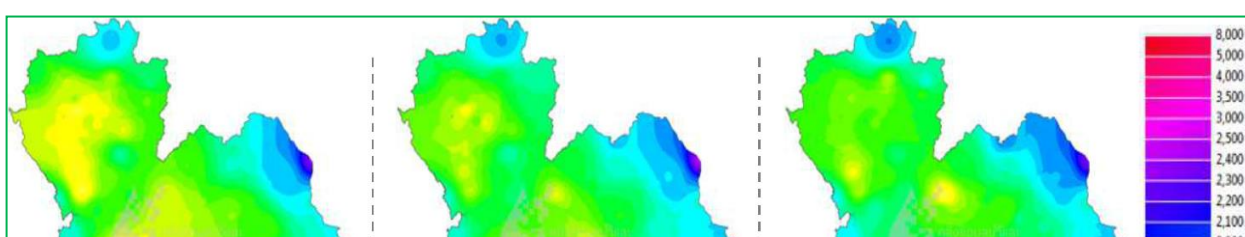
- **ฤดูหนาว** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งเป็นช่วงที่ มรสุมตะวันออกเฉียงเหนือพัดปกคลุมประเทศไทย อากาศโดยทั่วไปจะหนาวเย็นและแห้ง โดยมีอากาศหนาวจัด ในบางวัน และเดือนที่มีอากาศหนาวมากที่สุดจะอยู่ในช่วงเดือนธันวาคมถึงมกราคม แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับอิทธิพล ของบริเวณ ความกดอากาศสูงจากประเทศจีนที่แผ่ลงปกคลุมประเทศไทยในช่วงดังกล่าวด้วย

- **ฤดูร้อน** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นที่มีอากาศ ร้อนอบอ้าวโดยทั่วไป โดยเฉพาะเดือนเมษายนจะเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวที่สุดของปี

- **ฤดูฝน** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม เป็นช่วงที่มรสุมตะวันตกเฉียงใต้พัดเอา ความชื้นจากทะเลและมหาสมุทรมาปกคลุมประเทศไทย ประกอบกับในช่วงดังกล่าวร่องความกด อากาศต่ำที่พาดอยู่บริเวณภาคใต้ของประเทศไทยจะเลื่อนขึ้นมาพาดผ่านบริเวณภาคเหนือและภาค ตะวันออกเฉียงเหนือของ ประเทศไทย ทำให้อากาศเริ่มชุ่มชื้นและมีฝนตกชุกตั้งแต่ประมาณกลางเดือน พฤษภาคมเป็นต้นไป โดยเฉพาะเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกหนาแน่นมากที่สุดในรอบปี แต่อย่างไรก็ ตามนอกจากปัจจัยดังกล่าวที่ให้มีฝนตกชุกแล้วยังขึ้นอยู่กับอิทธิพลของพายุหมุนเขตร้อนที่เคลื่อนตัวเข้าใกล้หรือ เข้าสู่ประเทศไทยในช่วงดังกล่าว

๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน

โดยพื้นที่บริเวณทางตอนเหนือต่อเนื่องถึงพื้นที่ทางด้านตะวันออกของจังหวัดเป็นบริเวณที่มี ปริมาณฝนมากกว่าบริเวณอื่นๆ ซึ่งปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีของจังหวัดอุบลราชธานีอยู่ระหว่าง ๑,๖๐๐- ๑,๘๐๐ มิลลิเมตร โดยเฉพาะพื้นที่ทางด้านตะวันออกของจังหวัดส่วนพื้นที่ทางด้านตะวันตกของจังหวัดเป็น บริเวณที่มีฝนน้อย ปริมาณต่ำกว่า ๑๕.๐๐ มิลลิเมตร สำหรับปริมาณฝนเฉลี่ยตลอดทั้งปีของ จังหวัดอุบลราชธานี ๕๘๑.๑๗ มิลลิเมตร โดยเดือนสิงหาคมเป็นเดือนที่มีฝนตกชุกมากที่สุดในรอบปี

ภาพที่ ๔ สถิติการกระจายตัวของฝนเฉลี่ยในทุก๑๐การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของลักษณะและปริมาณ

ตารางที่ ๒ แสดงสถิติปริมาณฝน ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๔๘ - ๒๕๖๐

รายการ	๒๕๔๘ (๒๐๐๕)	๒๕๔๙ (๒๐๐๖)	๒๕๕๐ (๒๐๐๗)	๒๕๕๑ (๒๐๐๘)	๒๕๕๒ (๒๐๐๙)	๒๕๕๓ (๒๐๑๐)	๒๕๕๔ (๒๐๑๑)	๒๕๕๕ (๒๐๑๒)	๒๕๕๖ (๒๐๑๓)	๒๕๕๗ (๒๐๑๔)	๒๕๕๘ (๒๐๑๕)	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)
	สถานีอุตุนิยมวิทยาอุบลราชธานี Ubonratchathani Meteorology Station												
ฝนรวม (มิลลิเมตร)	๑,๗๐๙.๔	๑,๖๗๗.๓	๑,๕๖๐.๔	๑,๔๗๑.๑	๑,๓๒๓.๐	๑,๕๒๖.๗	๒,๐๓๕.๕	๑,๓๙๖.๑	๑,๙๗๖.๒	๑,๕๕๑.๕	๑,๙๕๖.๘	๑,๖๑๔.๘	๑,๗๙๗.๐
จำนวนวัน ฝนตก (วัน)	๑๒๔	๑๑๘	๑๑๘	๑๐๕	๑๒๐	๑๑๓	๑๑๒	๑๒๖	๑๑๔	๑๐๐	๑๒๖	๑๑๘	๑๒๐
ฝนสูงสุด (มิลลิเมตร)	๑๔๔.๘	๑๕๓.๐	๙๓.๘	๑๑๐.๕	๖๖.๕	๙๗.๐	๙๔.๑	๕๙.๔	๑๓๐.๙	๑๓๙.๙	๙๒.๑	๑๒๒.๔	๑๗๒.๖

๓.๒.๑ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์

เนื่องจากลักษณะภูมิประเทศของจังหวัดอุบลราชธานีส่วนใหญ่เป็นที่ราบสูงและที่ราบลุ่มทำให้อากาศค่อนข้างร้อนอบอ้าวในช่วงฤดูร้อน และในช่วงฤดูหนาวจะมีอากาศค่อนข้างหนาวเย็น อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดทั้งปี ๒๗.๒ องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๒.๑ องศาเซลเซียส และอุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย๓๓.๐องศาเซลเซียสเดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปีเคยวัดอุณหภูมิสูงที่สุด ๔๒.๖ องศาเซลเซียสเมื่อวันที่๑๕เมษายน ๒๕๕๙ ความชื้นสัมพัทธ์ร้อยละ ๑๘

ตารางที่ ๓ แสดงสถิติอุณหภูมิ ณ สถานีอุตุนิยมวิทยา จังหวัดอุบลราชธานี พ.ศ.๒๕๔๘ – ๒๕๖๐

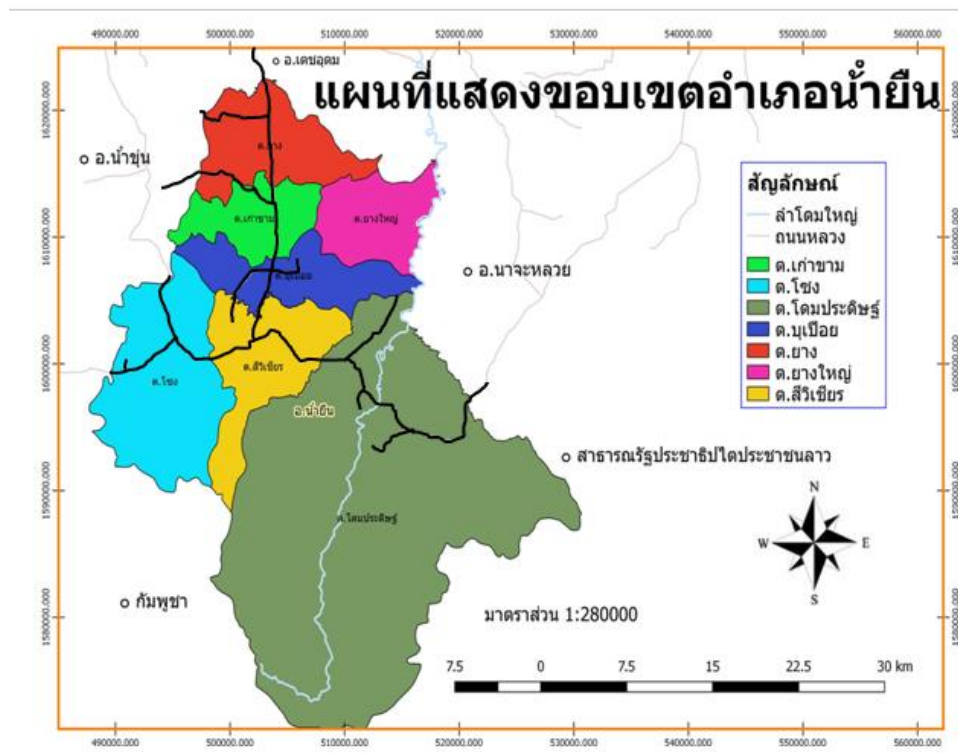
รายการ	๒๕๔๘ (๒๐๐๕)	๒๕๔๙ (๒๐๐๖)	๒๕๕๐ (๒๐๐๗)	๒๕๕๑ (๒๐๐๘)	๒๕๕๒ (๒๐๐๙)	๒๕๕๓ (๒๐๑๐)	๒๕๕๔ (๒๐๑๑)	๒๕๕๕ (๒๐๑๒)	๒๕๕๖ (๒๐๑๓)	๒๕๕๗ (๒๐๑๔)	๒๕๕๘ (๒๐๑๕)	๒๕๕๙ (๒๐๑๖)	๒๕๖๐ (๒๐๑๗)
อุณหภูมิ	สถานีอุตุนิยมวิทยาอุบลราชธานี Ubonratchathani Meteorology Station												
สูงสุด	๔๑.๔	๔๑	๓๙.๓	๔๐.๔	๔๑.๒	๔๐.๓	๔๐.๖	๓๘.๕	๓๙.๓	๔๐.๗	๓๙.๑	๔๒.๖	๔๐.๖
ต่ำสุด	๑๓.๕	๑๔.๘	๑๒.๓	๑๒.๒	๑๑.๒	๑๒.๑	๑๓.๒	๑๓.๑	๑๑.๕	๑๔.๔	๑๒.๖	๑๔.๕	๑๒.๔

๓.๓ เส้นทางคมนาคม

๓.๓.๑ ถนนหลวงสายหลัก/สายรอง

อำเภอน้ำยืน มีการคมนาคมติดต่อกับระหว่างอำเภอ และจังหวัด รวมทั้งการคมนาคม ในพื้นที่ที่สำคัญ ได้แก่

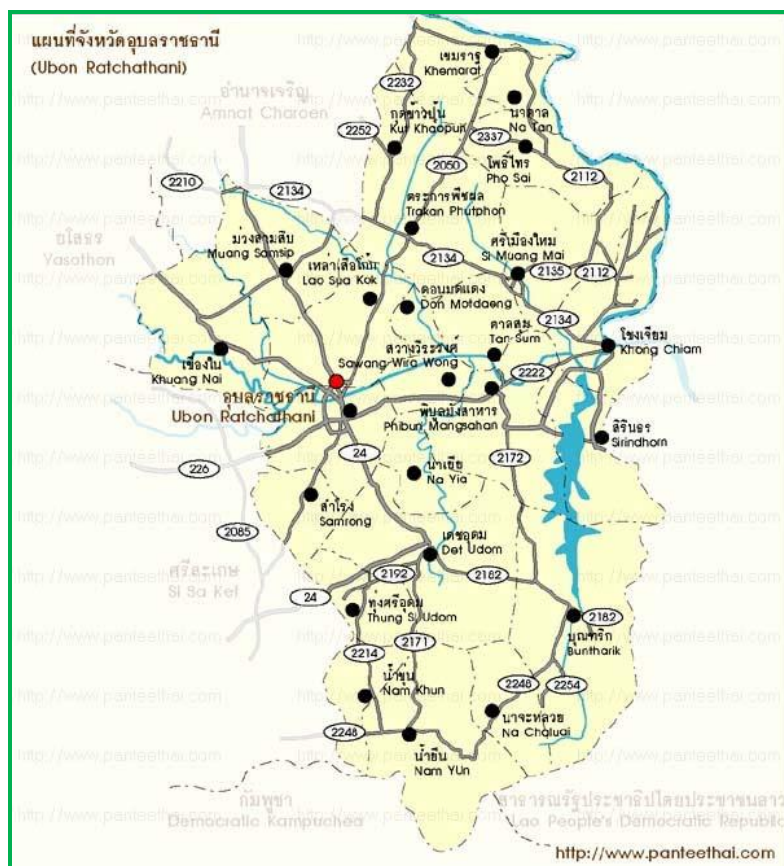
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๒๔๘ (น้ำยืน-นาจะหลวย)
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๑๗๑ (น้ำยืน-เดชอุดม)
- ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๒๑๔ (น้ำยืน-น้ำขุ่น-ทุ่งศรีอุดม-เดชอุดม)

ภาพที่ ๔ แผนที่แสดงเส้นทางคมนาคมอำเภอ น้ำยืน

๓.๓.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๒๔๘ (น้ำยืน-กันทรลักษ์)

๓.๓.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัด
ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข ๒๒๔๘ (น้ำยืน-กันทรลักษ์)

ภาพที่ ๕ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างอำเภอ (ที่มา : กระทรวงคมนาคม)

๓.๔ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๓.๔.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง

อำเภอน้ำย่น มีแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่สำคัญ ดังนี้คือ

๑. ลำห้วยขอม เป็นลำห้วยที่กั้นระหว่างอำเภอน้ำย่นกับอำเภอเดชอุดม เมื่อเกิดฝนตกหนักมากอาจเกิดน้ำล้นตลิ่งขึ้นท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร แต่ไม่ท่วมหมู่บ้าน เนื่องจากพื้นที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ห่างจากลำห้วย

๒. ลำห้วยหลวง เป็นลำห้วยที่กั้นระหว่างอำเภอน้ำย่นกับอำเภอนาจะหลวย เมื่อเกิดฝนตกหนักมาก อาจเกิดน้ำล้นตลิ่งขึ้นท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร แต่ไม่สามารถท่วมพื้นที่ของหมู่บ้านได้ เนื่องจากหมู่บ้านอยู่ห่างจากลำห้วย

๓. ลำโดม เป็นลำน้ำที่ไหลผ่านตำบลโดมประดิษฐ์ บุเปือย และยางใหญ่ เมื่อเกิดฝนตกหนักอาจเกิดน้ำล้นตลิ่งขึ้นท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร มีหมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมได้ คือ บ้านท่าแสนคูณ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลโดมประดิษฐ์ สำหรับหมู่บ้านนี้ได้กำหนดพื้นที่รองรับการอพยพไว้ คือ บ้านหนองโพด หมู่ที่ ๔ ตำบลโดประดิษฐ์

๓.๔.๒ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน ฝายทดน้ำ

๑. ฝายยางบ้านท่าแสนคูณ ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำย่น จังหวัดอุบลราชธานี

๒. อ่างเก็บน้ำห้วยวังใหญ่ บ้านตายอย ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำย่น จังหวัดอุบลราชธานี

๓.๔.๓ พื้นที่ชลประทาน

พื้นที่ชลประทาน ๖๐๐ ไร่ รับผิดชอบคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอน้ำย่น ในพื้นที่ตำบลโดมประดิษฐ์ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยพลาญเสือตอนล่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านโนนสูง ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำย่น จังหวัดอุบลราชธานี พิกัด ๔๘ PWA ๒๕๕-๙๔๘ และพิกัด ๔๘ PWA ๒๑๖-๙๔๖ ระวาง ๖๐๓๗ IV

๓.๔.๔ โครงการชลประทาน

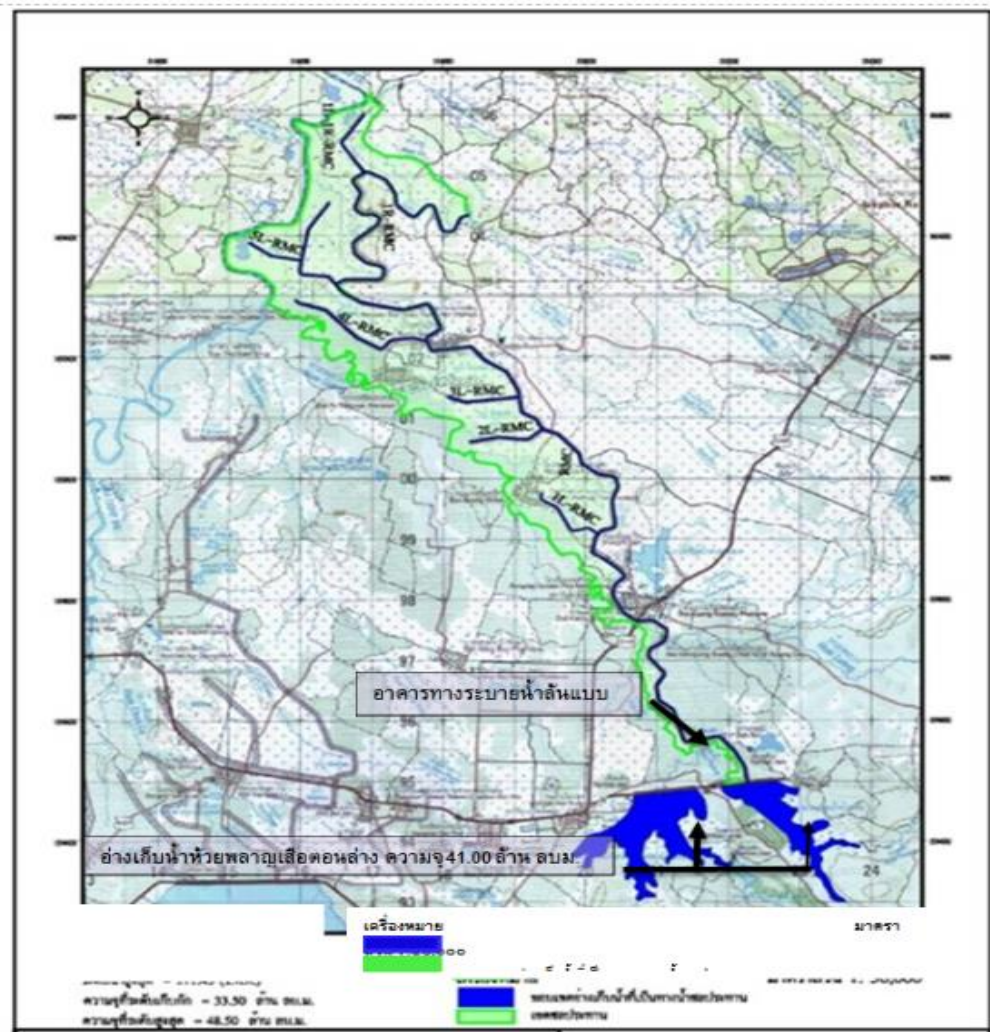
ห้วยพลาญเสือ เป็นลำห้วยในกลุ่มน้ำลำโดมใหญ่ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสูงบริเวณชายแดนรอยต่อ ๓ ประเทศ (สามเหลี่ยมมรกต) ไหลมารวมกับห้วยบอนและห้วยโปร่งลิง (ฝั่งซ้าย) นอกจากนั้นยังมีลำห้วยฝั่ง (ฝั่งขวา) สภาพพื้นที่โดยทั่วไป บริเวณด้านเหนืออ่างฯ เป็นเนินเขาสูง สำหรับด้านท้ายอ่างฯ เป็นที่นา สลับป่าโปร่งก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแล้วเสร็จในปี ๒๕๓๒ มีขนาด ความจุ ๓๓,๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ด้านระบบส่งน้ำประกอบด้วยคลองส่งน้ำ ๑ สาย และสายซอย ๗ สาย รวมความยาว ๒๗.๘๑ กิโลเมตร และมีอาคารประกอบในคลองรวม ๒๑๔ แห่ง

พื้นที่รับประโยชน์

พื้นที่รับประโยชน์ รวม ๖,๘๕๐ ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน ๖,๔๒๓ ไร่ อยู่ในเขตอำเภอน้ำย่นและอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

การบริหารจัดการน้ำ

จัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำ ๑ กลุ่ม มีสมาชิกจำนวน ๕๔๘ ราย พื้นที่ชลประทาน ๖,๔๒๓ ไร่ แบ่งความรับผิดชอบด้านการส่งน้ำออกเป็น ๒ เขต ได้แก่ เขตที่ ๑ พื้นที่ชลประทาน ๕,๘๒๓ ไร่ รับผิดชอบคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งขวา ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอนาจะหลวย ส่วนเขตที่ ๒ พื้นที่ชลประทาน ๖๐๐ ไร่ รับผิดชอบคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอน้ำย่น มีการบริหารและควบคุมการส่งน้ำและสถิติต่างๆ ด้านอุทกศาสตร์ การเกษตร รวมทั้งส่งเสริมกิจกรรมต่อเนื่องขององค์กรผู้ใช้น้ำชลประทาน

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยพลาญเสือตอนล่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริ บ้านโนนสูง ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี

๓.๕ สภาพเศรษฐกิจและสังคม

๓.๕.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ

ประชากรโดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ การทำนา ทำไร่ ทำสวนยางพารา มันสำปะหลัง เลี้ยงสัตว์ และสวนผลไม้ เช่น เงาะ ลำไย น้อยหน่า ทุเรียน ลองกอง แก้วมังกร ฯลฯ แรงงานภาคเกษตรส่วนใหญ่เป็นแรงงานในครัวเรือน เฉลี่ย ๓ คนต่อครัวเรือน การจ้างแรงงานมีมากช่วงปักดำ-เกี่ยวข้าว ปลูก-ขุดมันสำปะหลัง ซึ่งในปัจจุบันค่าแรงมีราคาสูงขึ้นมาก โดยเฉพาะช่วงที่มีการลงทำนาพร้อมๆกัน ค่าแรงสูงถึงวันละ ๓๕๐ บาท อีกสาเหตุหนึ่งที่ทำให้แรงงานสูงขึ้น เป็นเพราะว่ามีแรงงานวัยหนุ่มสาวไปทำงานภาคอุตสาหกรรมต่างถิ่นมากขึ้น ทำให้แรงงานภาคการเกษตรลดน้อยลง

อำเภอน้ำเย็น มีพื้นที่ถือครองทั้งหมดประมาณ ๑๘๘,๘๗๕ ไร่ และมีพื้นที่ทำการเกษตร

ประมาณ ๒๓๔,๖๘๙ ไร่

ตารางที่ ๔ แสดงพื้นที่ถือครองทำประโยชน์รายตำบล อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

ตำบล	พื้นที่รวม	พื้นที่ชุมชน	พื้นที่เกษตร	พื้นที่	พื้นที่อื่น ๆ
	ทั้งตำบล	ในหมู่บ้าน	กรรม(ไร่)	แหล่งน้ำ(ไร่)	เช่น ถนน
บุเปือย	๒๓,๗๕๐	๑๒๒๕	๑๗,๕๒๕	๑,๙๐๗	๓,๐๙๓
ยางใหญ่	๓๑,๑๙๑	๘๙๐	๑๖,๙๓๔	๘๔๗	๑๒,๕๒๐
ยาง	๒๓,๗๓๐	๒,๖๒๖	๑๘,๘๔๗	๑,๖๕๔	๖๐๓
เก่าขาม	๒๕,๘๘๗	๓๘๑	๑๐,๑๙๖	๕๔๔	๑๔,๗๖๖
สีวิเชียร	๕๓,๑๒๕	๕,๖๔๕	๓๔,๒๕๑	๗๕๐	๑๒,๓๒๑
โสง	๒๖,๐๓๑	๑๖๖๘๘	๔๙๐	๑๓๔	๘,๗๑๙
โดมประดิษฐ์	๑๘๓,๗๑๔	๒๗,๔๕๕	๙๘,๒๔๓	๕,๘๓๖	๕๒,๐๒๒
รวม					

ด้านความมั่นคง การติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน

มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน ๒ ประเทศ ได้แก่

- สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว ความยาวประมาณ ๑๒ กิโลเมตร
- สาธารณรัฐกัมพูชาประชาธิปไตย ความยาวประมาณ ๖๒ กิโลเมตร
- มีจุดผ่อนปรนเพื่อการค้า จำนวน ๑ แห่ง ได้แก่ จุดผ่อนปรนช่องอานม้า ต.โสง อ.น้ำยืน

จ.อุบลราชธานี ซึ่งติดต่อค้าขายกับประเทศกัมพูชาประชาธิปไตย โดยเปิดทำการทุกวันระหว่างเวลา ๐๙.๐๐ – ๑๕.๐๐ น.

- หน่วยงานของทางราชการประจำ ณ บริเวณแนวชายแดน จำนวน ๑ หน่วย ได้แก่ กองร้อย

ทหารพราน ๒๓๑๐

ตารางที่ ๕ แสดงพื้นที่การเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ลำดับ	ครัวเรือน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ทำการเกษตร (ไร่)					รวม (ไร่)
		ข้าว	ปาล์ม	มันสำปะหลัง	ยางพารา	อื่น ๆ	
๑	๑๐,๔๘๖	๙๙,๓๖๐	๒,๕๑๕	๘๖,๕๖๘	๔๓,๔๘๙	๗๘๐	๒๓๒,๗๑๒

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์

ลำดับ	ครัวเรือน เกษตรกร (ราย)	พื้นที่ทำการปศุสัตว์(ตัว)					รวม (ไร่)
		โค	กระบือ	สุกร	เป็ดไก่	อื่น ๆ	
๑	๓,๑๘๒	๕,๔๗๔	๑,๔๔๒	๖,๑๑๖	๙๐,๔๒๕	๕,๕๐๕	๑๐๘,๙๖๒

๓.๕.๒ ผลผลิตทั้งหมดรวมของจังหวัด

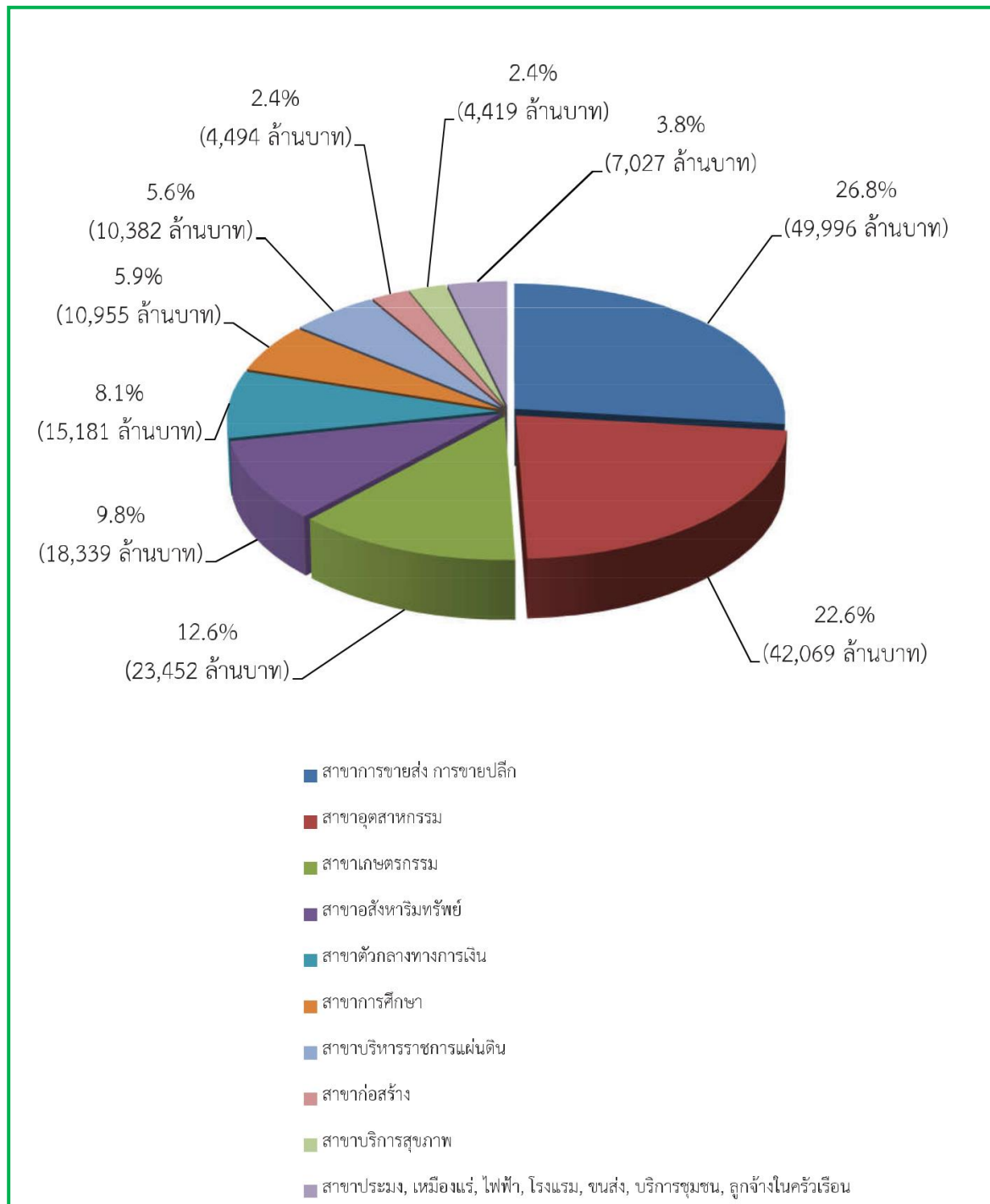
จากผลผลิตทั้งหมดรวมจังหวัดอุบลราชธานี มีมูลค่าการผลิต ๑๘๖,๓๑๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้น ๘,๕๒๒ ล้านบาทจากปีที่ผ่านมา ผลผลิตทั้งหมดรวมของจังหวัดอุบลราชธานีต่อประชากรเท่ากับ ๙๖,๗๓๖ บาทต่อคน เพิ่มขึ้น ๓,๙๔๓ บาท จากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ ๔.๒ จากจำนวนประชากร ๑.๙ ล้านคน

ภาคเกษตร มีมูลค่า ๒๔,๑๖๙ ล้านบาท ลดลงจาก ๒๕,๘๒๓ ในปีที่ผ่านมา เท่ากับ ๑,๖๕๔ ล้านบาท อัตราการเจริญเติบโตขยายตัวร้อยละ ๒๓.๒ ต่อเนื่องจากที่ขยายตัวร้อยละ ๑.๖ จากสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้ ขยายตัวร้อยละ ๒๓.๙ จากกิจกรรมการเพาะปลูกพืช ขยายตัวร้อยละ ๒๙.๗ และบริการทางการเกษตร ขยายตัวร้อยละ ๔.๘ ขณะที่กิจกรรมการเลี้ยงสัตว์หดตัว ร้อยละ ๑๐ และสาขาประมงหดตัวร้อยละ ๒.๓ จากกิจกรรมการจับสัตว์น้ำจืดจากแหล่งน้ำธรรมชาติ และกิจกรรมการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด

ภาคนอกเกษตร มีมูลค่า ๑๖๒,๑๔๖ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๑๕๑,๙๖๙ ล้านบาทในปีที่ผ่านมา เท่ากับ ๑๐,๑๗๗ ล้านบาท อัตราการเจริญเติบโตขยายตัวร้อยละ ๘.๘ ต่อเนื่องจากขยายตัวร้อยละ ๓.๒

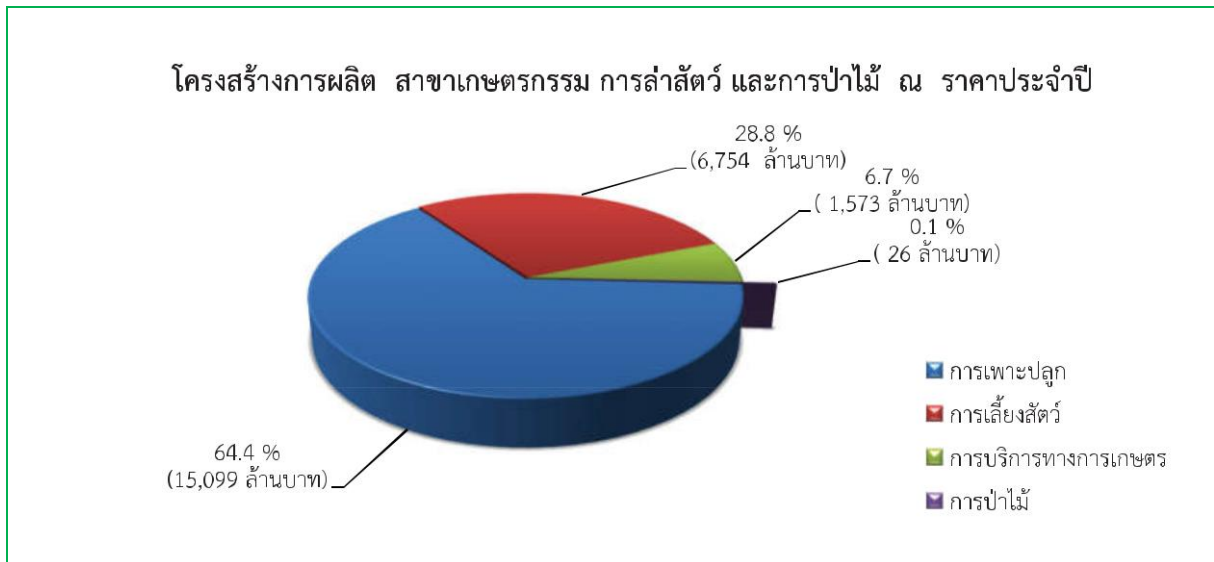
ในปีที่ผ่านมา จากการขยายตัวของสาขาหลัก คือ สาขาการขนส่ง การขายปลีก ร้อยละ ๑.๐๘ จากหมวดการขายปลีกยานยนต์ และขายปลีกสินค้าทั่วไป สาขาอุตสาหกรรม ร้อยละ ๘.๑ หมวดการผลิตอาหารและเครื่องดื่ม การผลิตผลิตภัณฑ์จากแร่โลหะ การผลิตเครื่องแต่งกาย สาขาอสังหาริมทรัพย์ ร้อยละ ๕.๓ จากการให้เช่าที่อยู่อาศัยและไม่ใช่ที่อยู่อาศัย สาขาตัวกลางทางการเงิน ขยายตัวร้อยละ ๑๙.๔ จากหมวดสถาบันการเงิน ธนาคารพาณิชย์ และธนาคารของรัฐ และสาขาบริการชุมชน ขยายตัวร้อยละ ๑๑.๓ จากกิจกรรมร้านแต่งผม และสถานเสริมความงาม(ที่มา สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๐)

ภาพที่ ๗ แสดงโครงสร้างการผลิตผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๐
(ที่มา สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๐)

สาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้

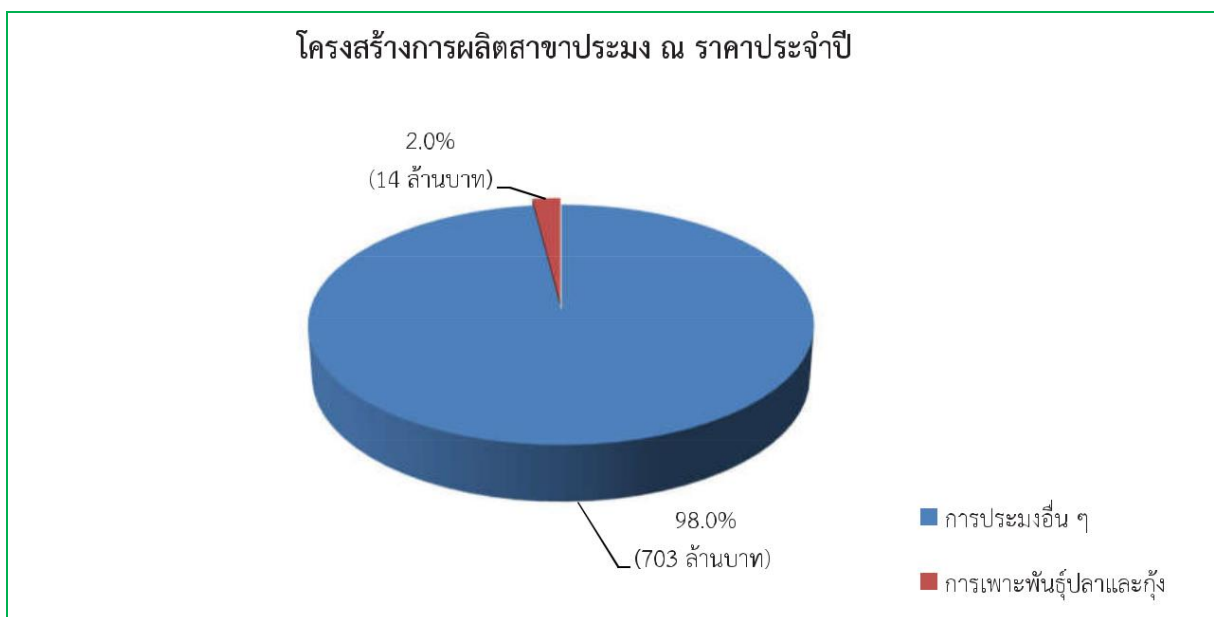
มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าเท่ากับ ๒๓,๔๕๒ ล้านบาท ในปีที่ผ่านมา เท่ากับ ๑,๖๘๓ ล้านบาท

ภาพที่ ๘ แสดงโครงสร้างการผลิตสาขาเกษตรกรรม การล่าสัตว์ และการป่าไม้
(ที่มา สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๐)

สาขาประมง

มูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปี ๒๕๖๐ มีมูลค่าเท่ากับ ๗๑๗ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก ๖๘๘ ล้านบาทในปีที่ผ่านมา เท่ากับ ๒๙ ล้านบาท

ภาพที่ ๙ แสดงโครงสร้างการผลิตสาขาประมง (ที่มา สำนักงานคลังจังหวัดอุบลราชธานี ปี ๒๕๖๐)

๓.๕.๓ รายได้ของประชากรรวม รายได้ต่อหัว(ปรับข้อมูล กับพข)

จากการสำรวจข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๖๒ พบว่า ประชากรมีระดับรายได้ต่อปีเฉลี่ย ๔๗,๗๕๐ บาท/ครัวเรือน โดยรายได้หลักมาจากการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

รายได้

๑) รายได้จากการเกษตร	จำนวน	๖๕,๐๐๐ บาท
๒) รายได้นอกภาคการเกษตร	จำนวน	๙๕,๐๐๐ บาท

รายจ่าย

๑) รายจ่ายในภาคการเกษตร	จำนวน	๕๐,๐๐๐ บาท
๒) รายจ่ายนอกภาคการเกษตร	จำนวน	๗๐,๐๐๐ บาท
รายได้สุทธิของครัวเรือน	เท่ากับ	๔๐,๐๐๐ บาท

อำเภอน้ำยืน มีสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ยครัวเรือนละ ๕ คน มีแรงงานภายในครอบครัวเฉลี่ย ๓ คน/ครัวเรือน ในการประกอบอาชีพเกษตรกรรมส่วนใหญ่จะใช้แรงงานที่มีในครอบครัว ในครัวเรือนที่มีแรงงานไม่พอ ก็จะใช้วิธีการจ้างแรงงานที่อยู่ในชุมชน หรือพื้นที่ใกล้เคียงเมื่อถึงฤดูการเพาะปลูก เก็บเกี่ยวข้าวนาปีและมันสำปะหลัง นอกฤดูการผลิตพืชจะมีแรงงานส่วนที่ว่างงาน ไปรับจ้างในโรงงานอุตสาหกรรม และตามจังหวัดต่างๆ

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลด้านรายได้เฉลี่ยของประชาชน

ลำดับ	ตำบล	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อปี (บาท)
๑	ยางใหญ่	๔๖,๑๐๙
๒	โดมประดิษฐ์	๔๓,๒๔๘
๓	ยาง	๔๗,๙๐๔
๔	สีวิเชียร	๔๖,๘๒๑
๕	โชน	๖๓,๓๕๖
๖	บุเปือย	๖๕,๒๗๒
๗	เก่าขาม	๕๓,๔๓๒
เฉลี่ยรายได้ต่อคนต่อปี		๕๒,๓๑๔

โรงงานอุตสาหกรรม มีโรงโม่หิน จำนวน ๖ แห่ง ประกอบด้วย

- บริษัท มรรคาสาธิต จำกัด
- บริษัท หินหนึ่ง จำกัด
- บริษัท ส.เขมราฐอินดัสตรี จำกัด

- หจก. น้ำเย็นศิลาทอง
- บริษัท ศิลาบน้ำเย็น จำกัด
- บริษัท กิตติวิดีศิลาพาณิชย์ จำกัด

โรงแปงมันสำปะหลัง จำนวน ๑ แห่ง

ธนาคาร มี ๓ แห่ง ได้แก่

- ธนาคารกรุงเทพ จำกัด
- ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร สาขาน้ำเย็น
- ธนาคารออมสิน สาขาน้ำเย็น

โรงแรม จำนวน ๙ แห่ง ประกอบด้วย

- โรงแรมน้ำเย็นรีสอร์ท
- โรงแรมเรือนไทยรีสอร์ท
- โรงแรมเรือนท่านขุน
- โรงแรมครัวน้ำเย็นปาร์กและรีสอร์ท
- โรงแรมแก้มหวานรีสอร์ท
- โรงแรมบ้านสวนรีสอร์ท
- โรงแรมราชวดีรีสอร์ท
- เฟื่องฟ้า รีสอร์ท
- นริศ รีสอร์ท

๓.๕.๔ จำนวนครัวเรือน แยกชายหญิง ช่วงอายุ ในเมือง/ชนบท

ประชากรอำเภอน้ำเย็นประกอบไปด้วย ๒๐,๘๖๗ หลังคาเรือน จำนวนประชากร ๖๙,๑๘๕ คน ประกอบด้วยประชากรชาย จำนวน ๓๕,๐๓๐ คน เป็นหญิง จำนวน ๓๔,๑๕๕ คน ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ใช้ภาษาไทยอีสานในการสื่อสาร

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลประชากรของอำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี

ที่	ตำบล	จำนวน หมู่บ้าน	ครัวเรือน ทั้งหมด	ประชากร (คน)		
				ชาย	หญิง	รวม
๑	โซ่ง	๑๒	๒,๒๕๕	๔,๒๙๘	๔,๑๕๕	๘,๔๕๓
๒	เก่าขาม	๑๓	๒,๑๗๔	๓,๗๕๑	๓,๔๘๓	๗,๒๓๔
๓	ยาง	๑๓	๒,๕๗๒	๓,๖๙๙	๓,๖๐๖	๗,๓๐๕
๔	ยางใหญ่	๑๒	๑,๖๓๒	๓,๑๒๓	๓,๐๗๙	๖,๒๐๒
๕	บุเปือย	๑๕	๒,๙๑๘	๔,๖๗๒	๔,๕๑๑	๙,๑๘๓
๖	สีวิเชียร	๑๖	๔,๖๙๖	๗,๓๒๕	๗,๓๕๒	๑๔,๖๗๗

๗	โดมประดิษฐ์	๒๑	๔,๖๒๐	๘,๑๖๒	๗,๙๖๙	๑๖,๑๓๑
	รวม	๑๐๒	๒๐,๘๖๗	๓๕,๐๓๐	๓๔,๑๕๕	๖๙,๑๘๕

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอน้ำเย็น จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๕๙

๓.๕.๕ การศึกษา

๑.สถานศึกษาในพื้นที่ จำนวน ๔๕ แห่ง ประกอบด้วย

- โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง
- โรงเรียนขยายโอกาส จำนวน ๑๑ แห่ง
- โรงเรียนประถมศึกษา จำนวน ๒๖ แห่ง
- โรงเรียนเอกชน จำนวน ๕ แห่ง
- โรงเรียนอาชีวศึกษา จำนวน ๑ แห่ง

๒. ศูนย์เด็กก่อนเกณฑ์ จำนวน ๔๖ แห่ง

๓.๕.๖ สาธารณสุข

- โรงพยาบาลขนาด ๓๐ เตียง จำนวน ๑ แห่ง
- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล จำนวน ๑๐ แห่ง
- ศูนย์สุขภาพชุมชน หรือ PCU จำนวน ๒ แห่ง
- บริการสาธารณสุขชุมชน (สสช.) จำนวน ๒ แห่ง
- คลินิก จำนวน ๗ แห่ง

๓.๕.๗ ประเพณีและวัฒนธรรม

ความเชื่อและประเพณีที่สำคัญของอำเภอน้ำเย็น คือ งานประเพณีบุญบั้งไฟ ซึ่งจัดในช่วงเดือน พฤษภาคม งานประเพณีแห่เทียนเข้าพรรษา ช่วงเดือนกรกฎาคม งานประเพณีลอยกระทง ช่วงเดือนพฤศจิกายน และการจัดงานสมโภชศาลเจ้าพ่อหลักเมือง ระหว่างวันที่ ๑๖ – ๒๐ มีนาคม ของทุกปี เพื่ออนุรักษ์และส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีงามของท้องถิ่น

ศาสนา

วัด	จำนวน ๓๗ แห่ง
สำนักสงฆ์	จำนวน ๓๘ แห่ง
โบสถ์คริสต์	จำนวน ๑ แห่ง
นับถือศาสนาพุทธ	ร้อยละ ๙๙.๕๕
นับถือศาสนาคริสต์	ร้อยละ ๐.๔๖
นับถือศาสนาพุทธ	ร้อยละ ๙๙.๕๕
นับถือศาสนาคริสต์	ร้อยละ ๐.๔๖

อำเภอน้ำเย็นมีขนบธรรมเนียมประเพณีที่สำคัญคล้ายๆ กับหมู่บ้านและตำบลอื่นในภาคอีสานซึ่งถือเป็นงานบุญประจำเดือน ๑๒ เดือน ดังนี้

- **เดือนอ้าย บุญเข้ากรรม** เป็นกิจกรรมของสงฆ์ เรียกว่า เข้าปริวาสกรรม หลังจากออกพรรษาเสร็จแล้วโดยให้พระภิกษุสงฆ์ที่ต้องอาบัติ (กระทำผิด) สังฆาทิเสสได้สารภาพต่อหน้าคณะสงฆ์เพื่อเป็นการฝึกจิตสำนึกถึงความบกพร่องของตน แล้วปรับตัวประพฤติตนให้ถูกต้องตามพระวินัย

- **เดือนยี่ ทำบุญคูณลาน** (คัมข้าวใหญ่) ในพิธีนี้จะมีการทำบุญตักบาตร เลี้ยงพระ ประพรมน้ำพระพุทธมนต์แก่ชาวบ้าน ลานข้าว ที่นาและต่อข้าวบริเวณใกล้ลานข้าวถือว่าเป็นสิริมงคล ทำให้ข้าวในนาอุดมสมบูรณ์ เจ้าของนาจะอยู่เป็นสุข ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าจะงอกงามและได้ผลดีในปีต่อไป เมื่อเสร็จพิธีทำบุญคูณลานข้าวแล้ว ชาวบ้านจึงจะขนข้าวใส่ยุ้งและเชิญขวัญข้าว คือ พระแม่โพสพไปยังยุ้งข้าวและทำพิธีสู่ขวัญกับสู่ข้าวกล้า (ยุ้ง) ข้าวเพื่อเป็นสิริมงคลต่อไป

- **เดือนสาม บุญข้าวจี** เป็นการทำบุญในช่วงเทศกาลวันมาฆบูชา ชาวบ้านจะมาร่วมกันทำบุญตักบาตรในตอนเช้า ตอนค่ำจะมีการเวียนเทียนรอบพระอุโบสถ ชาวบ้านจัดเตรียมข้าวจีแล้วนำไปถวายพระภิกษุสามเณรที่วัด เมื่อพระฉันเสร็จแล้วมีการฝังเทศน์ฉลองข้าวจีและรับพร มูลเหตุที่มีการทำบุญข้าวจี ซึ่งเป็นอาหารที่คนยากจนกินเป็นประจำ ไปถวายพระพุทธเจ้า พลังคิดว่า ขนมอบข้าวจีเป็นเพียงขนมของทาสที่ต่ำต้อยพระพุทธองค์คงไม่ฉัน ซึ่งพระพุทธเจ้าทรงหยั่งรู้จิตใจของนาง จึงทรงฉันแบ่งข้าวจีต่อหน้านาทำให้เกิดความปิติใจ ครั้นตายไปก็จะได้ขึ้นสวรรค์ ชาวอีสานจึงได้แบบอย่างในการทำแบ่งข้าวจี ทำบุญข้าวจีถวายพระมาโดยตลอดจวบจนปัจจุบัน

- **เดือนสี่ บุญพระเวส**(บุญพระเวสสันดรหรือบุญมหาชาติ) คำนี้ออกเสียงว่า พระเวศ เป็นสำเนียงของชาวอีสานที่มาจากคำว่า พระเวส ซึ่งหมายถึงพระเวสสันดร การทำบุญพระเวส เป็นการทำบุญและฟังเทศน์เรื่องพระเวสสันดรชาดก หรือเทศน์มหาชาติ ซึ่งมีจำนวน ๑๓ กัณฑ์ ทั้งนี้เพื่อเป็นการรำลึกถึงพระเวสสันดร ผู้ซึ่งบำเพ็ญบารมีอันยิ่งใหญ่ด้วยการให้ทานหรือทานบารมีในชาติสุดท้าย ก่อนที่จะมาเสวยชาติและตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้า บุญพระเวสเป็นงานบุญที่ยิ่งใหญ่ของชาวอีสาน นิยมทำกันทุกหมู่บ้าน ด้วยความเชื่อว่าการได้ฟังเทศน์มหาชาติทั้ง ๑๓ กัณฑ์จบภายในวันเดียว อาานิสงส์จะลดบันดาลให้ไปเกิดในศาสนาของพระศรีอาริยมฤตไตรย ซึ่งเป็นยุคแห่งความสุข ความสมบูรณ์ตามพุทธคติที่มีมาแต่ครั้งพุทธกาล

- **เดือนห้า บุญสงกรานต์** (บุญสงรงน้ำ) เป็นการทำบุญวันขึ้นปีใหม่ของไทยแต่โบราณ นิยมทำในเดือนห้าเริ่มตั้งแต่วันที่ ๑๓ เมษายนถึงวันที่ ๑๕ เมษายน คำว่า สงกรานต์ เป็นคำสันสกฤต แปลว่า ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไป ในที่นี้ หมายถึง พระอาทิตย์ผ่านหรือเคลื่อนย้ายเข้าไปในจักรราศีหนึ่ง เป็นเดือนที่เริ่มต้นปีใหม่ การทำบุญสงกรานต์จะมีพิธีสงรงน้ำพระพุทธรูป พระสงฆ์ ผู้ใหญ่ ผู้เฒ่าผู้แก่ นอกจากนี้ ชาวบ้านจะทำบุญตักบาตรก่อดวงพระเจดีย์ทรายและมีการละเล่นสาดน้ำกันอย่างสนุกสนานนานตลอดทั้ง ๓ วัน

- **เดือนหก บุญบั้งไฟ** เป็นงานสำคัญของชาวอีสานก่อนลงมือทำนา ด้วยความเชื่อว่าเป็นการขอฝนเพื่อให้ฝนตกต้องตามฤดูกาล ข้าวกล้าในนาอุดมสมบูรณ์ ประชาชนอยู่อย่างมีความสุข ในงานจะมีการแห่บั้งไฟ และจุดบั้งไฟ เพราะเชื่อว่าเป็นการส่งสัญญาณขึ้นไปบอกพญานาค ให้ส่งน้ำฝนลงมา ระหว่างที่มีการจุดบั้งไฟชาวบ้านจะมีการแข่งอย่างสนุกสนาน การทำบุญบั้งไฟนับเป็นการชุมนุมที่สำคัญของคนในท้องถิ่น ที่มาร่วมงานบุญกันอย่างสนุกสนานเต็มที่ มีการนำสัญลักษณ์ทางเพศมาล้อเลียนในขบวนแห่บั้งไฟ โดยไม่ถือว่าเป็นเรื่องหยาบคาย การทำบุญบั้งไฟนี้ บางทีจะตรงกับประเพณีบุญวันวิสาขบูชาด้วย

- **เดือนเจ็ด บุญเบิกบ้าน** เป็นการทำบุญเพื่อชำระล้างสิ่งที่ไม่ดีเป็นเสนียดจัญไรอันจะทำให้เกิดความเดือดร้อนแก่บ้านเมือง เป็นการปัดเป่าความชั่วร้ายให้ออกจากหมู่บ้านชาวบ้านจะนำข้าวปลาอาหารมาตักบาตรที่ศาลากลางบ้านและสวดมนต์ตอนเย็น ตอนเช้าตักบาตรรดน้ำมนต์

- **เดือนแปด บุญเข้าพรรษา** การเข้าพรรษาเป็นกิจของภิกษุสามเณรที่จะต้องอยู่เป็นประจำในวัดใดวัดหนึ่งตลอด ๓ เดือน กำหนดเอาตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ห้ามมิให้พระภิกษุสามเณรไปพักแรมคืนที่อื่น มีการทำบุญตักบาตร ถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการฟังธรรม

เทศนา ชาวบ้านจะหล่อเทียนขนาดใหญ่ถวายวัดเป็นพุทธบูชาและเก็บไว้ตลอดพรรษา การทำเทียนถวายวัด ในช่วงเทศกาลเข้าพรรษา มีความเชื่อแต่โบราณว่า หากใครทำเทียนไปถวายวัด เมื่อเกิดชาติใหม่ ผู้นั้นจะได้ความสุข หากมิได้ขึ้นสวรรค์ แต่เกิดบนโลกมนุษย์ผู้นั้นจะมีความเฉลียวฉลาด มีสติปัญญาไหวพริบเป็นเลิศ ประดุจแสงเทียนอันสว่างไสว

- **เดือนเก้า บุญข้าวประดับดิน** เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้แก่ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว เมื่อถึงวันแรม ๑๔ ค่ำ เดือน ๙ ชาวบ้านจากกันทำข้าวปลาอาหารคาวหวานพร้อมหมากพลูตั้งแต่เช้ามืดห่อใส่ใบตอง เรียกว่า ข้าวประดับดิน นำไปวางไว้ตามโคนต้นไม้ในบริเวณวัด เพื่อให้ผู้ที่ล่วงลับไปแล้วนั้นมากิน เพราะเชื่อว่าในช่วงเดือนเก้าผู้ที่ล่วงลับแล้วจะได้รับการปลดปล่อยให้ออกมาท่องเที่ยวได้ ในพิธีบุญข้าวประดับดิน ชาวบ้านจะวางข้าวประดับดินไว้ พร้อมจุดเทียนบอกกล่าวให้มารับเอาอาหารและส่วนบุญนี้ จากนั้นชาวบ้านจะเอาอาหารไปทำบุญตักบาตรถวายทานแด่พระภิกษุสามเณร สมាทานศีล ฟังเทศน์และกรวดน้ำอุทิศส่วนกุศลให้ผู้ล่วงลับไปแล้ว

- **เดือนสิบ บุญข้าสาก**(กระยาสารท) เป็นการทำบุญเพื่ออุทิศส่วนกุศลให้ผู้ตาย โดยมีการทำสลากให้พระจับ เพื่อที่จะได้ถวายของตามสลากนั้น เป็นการทำบุญที่ต่อเนื่องจากพิธีในเดือนเก้า เพราะถือว่าเป็นการทำบุญส่งล่วงลับไปแล้วที่ได้ออกมาท่องเที่ยว ให้กลับสู่แดนของตน ในเดือนสิบนี้ชาวบ้านจะนำห่อข้าสาก (ข้าวเปลือกเหนียวมาคั่ว เพื่อให้ข้าวเหนียวแตกออกเป็นสีขาว แล้วคลุกน้ำตาลและมะพร้าว) ไปวางไว้บริเวณวัด พร้อมจุดเทียนและบอกให้ญาติมิตรที่ล่วงลับไปแล้ว มารับอาหารและผลบุญที่อุทิศให้

- **เดือนสิบเอ็ด บุญออกพรรษา** จัดทำในวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ เป็นการทำบุญที่สืบเนื่องมาจากบุญเข้าพรรษาในเดือนแปด ที่พระภิกษุสามเณรได้เข้าพรรษาเป็นเวลานานถึง ๓ เดือน ดังนั้น ในวันที่ครบกำหนด พระภิกษุสามเณรเหล่านั้นจะมารวมกันทำพิธีออกวัสสาปวารณา วันนี้เป็นวันที่ภิกษุสามเณรมีโอกาสมาชุมนุมกันอย่างพร้อมเพรียงกันที่วัด ชาวบ้านถือว่าเป็นวันสำคัญและเป็นระยะที่ชาวบ้านหมดภาระในการทำนาไร่ อากาศในช่วงนี้จะเย็นสบายจึงถือโอกาสมาร่วมกันทำบุญ มีการตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระภิกษุ สามเณร มีการกวนข้าวทิพย์ถวาย รับศีลสวดมนต์ฟังเทศน์และถวายผ้าจ่านำพรรษา ตอนค่ำจะมีการจุดประทีปโคมไฟในบริเวณวัดและหน้าบ้าน บางท้องถิ่นอยู่ใกล้บริเวณแม่น้ำจะมีการไหลเรือไฟ (ล่องเฮือไฟ) เพื่อเป็นการบูชาคารวะแม่คงคา บางแห่งมีการแข่งเรือยาวเพื่อความสนุกสนานและสามัคคีร่วมกันในงานอีกด้วย

- **เดือนสิบสอง บุญกฐิน** เป็นการถวายผ้าจีวรแด่พระสงฆ์ที่จำพรรษาครบ ๓ เดือน งานบุญนี้มีระยะเวลาทำตั้งแต่วันแรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ จนถึงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ มูลเหตุที่มีการทำบุญกฐินนั้น มีเรื่องเล่าว่า มีพระภิกษุจำนวนหนึ่งได้เดินทางไปเฝ้าพระพุทธเจ้า ระหว่างการเดินทางนั้นยังเป็นช่วงหน้าฝน และระยะทางไกลจึงทำให้ผ้าจีวรของพระภิกษุเหล่านั้นเปียกน้ำเปอะเปื้อนโคลน ไม่สามารถหาผ้าผัดเปลี่ยนได้ พระพุทธเจ้าได้เห็นถึงความยากลำบากนั้น จึงมีพุทธบัญญัติให้ภิกษุแสวงหาผ้าและรับผ้ากฐินได้ เป็นเวลาหนึ่งเดือนหลังออกพรรษา ชาวบ้านจึงได้จัดผ้าจีวรนำมาถวายพระภิกษุในช่วงเวลาดังกล่าว จนกลายเป็นประเพณีทำบุญกฐินมาจวบจนปัจจุบัน ก่อนการทำกฐินเจ้าภาพจะต้องจองวัดและกำหนดวันทอดกฐินล่วงหน้า เตรียมผ้าไตรจีวรพร้อมอัฐบริวารและเครื่องไทยทาน มีการบอกบุญแก่ญาติมิตร ตอนเช้าในพิธีจะแห่ขบวนกฐินเพื่อนำไปทอดที่วัด และแห่กฐินเวียนประทักษิณรอบอุโบสถ ๓ รอบ จึงทำพิธีถวายผ้ากฐินจากปูยฝ้ายจนสามารถนำไปทอดให้เสร็จภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่เวลาเริ่มทำเชื่อว่าจะได้บุญมากกว่าอย่างอื่น

ครอง ๑๔ คือ แนวทางหรือข้อวัตรที่ประชาชนทั่วไปตลอดจนผู้มีหน้าที่ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ ๑๔ ข้อ เป็นจารีตประเพณีและทำนองคลองธรรมอันดีงามของท้องถิ่นและของบ้านเมือง ซึ่งอาจสรุปได้ ๓ ประการ คือ สำหรับพระมหากษัตริย์และผู้ปกครองบ้านเมืองพึงปฏิบัติ สำหรับพระสงฆ์องค์เจ้า และสำหรับบุคคลธรรมดาสามัญพึงปฏิบัติในส่วนที่ชาวบ้านถือปฏิบัติต่อตัวเองและชาวบ้าน มีดังนี้

๑) เมื่อได้ข่าวใหม่หรือผลหมากรากไม้ ให้บริจาคน้ำดื่มมีศีลแล้วตนเองจึงบริโภคและให้ญาติ

พี่น้องด้วยกัน

- ๒) อย่ามีความโลภ อย่าใช้จ่ายสุรุ่ยสุร่าย อย่ากล่าวคำหยาบ
- ๓) ให้ทำศาลพระภูมิไว้บริเวณบ้านของตนเองเพื่อบูชา
- ๔) ให้ล้างเท้าก่อนขึ้นบ้าน
- ๕) เมื่อถึงวัน ๗, ๘ ค่ำ ๑๔, ๑๕ ค่ำ ให้สมமாக่อนเส้า สมมาแม่ขึ้นบันได สมมาผักตู่เหือน
- ๖) ให้ล้างเท้าก่อนนอนเวลากลางคืน
- ๗) ถึงวันศีลให้เอาดอกไม้ รูปเทียน สมมาผ้า และให้เอารูปเทียนถวายพระ
- ๘) ถึงวันศีลดับ ศีลเพ็ง (แรม ๑๔ ค่ำ, ขึ้น ๑๕ ค่ำ) ให้นิมนต์พระมาสวดมนต์บ้านหรือใส่บาตร
- ๙) เมื่อพระภิกษุเข้าปริวาสกรรม ให้มีขันข้าวตอก ดอกไม้ รูปเทียน เครื่องอัฐบริขารไปถวายพระ
- ๑๐) เมื่อเห็นพระภิกษุเดินผ่านให้นั่งลงแล้วยกมือไหว้ แล้วค่อยเจรจา
- ๑๑) อย่าเหยียบเงาพระภิกษุ ผู้ถือศีลบริสุทธิ์ (อย่าหมิ่นประมาทพระ)
- ๑๒) อย่าเอาอาหารที่กินแล้วไปให้พระภิกษุ รวมถึงสามเณรด้วย
- ๑๓) อย่าเสพเมถุนในวันศีล วันเข้าพรรษา วันออกพรรษา
- ๑๔) เมื่อมีพระมาบิณฑบาตอย่าให้พระคอย เวลาใส่บาตรอย่าให้มือแตะบาตร ภิกษุหรือสามเณรห้ามใส่รองเท้า ห้ามกางร่ม ห้ามเอาผ้าปิดหัวเวลาใส่บาตร

ความเชื่อ

การถือฤกษ์ยามในการปลูกเรือน ในเดือนยี่ เดือนสี่ เดือนหก เดือนเก้า เดือนสิบสอง ถือเป็นฤกษ์ที่ดีในการปลูกเรือน โดยเฉพาะในเดือนหกและเดือนเก้า

ปลูกต้นไม้มงคล ในภาคอีสานถือว่าต้นไม้เป็นมงคลอย่างหนึ่ง หากปลูกให้ถูกทิศทางจะเกิดความสุขความเจริญ คตินี้ปรากฏในภาคกลางเช่นเดียวกัน ต้นไม้มงคลตามทิศของภาคอีสาน มีดังนี้

- ทิศบูรพา - ปลูกกุ่ม ก้าม กระถิน มะพร้าว หมาก พลุ
- ทิศอาคเนย์ - ปลูกต้นยอ
- ทิศทักษิณ - ปลูกมะม่วงมะเฟือง มะไฟ
- ทิศหริต - ปลูกต้นคูณ สะเดา ขนุน
- ทิศปัจฉิม - ปลูกมะขาม มะยม
- ทิศพายัพ - ปลูกมะกรูดมะนาว
- ทิศอุดร - ปลูกต้นหมากต้น(พุทรา)
- ทิศอีสาน - ปลูกดอกกรัก ต้นแพง

ภูตผี วิญญาณ สิ่งศักดิ์สิทธิ์ ปูตา เจ้าที่เจ้าทาง ซึ่งถ้ามีการเจ็บป่วยโดยที่ไม่ทราบสาเหตุ ชาวบ้านจะสันนิษฐานไว้ก่อนว่า เกิดจากผีเข้า ผิดผี หรือไม่ก็ลบลู่เจ้าที่เจ้าทาง จะต้องหาผู้เฒ่าผู้แก่ไปขอขมา เป็นต้น

ผีตาแฮก ชาวบ้านเชื่อว่าเป็นผีเฝ้าไร่นา เมื่อชาวบ้านเข้าหักไร่ถางพง เพื่อแปรสภาพที่ดินไปเป็นที่นา พวกเขาจะทำพิธีเชิญผีตาแฮกตนหนึ่งมาเป็นผู้เฝ้ารักษาที่นาและข้าวกล้า แต่ละปีเจ้าของนา จะต้องทำพิธีเช่นสังเวยก่อนลงไถนา และเมื่อเก็บเกี่ยวเสร็จแล้ว จะต้องแบ่งข้าวสี่เกวียน (จำลอง เล็กๆ) ให้แก่ผีตาแฮกด้วย

คะลำ เป็นสิ่งต้องห้ามที่ห้ามทำไปแล้วไม่ได้ไม่งาม เกิดโทษภัย เกิดเสนียดจัญไรแก่ตนและผู้อื่น เช่น

- หญิงยืนเยี้ยว คะลำ (ห้ามผู้หญิงยืนเยี้ยว)
- ย่างข้ามพาข้าว คะลำ (ห้ามเดินลัดวงอาหาร)

- นั่งต้นประทุ นั่งต้นขึ้นไค นั่งหมอน นั่งกลางผู้เฒ่า คะลำ
- นอนหันหัวไปทางตาเว้นตก คะลำ (ห้ามนอนหันหัวไปทางทิศตะวันตก เพราะทิศตะวันตก เป็นทิศที่ให้ผีหรือคนตายนอนหันหัวไป)
- โทเอนเดียวกันกินบ่พร้อมกัน ผู้น้อยกินก่อนผู้ใหญ่ เมียกินก่อนผัว คะลำ
- นุ่งห่มผ้าทางกลับ – ใช้ตีนเขี่ยเสื้อผ้า คะลำ
- ผัวเมียผัดกัน ช่มเหงกัน ต่ำป้อยญาติกัน คะลำ

๓.๕.๘ องค์กร/สถาบันต่าง ๆ

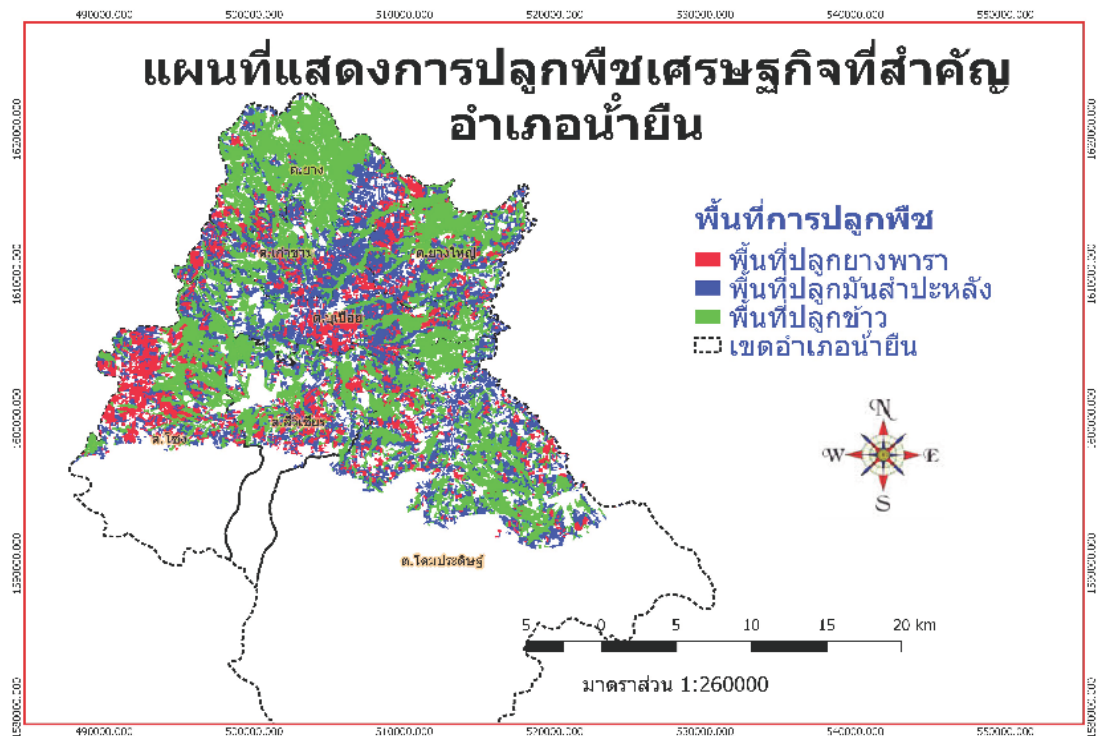
- กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	จำนวน	๑๓	กลุ่ม
- กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	จำนวน	๑๒๕	กลุ่ม
- กลุ่มยุวเกษตรกร	จำนวน	๕	กลุ่ม
- กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร	จำนวน	๒	กลุ่ม
- อกม	จำนวน	๑๐๒	คน

๓.๖ การใช้ประโยชน์ที่ดิน (Land Used)

๓.๖.๑ ลักษณะของการใช้ประโยชน์ที่ดิน

อำเภอไฉน จังหวัดอุบลราชธานี มีพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด ๒๓๔,๖๘๙ ไร่ เหมาะแก่การปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ พื้นที่ทำการเกษตรส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนาปี มีพื้นที่เพาะปลูกข้าวในปีเพาะปลูก ๒๕๖๐/๖๑ (ทะเบียนเกษตรกร ปี๒๕๖๐/๖๑) มีพื้นที่ปลูกข้าวรวม ๑๑๑,๕๗๐ ไร่ แยกเป็นพื้นที่ปลูกข้าวเจ้า ๙๑,๗๔๓ ไร่ พื้นที่ปลูกข้าวเหนียว ๑๙,๘๒๗ ไร่ ผลผลิตข้าวรวม ๕๓,๒๑๙ ตัน แยกเป็นผลผลิต ข้าวเจ้า ๔๓,๗๙๑ ตัน ผลผลิตข้าวเหนียว ๙,๔๕๗ ตัน และยังเป็นแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง ยางพารา ปาล์มน้ำมัน และเป็นแหล่งไม้ผลที่สำคัญของจังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่ทุเรียน ลองกอง ลำไยและ แก้วมังกร เป็นต้น โดยจำแนกพื้นที่ทำการเกษตรที่สำคัญได้ ดังนี้

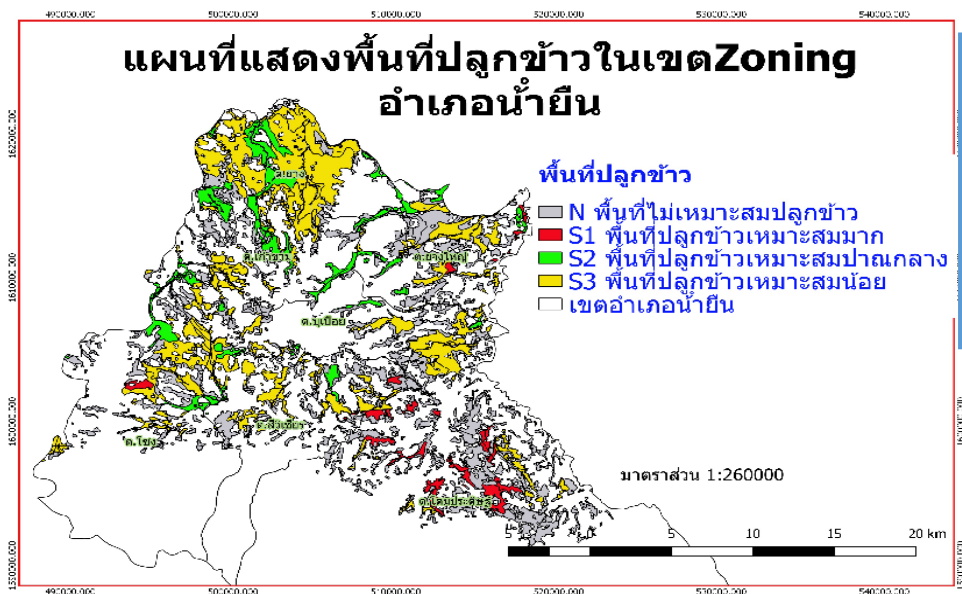
พื้นที่ทำนา	จำนวน ๙๙,๓๖๐ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๔๒ (ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด)
พื้นที่ทำไร่	จำนวน ๘๖,๕๖๘ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๓๗
พื้นที่ปลูกไม้ผลยืนต้น	จำนวน ๔๖,๐๐๔ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๒๐
พื้นที่ปลูกไม้ผล	จำนวน ๑,๖๔๗ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๗
พื้นที่ปลูกพืชผัก	จำนวน ๓๓๐ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๑
พื้นที่อื่นๆ	จำนวน ๗๘๐ ไร่	คิดเป็นร้อยละ ๐.๒

ภาพที่ ๑๐ แผนที่แสดงการปลูกพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอน้ำยืน

เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว

มีพื้นที่อยู่ในเขต Zoning (S๑,S๒) มีจำนวน ๒๑,๔๘๒ ไร่ พื้นที่ที่อยู่นอกเขต Zoning (S๓,N) มีจำนวน ๑๑๒,๗๗๙ ไร่

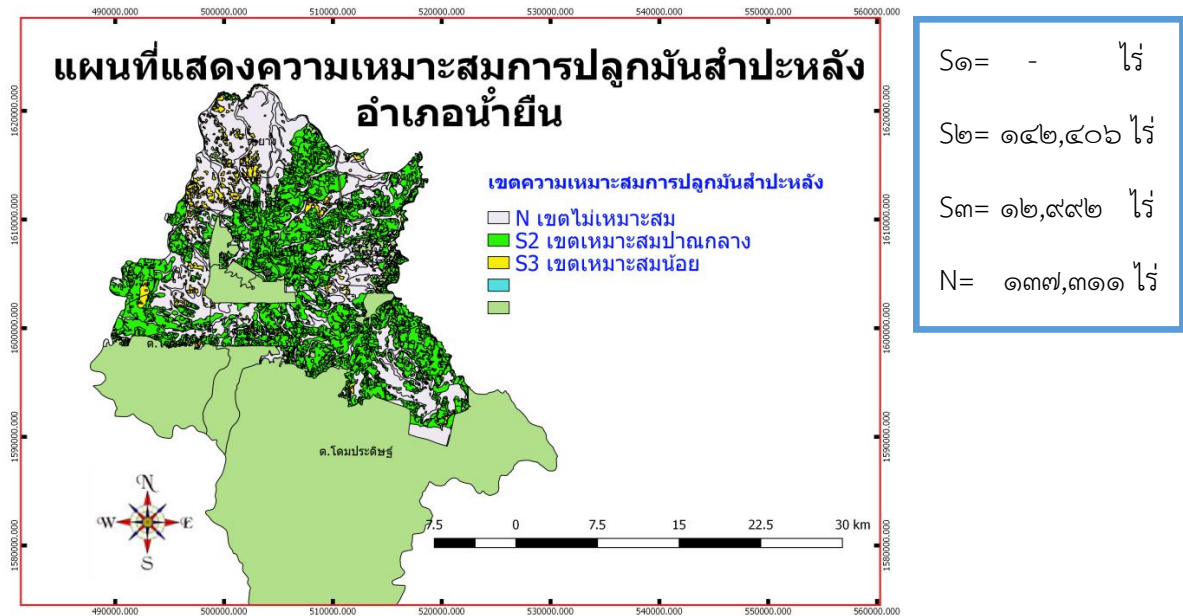

S๑=๕,๘๙๘ ไร่
S๒=๑๕,๕๘๔ ไร่
S๓=๕๔,๓๑๑ ไร่
N=๕๘,๔๖๘ ไร่

ภาพที่ ๑๑ แผนที่แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวเขต Zoning

เขตความเหมาะสมสำหรับปลุกมันสำปะหลัง
 มีพื้นที่อยู่ในเขต Zoning (S๑,S๒) มีจำนวน ๑๔๒,๔๐๖ ไร่ พื้นที่ที่อยู่นอกเขต
 Zoning (S๓,N) มีจำนวน ๑๕๐,๓๐๓ ไร่

ภาพที่ ๑๒ แผนที่แสดงข้อมูลพื้นที่ปลุกมันสำปะหลังเขต Zoning

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตร

ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่

๒.๑ สถานการณ์การเกษตรในพื้นที่

๑) เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

(๑) Smart Farmer, YSF, ที่มีความรู้ความชำนาญ/เครือข่าย

Smart Farmer ต้นแบบข้าว

นายโถม คณะพันธ์ เกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๕ บ้านบุรพา ตำบลยาง อำเภอน้ำยีน จังหวัดอุบลราชธานี มีความชำนาญด้าน

๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว

๒. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคพืชและเชื้อราใบเวอร์เรียในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูข้าว

๓. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ

๔. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

๕. การไถกลบตอซังข้าวและการผลิตและใช้ประโยชน์จากปุ๋ยพืชสด

Smart Farmer ต้นแบบมันสำปะหลัง

นายถนอม โพพิลา เกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๕ บ้านนาสามัคคี ตำบลสีวิเชียร อำเภอน้ำยีน จังหวัดอุบลราชธานี

มีความชำนาญด้าน

๑. การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

๒. การผลิตสารชีวภัณฑ์

๒) ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

(๑) ทรัพยากรน้ำ

แหล่งน้ำธรรมชาติ

๑. ลำห้วยขอม เป็นลำห้วยที่กั้นระหว่างอำเภอน้ำยีนกับอำเภอเดชอุดม เมื่อเกิดฝนตกหนักมากอาจเกิดน้ำล้นตลิ่งขึ้นท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร แต่ไม่ท่วมหมู่บ้าน เนื่องจากพื้นที่ตั้งของหมู่บ้านอยู่ห่างจากลำห้วย

๒. ลำห้วยหลวง เป็นลำห้วยที่กั้นระหว่างอำเภอน้ำยีนกับอำเภอนาจะหลวย เมื่อเกิดฝนตกหนักมาก อาจเกิดน้ำล้นตลิ่งขึ้นท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร แต่ไม่สามารถท่วมพื้นที่ของหมู่บ้านได้ เนื่องจากหมู่บ้านอยู่ห่างจากลำห้วย

๓. ลำโดม เป็นลำน้ำที่ไหลผ่านตำบลโดมประดิษฐ์ บุเปือย และยางใหญ่ เมื่อเกิดฝนตกหนักอาจเกิดน้ำล้นตลิ่งขึ้นท่วมพื้นที่การเกษตรของราษฎร มีหมู่บ้านเสี่ยงภัยน้ำท่วมได้ คือ บ้านท่า

แสนคุณ หมู่ที่ ๑๒ ตำบลโดมประดิษฐ์ สำหรับหมู่บ้านนี้ได้กำหนดพื้นที่รองรับการอพยพไว้ คือ บ้านหนองโพด หมู่ที่ ๔ ตำบลโดมประดิษฐ์

๒.อ่างเก็บน้ำ เชื่อน ฝ่ายทดน้ำ

๑.ฝ่ายยางบ้านท่าแสนคุณ ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

๒.อ่างเก็บน้ำห้วยวังใหญ่ บ้านตายอย ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

๓.พื้นที่ชลประทาน

พื้นที่ชลประทาน ๖๐๐ ไร่ รับผิดชอบคลองส่งน้ำสายใหญ่ฝั่งซ้าย ซึ่งอยู่ในเขตอำเภอน้ำยืน ในพื้นที่ตำบลโดมประดิษฐ์ โครงการอ่างเก็บน้ำห้วยพลาญเสือตอนล่างอันเนื่องมาจากพระราชดำริบ้านโนนสูง ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี พิกัด ๔๘ PWA ๒๕๕-๙๔๘ และพิกัด ๔๘ PWA ๒๑๖-๙๔๖ ระวาง ๖๐๓๗ IV

ห้วยพลาญเสือ เป็นลำห้วยในกลุ่มน้ำลำโดมใหญ่ มีต้นกำเนิดจากเทือกเขาสูงบริเวณชายแดนรอยต่อ ๓ ประเทศ (สามเหลี่ยมมรกต) ไหลมารวมกับห้วยบอนและห้วยโป่งลิง (ฝั่งซ้าย) นอกจากนั้นยังมีลำห้วยผึ้ง (ฝั่งขวา) สภาพพื้นที่โดยทั่วไป บริเวณด้านเหนืออ่างฯ เป็นเนินเขาสูง สำหรับด้านท้ายอ่างฯ เป็นที่นา สลับป่าโปร่งก่อสร้างอ่างเก็บน้ำแล้วเสร็จในปี ๒๕๓๒ มีขนาด ความจุ ๓๓,๕๐๐,๐๐๐ ลูกบาศก์เมตร ด้านระบบส่งน้ำประกอบด้วยคลองส่งน้ำ ๑ สาย และสายซอย ๗ สาย รวมความยาว ๒๗.๘๑ กิโลเมตร และมีอาคารประกอบในคลองรวม ๒๑๔ แห่ง

พื้นที่รับประโยชน์ รวม ๖,๘๕๐ ไร่ เป็นพื้นที่ชลประทาน ๖,๔๒๓ ไร่ อยู่ในเขตอำเภอน้ำยืนและอำเภอนาจะหลวย จังหวัดอุบลราชธานี

(๒) ทรัพยากรดิน

อำเภอน้ำยืน มีลักษณะภูมิประเทศหลากหลาย ตอนเหนือเป็นที่ราบ และมีความลาดเอียงน้อย ส่วนตอนใต้เป็นป่าและภูเขาสลับซับซ้อน ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ทำนา ระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๑๘๐-๗๗๐ เมตรจากระดับน้ำทะเล แร่ธาตุที่สำคัญ ได้แก่ หินบะซอลต์

(๓) ทรัพยากรอื่นๆ

แหล่งโบราณคดีภาพสลักรายบรรทมสิทธ์

ภาพสลักรายบรรทมสิทธ์ ตั้งอยู่ในเวียงน้ำของลำโดมใหญ่ และจมอยู่ใต้น้ำ บนเทือกเขาพนมดงรัก ด้านทิศใต้ของบ้านแซ่ด่อน หมู่ที่ ๑ ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน ภาพสลักมีความยาว ๑๒๐ ซม. สูง ๕๐ ซม. รูปสลักนี้จมอยู่ใต้น้ำทั้งหมด จะแลเห็นได้เฉพาะในหน้าแล้งน้ำลดในบริเวณใกล้เคียงกันไม่พบร่องรอยของแหล่งโบราณคดีอื่น ๆ นอกจากภูอ่าง ซึ่งอยู่ห่างออกไปประมาณ ๔-๕ กิโลเมตร และบริเวณช่องอานม้า ซึ่งห่างออกไปทางทิศตะวันตกประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ลักษณะของภาพสลักรายบรรทมสิทธ์ เป็นลักษณะฝีมือพื้นบ้าน สลัก เป็นรูปนารายณ์นอนตะแคงขวาโดยเจตนาผู้แกะสลักต้องการให้พระนารายณ์นอนเหนือพญานาค สืบเนื่องจากเหนือเศียรพระนารายณ์จะมีเศียรพญานาค ๓ เศียร และที่ปลายเท้าพระนารายณ์มีโครงร่างหาพญานาค ส่วนที่เป็นตัวพญานาคยังแกะสลักไม่แล้วเสร็จ ช่างผู้แกะสลักคงวางแผนการแกะสลักพญานาคเป็นลำดับจากส่วนเศียรแสดงลักษณะการปีนวดขาพระนารายณ์บริเวณพระนาภีพระนารายณ์สลักเป็นสายยกขึ้น ส่วนบนเป็นรูปวงรีโดยเจตนาแล้วยังสลักเป็นรูปดอกบัว เหนือดอกบัวจะเป็นรูปพระพรหมตามคติความเชื่อว่า พระนารายณ์บรรทมอยู่นั้น พระพรหมจะเกิดจากพระนาภีของพระนารายณ์เพื่อทำการสร้างโลกใหญ่ขึ้นมาจากหลักที่พระอิศวรได้ทำลายล้างโลกแล้ว

ถ้ำโยนี

ตั้งอยู่ในบริเวณแก่งลำดวน บ้านหนองซอน ตำบลโดมประดิษฐ์ ที่ถ้ำโยนี พบสิ่งที่น่าสนใจ
ควรแก่การศึกษา ๒ แบบ ดังนี้

๑. ภาพสลักหรือการทำรูปรอยลงบนหิน ภาพสลักที่ปรากฏอยู่บนผนังเพิงผา มีความ
ยาวประมาณ ๓ - ๔ เซนติเมตร สลักวิธีการ โดยใช้เหล็กหลอมรูปตัว (V) ตัวยู (U) ขนาดต่างๆ กัน ทำให้เกิด
ร่องเส้นหนา บาง หลายขนาด ลักษณะของภาพอยู่ในลักษณะเส้นเรขาคณิตในแนวตั้ง วงกลม สามเหลี่ยม
หน้าวัว ลายฟันปลาต่อกันเป็นแนวยาว ทำให้เกิดรูปสามเหลี่ยมหลายรูป และมีเส้นขีดแบ่งตรงกลางนั้น จึง
ทำให้ผู้พบเห็นตีความภาพสลักออกไปในรูปแบบต่าง อวัยวะเพศหญิง แสดงถึงการยกย่องเพศสตรีเท่าเทียมบุรุษ
ของชาวเอเชียอาคเนย์ ก่อนหน้ารับอารยธรรมฮินดูและกฎหมายธรรมานุศาสน์ที่กำหนดให้ผู้ชายเป็นผู้นำ
ครอบครัว

๒. ภาพเขียนสี ที่พบมีการลงสีด้วยวิธีการทาสีแดง เป็นรูปมือที่แสดงให้เห็นนิ้วมือคน
พบ ๔ แห่ง แต่เลือนรางมาก เพราะผนังถ้ำมีความชื้นสูง บางแห่งพล่องลอยการเขียนหรือระบายสีอยู่ทางเพิง
ผาค่อนไปทางทิศตะวันออก

สถูปเจดีย์บ้านแฮด่อน (วัดโดมประดิษฐ์นาราม)

ตั้งอยู่ในบริเวณวัดโดมประดิษฐ์นาราม ตำบลโดมประดิษฐ์ ห่างจากตัวอำเภอน้ำยืนประมาณ
๑๙ กิโลเมตร ภายในบรรจุรอยพระพุทธรูปหล่อทองเหลือง บุรณะใหม่เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๐๐ สร้างกำแพง
ล้อมรอบเมื่อปี ๒๕๐๓ เป็นสถานที่พบ “ฮางฮุด” ของพระสงฆ์ ตามความเชื่อของศาสนาพุทธและพบศิวิลิ่ง
ปัจจุบันจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถาน อุบลราชธานี

สามเหลี่ยมมรกต

สามเหลี่ยมมรกตเดิมเรียกชื่อว่า “ช่องบก” ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติภูจองนายอย
ท้องที่บ้านโนนสูง ต.โดมประดิษฐ์ อ.น้ำยืน จ.อุบลราชธานี เป็นบริเวณเทือกเขาที่มีแนวเขตระหว่าง ๑
ประเทศติดต่อกัน ได้แก่ ไทย ลาว และกัมพูชา ซึ่งเป็น ๑ ใน ๒ ของประเทศไทย นอกจากสามเหลี่ยมทองคำ
ปัจจุบันกำลังได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สำคัญในอนาคต

ช่องอานม้า

ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่อุทยานแห่งชาติเขาพระวิหาร ท้องที่บ้านน้ำยืน ตำบลโขง อำเภอน้ำยืน
จังหวัดอุบลราชธานี ไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ประมาณ ๑๒ กม. ติดต่อกับประเทศกัมพูชา ในพื้นที่ อำเภอ
จอมพระ จ.สุรินทร์ เป็นเส้นทางเผยแพร่อารยธรรมระหว่างสองประเทศตั้งแต่อดีตกาล ซึ่ง
กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศเป็นจุดผ่อนปรนทางการค้า เมื่อ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๒ ปัจจุบันได้รับการ
พัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวและเปิดให้ประชาชนทั้ง ๒ ประเทศได้ซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน

พลาญเสือ

ตั้งอยู่ที่บ้านโนนสูง ตำบลโดมประดิษฐ์ ห่างจากหมู่บ้านประมาณ ๑๒ กิโลเมตร เป็นพลาญ
หินขนาดใหญ่ สามารถมองเห็นทิวทัศน์ของพลาญเสือตอนบน อยู่ในเขตรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติภูจอง
นายอย อำเภอนาจะหลวย

แก่งลำดวน

ตั้งอยู่ที่บ้านหนองขอน ตำบลโดมประดิษฐ์ ห่างจากอำเภอน้ำยืน ๑๒ กิโลเมตร อยู่ในพื้นที่เขตรับผิดชอบของสถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าจังหวัดอุบลราชธานี มีลักษณะเป็นแก่งสวยงาม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงทางธรรมชาติ หน้าแล้งจะมีโขดหินโผล่ให้เห็นแลดูสวยงาม เหมือนแก่งตะนะ อำเภอโขงเจียม นอกจากนั้นน้ำตกแก่งลำดวนยังมีปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ใคร ๆ ก็มาจกภูธรเหตุการณ์เหล่านี้ได้ คือเกิดปรากฏการณ์สัตว์โลก **กึ่งเดินขบวน** หนึ่งปีมีครั้งเดียวพบความแปลกสุดของธรรมชาติ เป็นสิ่งมหัศจรรย์อย่างยิ่งที่มีกึ่งจำนวนมากมายมหาศาล ขึ้นมาเดินบนพลาญหินในบริเวณลานพันธุ์น้ำตกแก่งลำดวน กึ่งเดินขบวนนี้เป็นกึ่งน้ำจืด อาศัยอยู่ตามลำโดมใหญ่และอาจจะมีไกลถึงลำน้ำมูล การที่กึ่งเหล่านี้มาเดินบนพลาญหินบริเวณลานพันธุ์ มีสาเหตุมาจากการที่จะเดินทางไปยังแหล่งต้นน้ำที่เป็นบ้านเกิดบนเทือกเขาพนมดงรักและต้องหลบกระแสน้ำที่ไหลเชี่ยว ในห้วงเดือนสิงหาคม – กันยายน ของทุกปี ซึ่งเป็นห้วงฤดูน้ำหลากผู้ที่สนใจมาชมสามารถติดต่อสอบถามเจ้าหน้าที่สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่าอุบลราชธานี ตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

ถ้ำห้วยบอน

เป็นถ้ำขนาดใหญ่ อยู่ในเขตรับผิดชอบของอุทยานแห่งชาติภูจองนายอย ตั้งอยู่ที่บ้านแปดอ้อม ตำบลโดมประดิษฐ์ เป็นน้ำตกสูงประมาณ ๑๐ เมตร ไหลจากพลาญข้างบน ลักษณะเหมือนน้ำตกบักเตว (น้ำตกห้วยหลวง อ.นาจะหลวย) ข้างในถ้ำมีการตกแต่งเป็นพุทธสถาน เมื่อขึ้นบนพลาญสามารถมองเห็นทิวทัศน์ของบ้านแปดอ้อมโนนสูง

วัดป่าศรีบรรพต (วัดภูน้อย)

ตั้งอยู่ที่บ้านเกษตรสมบูรณ์ ตำบลบุเปือย ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่ภูน้อย ห่างจากตัวอำเภอน้ำยืนประมาณ ๖ กิโลเมตร มีบันไดขึ้น ๑๙๙ ขั้น บนภูน้อยได้ประดิษฐานพระพุทธรูปยืนพระศรีนัยน์ พระพุทธรูปปางห้ามสมุทร และรูปปั้นจำลองพระครูสารธรรม โกวิท (จันดี โกวิท) อดีตเจ้าอาวาสวัดภูน้อยและอดีตเจ้าคณะอำเภอ ภูน้อย เป็นร่องรอยที่แสดงว่าพื้นที่บริเวณนี้เป็นภูเขาไฟมาก่อน ซึ่งเป็นเทือกภูเขาไฟเส้นเดียวกันกับภูผาไฟ อำเภอขุนหาญ จังหวัดศรีสะเกษ โดยสังเกตจากหินบริเวณภูน้อย เกิดจากการปะทุของลาวาขึ้นมาบนผิวโลกแล้วแข็งตัวอย่างรวดเร็วทำให้เกิดรูพ่นอากาศในก้อนหิน

ศูนย์อนุรักษ์ภาพไทย

ตั้งอยู่ที่บ้านปลาขาว หมู่ที่ ๓ ตำบลยาง ก่อตั้งเมื่อปี ๒๕๓๘ โดยนายอำนาจ สุทธิง เพื่อสร้างสรรค์งานศิลปะ ประเพณีต่าง ๆ แสดงออกทางภาพเขียน พุทธประวัติ ภาพในวรรณคดี รามเกียรติ์ และสีน้ำที่เป็นเอกลักษณ์ ของชาติไทยเป็นมรดกแก่นมนุษยชาติ

กลุ่มกล้วยไม้

ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองครก หมู่ที่ ๑๑ และบ้านตายอย หมู่ที่ ๖ ตำบลโดมประดิษฐ์ เป็นสวนกล้วยไม้พันธุ์ต่าง ๆ และพันธุ์ไม้ชนิดต่าง ๆ ให้เลือกชม เช่น รองเท้านารี เป็นต้น

๓) สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/ภูมิปัญญาท้องถิ่น (พืช/ประมง/ปศุสัตว์)

เกษตรกรรมส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา ทำไร่มันสำปะหลัง สวนยางพาราเป็นหลัก อาชีพเสริม สวนไม้ผล เลี้ยงปศุสัตว์ ดังนั้นสินค้าเกษตรหลักๆ คือข้าว รองลงมาได้แก่ พืชไร่ และไม้ผล

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ในพื้นที่อำเภอน้ำยืน ได้แก่

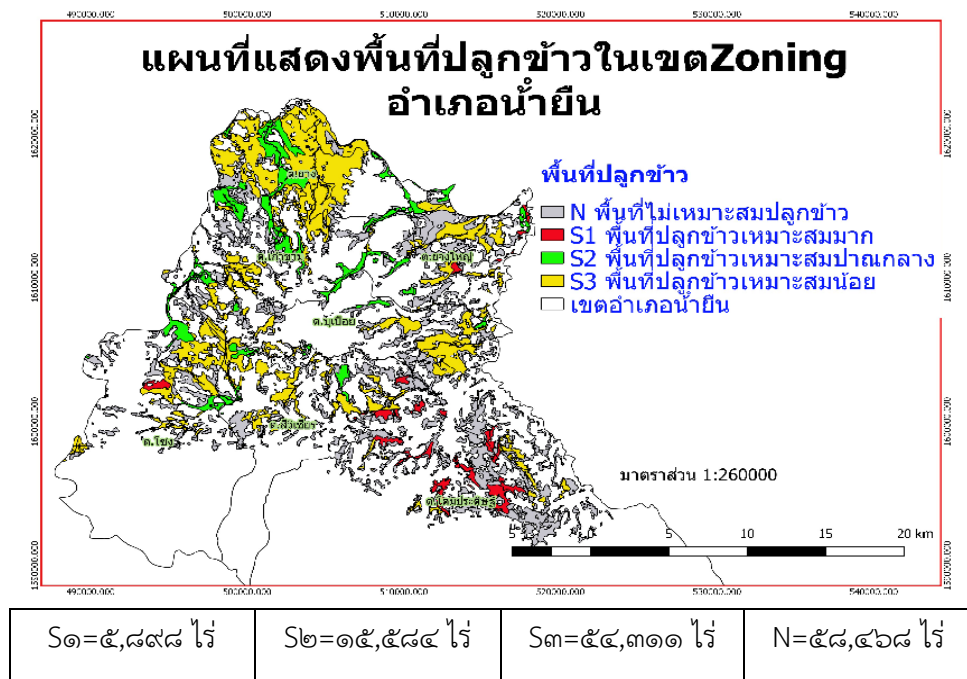
๑. ตีมีด
๒. เครื่องจักรสานจากไม้ไผ่
๓. การทอผ้าด้วยกี่กระตุก
๔. การถนอมอาหารพื้นเมือง เช่นปลาร้าก้อน

๔) สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.ข้าว

พื้นที่ปลูก เกษตรกรทำนาจำนวน ๗,๑๓๐ ราย พื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๙๐,๓๘๒ ไร่ ผลผลิตรวม ๔๑,๖๘๙ ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๔๐๐ กิโลกรัม/ไร่ (ผลผลิตเฉลี่ยของจังหวัดอุบลราชธานี ๔๒๐ กก./ไร่) เก็บเกี่ยว พฤศจิกายน - ธันวาคม ข้าวนาปี ปลูก ๑ ครั้ง/ปี

เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว มีพื้นที่อยู่ในเขต Zoning (S๑,S๒) มีจำนวน ๒๑,๔๘๒ ไร่ พื้นที่ที่อยู่นอกเขต Zoning (S๓,N) มีจำนวน ๑๑๒,๗๗๙ ไร่

รูปที่ ๓ แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกข้าวเขต Zoning

เกษตรกรต้นแบบด้านการผลิตข้าว

นายโจม คณะพันธ์ เกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๕ บ้านบุรพา ตำบลยาง อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี มีความชำนาญด้าน

๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว
๒. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มาในการป้องกันกำจัดโรคพืชและเชื้อราใบเวอร์เรียในการป้องกันกำจัดแมลงศัตรูข้าว
๓. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพ
๔. การผลิตน้ำหมักชีวภาพ

๕. การไถกลบตอซังข้าวและการผลิตและใช้ประโยชน์จากปุ๋ยพืชสด

การใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าว

๑. การปลูกข้าว โดยส่วนใหญ่ทำนาหว่าน อัตราการใช้เมล็ดพันธุ์ นาหว่าน ๒๐-๒๕ กิโลกรัม/ไร่ เริ่มเดือน พฤษภาคม – กรกฎาคม
๒. การใช้พันธุ์ข้าว ส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์กข ๑๕ พันธุ์กข ๖ และพันธุ์ขาวดอกมะลิ๑๐๕ ,โดยส่วนใหญ่เก็บพันธุ์ไว้ใช้เอง และซื้อพันธุ์บางส่วน
๓. การเตรียมดิน การเตรียมดินแยกได้เป็น ๒ ขั้นตอน การไถตะ และไถแปร
๔. การดูแลรักษา
  - ๔.๑ การจัดการดินทำการไถกลบตอซังข้าวหลังการเก็บเกี่ยว
  - ๔.๒ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๑ ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘ อัตรา ๒๐-๒๕ กิโลกรัมต่อไร่ ประมาณ ๒๐-๓๐ วันหลังข้าวออก
  - ๔.๓ การใส่ปุ๋ยเคมีครั้งที่ ๒ ใส่ปุ๋ยยูเรีย (๔๖-๐-๐) อัตรา ๕-๑๐ กิโลกรัมต่อไร่ ที่ระยะกำเนิดช่อดอก หรือ ๓๐ วันก่อนข้าวออกดอก
  - ๔.๔ โรคที่พบเช่น โรคไหม้ ป้องกันโดยใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาและมีการใช้สารกำจัดโรคพืช เช่น คาร์เบนดาซิม โพรคลอราซ
๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร การไถตะ ไถแปร และรถเกี่ยวข้าว ส่วนใหญ่จ้าง
๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต เก็บเกี่ยว ๒๘-๓๐ วัน หลังวันออกดอก เริ่มเก็บเกี่ยว พฤศจิกายน – ธันวาคม เกี่ยวด้วยรถเกี่ยวข้าว และบางส่วนใช้แรงงานคน ตากข้าวให้ความชื้นลดลงเหลือประมาณ ๑๒-๑๔ % ก่อนจำหน่าย
- ๗.ไถกลบตอซังข้าว หลังเกี่ยวข้าวในเดือนธค และหว่านพืชปุ๋ยสด เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

ปฏิทินการปลูกหรือการผลิต

ตารางที่ ๑๖ ปฏิทินการปลูกข้าว

กิจกรรม	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๑. เตรียมดิน ไถกลบตอซัง												↔
๒. ใส่ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมักอัตรา ๕๐๐-๑๐๐๐ กก/ไร่ และไถกลบ			↔									
๓. ไถตะ ไถแปร เพื่อเตรียม หว่านข้าว				↔	↔							
๔. หว่านข้าว				↔	↔		↔	↔				
๕. การดูแลรักษา ใส่ปุ๋ยรองพื้น สูตร ๑๖-๑๖-๘				↔	↔							
๖. ตัดพันธุ์ปน ๓ ระยะ							↔	↔	↔	↔		
๗. ใส่ปุ๋ยแต่งหน้าสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๕-๑๐ กก/ไร่									↔	↔		
๘. เก็บเกี่ยวในระยะพลับพลึง										↔	↔	
๙. ไถกลบตอซังหลังการเก็บเกี่ยวข้าวและหว่านปอเทืองเพื่อปรับปรุงบำรุงดิน	↔											↔

ต้นทุนการผลิตข้าว

ตารางที่ ๗ : แสดงต้นทุนการผลิตข้าว/ไร่/ปี (ปี ๒๕๖๑)

ต้นทุนการผลิต	นาหว่าน (บาท)	นาดำ(บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๖๐๐	๖๐๐
๒. ค่าจ้าง (ปลูก)	๒๐๐	๑,๐๐๐
๓.ค่าจ้าง (เก็บเกี่ยว)	๖๐๐	๖๐๐
๔. ค่าบำรุงรักษา	๒๐๐	๒๐๐
๕. ค่าปุ๋ย	๘๐๐	๘๐๐
๖. ค่าพันธุ์	๔๐๐	๑๘๐
๗. อื่นๆ (ขนส่ง,น้ำมันเชื้อเพลิง,)	๑๐๐	๒๐๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๒,๙๐๐	๓,๕๘๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๗.๒๕	๘.๙๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๕

ข้อมูลการตลาดข้าว

จุดรับซื้อที่มีความสำคัญในอำเภอน้ำยืนประกอบไปด้วยจุดรับซื้อข้าวจำนวน ๑ แห่ง คือ จุดรับซื้อข้าวศรีสมบูรณ์พีชผล มีปริมาณการรับซื้อรวม ๑,๒๐๐ ตัน/ปี

ตารางที่ ๘ : แสดงข้อมูลจุดรับซื้อข้าว/โรงสี ปี ๒๕๖๒

ที่	ชื่อโรงงาน/ แหล่งรับซื้อ	ที่ตั้ง	พิกัด		ปริมาณ การรับซื้อ ตัน/ปี	ราคา รับซื้อ (บาท)	ช่วง เวลารับซื้อ
			X	Y			
๑	ศรีสมบูรณ์พีชผล	ต.โขง	๔๙๖๙๐๘	๑๖๐๐๘๒๑	๑,๒๐๐	๑๐.๐๐	ตลอดปี
รวม					๑๒,๐๐		

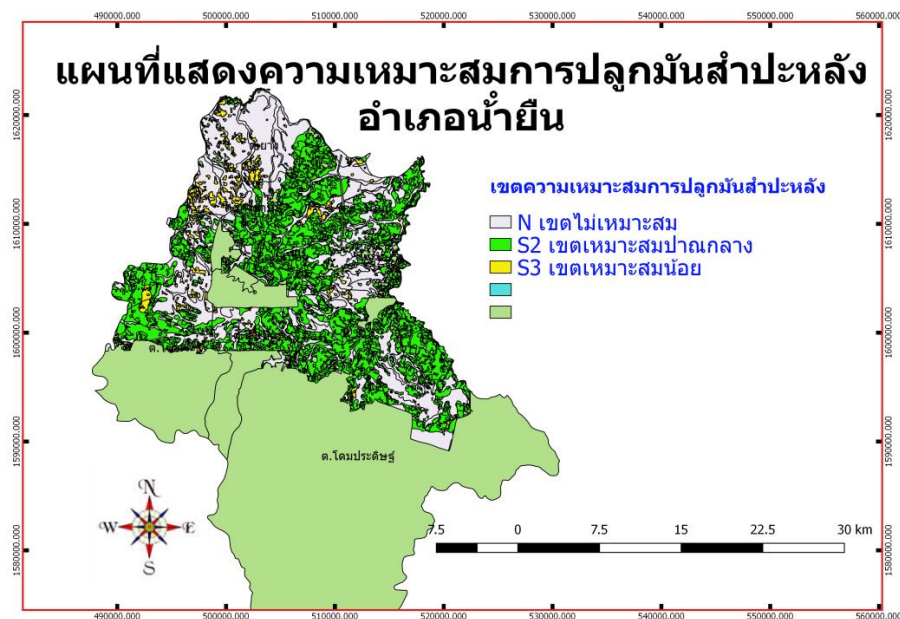
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๕๘

๒.มันสำปะหลัง

พื้นที่ปลูก เกษตรกรปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๖,๕๔๒ ราย พื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน ๘๗,๙๐๑ ไร่ ผลผลิต ๕๑๒,๕๙๘ ตัน/ปี ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ ๖,๐๐๐ กิโลกรัม/ไร่ เก็บเกี่ยวตลอดปี

เขตความเหมาะสมสำหรับปลูกมันสำปะหลัง

มีพื้นที่อยู่ในเขต Zoning (S๑,S๒) มีจำนวน ๑๔๒,๔๐๖ ไร่ พื้นที่ที่อยู่นอกเขต Zoning (S๓,N) มีจำนวน ๑๕๐,๓๐๓ ไร่

S๑=๐	S๒=๑๔๒,๔๐๖	S๓=๑๒,๙๙๒	N=๑๓๗,๓๑๑
------	------------	-----------	-----------

รูปที่ ๔ แสดงข้อมูลพื้นที่ปลูกมันสำปะหลังเขต Zoning

เกษตรกร ต้นแบบการผลิตมันสำปะหลัง

นายถนอม โพธิลา เกษตรกรต้นแบบ หมู่ที่ ๕ บ้านนาสามัคคี ตำบลสีวิเชียร อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี

มีความชำนาญด้าน

๑. การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
๒. การผลิตสารชีวภัณฑ์

การใช้เทคโนโลยีการผลิต มันสำปะหลัง

๑. การเตรียมดิน ไถ ๒ ครั้ง ด้วยพาน ๓ และพานไถลึกประมาณ ๘-๑๒ นิ้ว และยกร่องปลูกการเตรียมท่อนพันธุ์ มันสำปะหลังเป็นพืชที่ขยายด้วยลำต้น โดยอายุของท่อนพันธุ์ที่เหมาะสมจะอยู่ในช่วง ๘-๑๒ เดือน ขนาดความยาวของท่อนพันธุ์ ประมาณ ๒๐-๒๕ เซนติเมตร มีจำนวนตาประมาณ ๑๐ ตาขึ้นไปต่อ ๑ ท่อนพันธุ์ ระยะปลูกมันสำปะหลังระยะ ๑๐๐×๑๐๐ เซนติเมตร
๒. ใช้พันธุ์มันสำปะหลัง ระยะของ ๙, ระยะของ ๑๑ และระยะของ ๗๒
๓. ใส่ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ หรือสูตร ๑๖-๘-๑๖ ในอัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่ แบ่งใส่ ๒ ครั้งละเท่าๆกัน ในครั้งแรกใส่หลังจากปลูกมันสำปะหลังแล้ว ๑ เดือน ครั้งที่ ๒ ใส่เมื่ออายุได้ ๓ เดือน
๔. แมลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูมีในพื้นที่ แต่ยังคงควบคุมได้ ด้วยการใช้สารชีวภัณฑ์
๕. การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตร ยกร่อง และเก็บเกี่ยว ส่วนใหญ่จ้าง
๖. การเก็บเกี่ยวผลผลิต ขายหัวสด มันเส้น ใช้แรงงานคน,รถไถ

ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

ตารางที่ ๙ : แสดงต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง/ไร่/ปี (ปี ๒๕๖๑)

ต้นทุนการผลิต	เงิน (บาท)
๑. ค่าเตรียมดิน	๖๐๐
๒. ค่าจ้าง (ปลูก)	๖๐๐
๓. ค่าจ้าง (เก็บเกี่ยว)	๑,๕๐๐
๔. ค่าบำรุงรักษา	๕๐๐
๕. ค่าปุ๋ย	๘๐๐
๖. ค่าพันธุ์	๘๐๐
๗. อื่นๆ (ขนส่ง,น้ำมันเชื้อเพลิง)	๕๐๐
ค่าใช้จ่ายรวม	๕,๒๐๐
ต้นทุนการผลิต (บาท/กก.)	๑.๑๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๑

ข้อมูลการตลาดมันสำปะหลัง

จุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงานที่มีความสำคัญในอำเภอน้ำยืน จำนวน ๒๖ แห่ง มีปริมาณการ
รับซื้อรวม ๒,๖๐๒,๕๐๐ ตัน/ปี

ตารางที่ ๑๐ : แสดงข้อมูลจุดรับซื้อมันสำปะหลัง/โรงงาน ปี ๒๕๖๑

ที่	ชื่อโรงงาน/แหล่งรับซื้อ	พิกัด		ปริมาณรับซื้อ ตัน/ปี	ราคา (บาท)	ช่วงเวลา รับซื้อ
		X	Y			
๑	บมจ.แปงมันเอี่ยมอีสานอุตสาหกรรม ต.สีวิเชียร	๕๐๗๓๔๗	๑๖๐๐๘๘๗	๑,๘๐๐,๐๐๐	๑.๙	ตลอดปี
๒	บมจ.แปงมันเอี่ยมอุบล ต.โขง	๔๙๕๕๒๖	๑๖๐๗๗๒๔	๘๐๐,๐๐๐	๑.๙	ตลอดปี
๓	ลานมันไชยมงคลพืชผล ๒	๕๐๙๙๓๓	๑๖๐๙๙๙๕	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๔	ลานมันรุ่งฤทัย	๕๐๘๒๕๘	๑๖๐๗๔๔๘	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๕	ลานมันศิริพืชผล ๓	๕๐๕๕๕๓	๑๖๑๓๐๐๓	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๖	ลานมันเจริญทองพืชผล	๕๐๘๗๙๐	๑๖๐๘๖๐๒	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๗	ลานมันวัชรพลพืชผล	๕๑๓๐๗๔	๑๖๐๖๒๗๓	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๘	ลานมันณัฐวัตรพืชผล	๕๐๘๘๔๔	๑๖๐๙๐๔๒	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๙	ลานมันศรีสมบูรณ์พืชผล	๔๙๖๘๖๓	๑๖๐๐๗๑๐	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๐	ลานมันกิจรุ่งเรืองพืชผล	๕๑๖๒๕๔	๑๖๑๓๐๔๓	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๑	ลานมันประสงค์พืชผล	๕๑๐๖๓๘	๑๖๑๒๙๗๘	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๒	ลานมันศรีโกศล ๓	๕๐๗๑๒๘	๑๖๑๕๘๖๓	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๓	ลานมันวีรียาพืชผล	๕๐๖๙๙๘	๑๖๐๑๔๘๑	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๔	ลานมันยิ่งเจริญ	๕๐๔๓๓๘	๑๖๐๒๕๐๑	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๕	ลานมันพงษ์ศิริพืชผล	๕๐๑๙๙๐	๑๖๐๓๙๕๗	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๖	ลานมันธัญศิษฐ์	๕๐๑๙๓๒	๑๖๑๓๙๕๔	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๗	ลานมันพันธุ์รุ่งเรือง	๕๐๑๖๘๒	๑๖๐๒๘๑๙	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๘	ลานมันเก่งไผตรี	๕๒๐๐๐๖	๑๕๙๖๔๖๖	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๑๙	ลานมันดอนพืชผล	๕๑๔๗๔๔	๑๖๐๙๘๕๙	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๐	ลานมันไชยมงคลพืชผล ๑	๕๒๐๐๖๔	๑๕๙๖๒๙๖	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๑	ลานมันโชคชัยพืชผล	๕๐๒๘๑๔	๑๖๑๓๒๓๖	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๒	ลานมัน ช.เจริญ	๕๐๓๑๑๓	๑๖๑๒๖๗๕	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๓	ลานมันสัญญาพืชผล	๕๑๔๐๘๘	๑๖๐๙๘๑๐	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๔	ลานมันสุขสมบูรณ์การเกษตร	๕๐๓๗๖๒	๑๖๑๐๔๑๙	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๕	ลานมันประสงค์พืชผล	๕๑๐๕๖๕	๑๖๑๒๘๗๙	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี
๒๖	ลานมันประทุมทองพืชผล	๕๐๔๐๓๑	๑๖๑๐๐๙๐	๑๐๐	๑.๗	ตลอดปี

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี, ๒๕๖๑

๒.๔ ประมวลผลข้อมูลทะเบียนเกษตรกร

๒.๔.๑. การผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตารางที่ ๖ : แสดงข้อมูลการผลิตพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของอำเภอน้ำยืน ปี ๒๕๖๑

๒.๔.๒ สภาพการผลิตพืชเศรษฐกิจ

๑. ข้าว พื้นที่ทั้งหมด ๙,๓๗๐ ไร่

๑.๑ ข้าวเจ้านาปี พันธุ์ที่นิยมปลูก ข้าวหอมมะลิ ๑๐๕ พื้นที่ ๓,๙๗๒ ไร่ ร้อยละ ๔๒.๓๙

๑.๒ ข้าวเหนียวนาปี พันธุ์ที่นิยมปลูก ข้าว กข.๖ พื้นที่ ๕,๓๙๘ ไร่ ร้อยละ ๕๗.๖๐

๒. พืชไร่ พื้นที่ทั้งหมด ๑๖,๑๖๐ ไร่

๒.๑ มันสำปะหลัง พันธุ์ที่นิยมปลูก ระยอง ๗๒ หัวยบง พื้นที่ ๑๖,๐๗๕ ไร่ ร้อยละ ๙๙.๔๗

๒.๒ ถั่วลิสง พันธุ์ที่นิยมปลูก ไทนาน๙ ขอนแก่น๖๐-๑ พื้นที่ ๔๒ ไร่ ร้อยละ ๐.๒๕

๓. พืชผัก

๓.๑ พืชผักอื่น ๆ พันธุ์ที่นิยมปลูก ผักกาด,ถั่วฝักยาว พื้นที่ ๓๓๐ ไร่

๓.๒ เห็ด พันธุ์ที่นิยมปลูก นางฟ้า นางรม พื้นที่ ๔ ไร่

๔. ไม้ผล ไม้ยืนต้น

๔.๑ ยางพารา พันธุ์ที่นิยมปลูก RRIM ๖๐๐,สถาบันวิจัยยาง ๒๕๑ พื้นที่ ๔๓,๔๘๙ ไร่

๔.๒ มะม่วง พันธุ์ที่นิยมปลูก เชี่ยวเสวย น้ำดอกไม้ พื้นที่ ๓๙ ไร่

๔.๓ เงาะ พันธุ์ที่นิยมปลูก โรงเรียน พื้นที่ ๒๔๐ ไร่

๔.๔ ลำไย พันธุ์ที่นิยมปลูก อีตอ พื้นที่ ๓๒ ไร่

๔.๕ ปาล์มน้ำมัน พันธุ์ที่นิยมปลูก ลูกผสมเทเนอร์รา พื้นที่ ๒,๕๑๕ ไร่

๔.๖ ยูคาลิปตัส พันธุ์ที่นิยมปลูก N๖๐ N๘๐ พื้นที่ ๓๐๐ ไร่

๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๑๙ ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาและแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
๑. ด้านพื้นที่และทรัพยากร การเกษตร ๑.๑ ทรัพยากรดิน	<ul style="list-style-type: none"> - สภาพพื้นที่นาบางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย น้ำขังในกระตังนาไม่สม่ำเสมอทำให้ขาดน้ำ - ดินค่อนข้างเป็นดินทราย และมีโครงสร้างค่อนข้างแน่นทึบ 	<ul style="list-style-type: none"> - แก้ไขโดยปรับที่นาให้สม่ำเสมอ ถ้าเป็นไปได้นำวิธีการจัดรูปแปลงนามาปฏิบัติ (land reshape) - ใส่ปุ๋ยคอก หรือปุ๋ยหมักอัตรา ๑-๒ ตันต่อไร่ ไถกลบตอซังพืชลงดิน ได้แก่ ฟางหรือตอซังข้าว ตันข้าวโพด หรือเศษพืชตระกูลถั่ว ในช่วงการเตรียมดิน ไถกลบพืชปุ๋ยสด ปอเทือง หรือพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ โสนอัฟริกัน ถั่วพุ่ม หรือถั่วเขียว โดยใช้เมล็ดพันธุ์ อัตรา ๕-๗ กิโลกรัมต่อไร่ ปลุกก่อนทำนาเป็นระยะเวลา ๓๕-๕๐ วัน และเมื่อออกดอก ๕๐ % จึงไถกลบปลูกพืชตระกูลถั่ว ได้แก่ กระถินยักษ์ หรือถั่วมะแฮะ บริเวณคันนา แล้วทำการตัดใบหรือกิ่งอ่อนสับกลบเป็นปุ๋ยพืชสด 	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>	<p>ทุกหมู่บ้าน</p> <p>ทุกหมู่บ้าน</p>
๒. ด้านการผลิตและ				

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบลเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชน ที่ประสบปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
<p>การตลาด (ตามรายชนิดที่สำคัญ)</p> <p>๒.๑ ข้าว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ราคาผลผลิตตกต่ำ - อยู่ห่างไกลแหล่งรับซื้อ 	<ul style="list-style-type: none"> - ประกอบอาชีพเสริม - สร้างตลาดแบบขายตรง (ขายสินค้าจากผู้ผลิตไปยังผู้ซื้อโดยตรง) - เลือกขายสินค้าให้กับจุดรับซื้อที่อยู่ใกล้ที่สุด 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
<p>๓. ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร</p> <p>๓.๑ การรวมกลุ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ขาดการรวมกลุ่มของเกษตรกร 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่ออำนาจในการต่อรองราคาผลผลิต - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกร เพื่อการแปรรูปผลผลิตจากข้าว 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน
<p>๔. ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์</p> <p>๔.๑ การแปรรูปข้าว</p>	<ul style="list-style-type: none"> - ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการแปรรูป 	<ul style="list-style-type: none"> - จัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผู้ปลูกข้าว เพื่อผลิตข้าวที่มีคุณภาพ - ศึกษานวัตกรรมการแปรรูปโดยสถาบันการศึกษาในพื้นที่หรือผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ 	ทุกหมู่บ้าน	ทุกหมู่บ้าน

๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix

การวิเคราะห์สถานการณ์ด้านการเกษตร ใช้หลักการวิเคราะห์สภาพวิธี SWOT Analysis เพื่อประเมินจุดแข็ง จุดอ่อนและวิเคราะห์สภาพแวดล้อมเพื่อให้ทราบถึงโอกาสอุปสรรคที่มีผลกระทบเพื่อกำหนดกลยุทธ์การดำเนินงาน ดังนี้

ตารางที่ ๑ แสดง SWOT TOWS Matrix อำเภอไทรน้อย จังหวัดอุบลราชธานี

ปัจจัยแวดล้อมภายใน ปัจจัยแวดล้อมภายนอก	จุดแข็ง (Strengths) ๑. มีพื้นที่ทำการเกษตรหลากหลาย ๒. มีจุดรับซื้อสินค้าทางการเกษตร ๓. มีพื้นที่ขายแดนระหว่างประเทศ ๔. มีอาชีพหลักด้านเกษตรกร ๕. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมเหมาะสม ๖. มีการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มผลผลิต	จุดอ่อน (Weaknesses) ๑. บุคลากรไม่เพียงพอ ๒. ขาดแคลนแรงงานด้านเกษตรกร ๓. ต้นทุนการผลิตสูง / ไร่ ๔. แหล่งน้ำด้านการเกษตรไม่เพียงพอ ๕. ขาดการร่วมกลุ่มของเกษตรกร ๖. ใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตมาก
โอกาส (Opportunities) ๑. นโยบายรัฐบาล ๒. มีหน่วยงานในพื้นที่ที่จะช่วยสนับสนุน ในด้านวิชาการ และองค์ความรู้ ๓. มีตลาดสินค้าเกษตรระหว่างประเทศ	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. พัฒนาสินค้าเกษตรสู่ AEC ๒. ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม ๓. วางแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด	กลยุทธ์แก้ไข (WO) ๑. มีการรวมกลุ่มเกษตรกร เช่น แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน ๒. สนับสนุนโครงการต่างๆ เช่น ทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน ๓. พัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์ ๔. ใช้เครือข่ายช่วยงาน เช่น อคม.
อุปสรรค (Threats) ๑. ปัญหาภัยธรรมชาติ ๒. คู่แข่งสินค้าการเกษตรกับประเทศเพื่อนบ้าน ๓. มีแรงงานเคลื่อนย้ายเข้าในประเทศ ๔. สินค้าเกษตรราคาต่ำ	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรที่ไม่เหมาะสม	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. ลดพื้นที่การเพาะปลูกพืช

กำหนดเป็นกลยุทธ์ ดังนี้

กลยุทธ์เชิงรุก

๑. พัฒนาสินค้าเกษตรสู่ตลาดชายแดน AEC
๒. ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มผลผลิต
๓. วางแผนการผลิตพืชให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๑. มีการรวมกลุ่มเกษตรกร เช่น แปลงใหญ่ วิสาหกิจชุมชน
๒. สนับสนุนโครงการต่างๆ เช่น ทฤษฎีใหม่ เกษตรผสมผสาน
๓. พัฒนาระบบเกษตรอินทรีย์
๔. ใช้เครือข่ายช่วยงาน เช่น อคม.

กลยุทธ์ป้องกัน

๑. ปรับเปลี่ยนพื้นที่การเกษตรที่ไม่เหมาะสม

กลยุทธ์เชิงรับ

๑. ลดพื้นที่การเพาะปลูกพืช

บทที่ ๓

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ และเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และปริมาณมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชีวภาพ

โครงการที่ ๓ การผลิตปุ๋ยพืชสด

โครงการที่ ๔ โครงการส่งเสริมการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

โครงการที่ ๕ โครงการฝึกอบรมต่อซังและปลูกพืชบำรุงดิน

โครงการที่ ๖ โครงการตรวจวิเคราะห์ดินการใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

โครงการที่ ๖

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ตำบลสีวิเชียร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

โครงการที่ ๔ โครงการปรับปรุงศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ แหล่งน้ำ

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๔ การแปรรูปผลผลิต

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการเพาะเห็ด และการแปรรูปเห็ด

โครงการที่ ๓ แปรรูปผลิตผลทางการเกษตร (มะม่วง)

๓.5 ความต้องการในการประกอบอาชีพทางการเกษตรของเกษตรกรในอำเภอ เรียงตามลำดับ ดังนี้

๑. เกษตรผสมผสาน
๒. ข้าวอินทรีย์
๓. ปุ๋ยหมัก
๔. ผักอินทรีย์
๕. แปรรูปสินค้าเกษตร

บรรณานุกรม

- กรมการปกครอง. ๒๕๕๖. ฝ่ายทะเบียนและบัตรอำเภอไทรน้อย จังหวัดอุบลราชธานี. จำนวนประชากรในตำบลสีวิเชียร. กระทรวงมหาดไทย.
- กรมการพัฒนาชุมชน. ๒๕๕๔. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอไทรน้อย จังหวัดอุบลราชธานี. ข้อมูล จปฐ. ปี ๒๕๕๔. กระทรวงมหาดไทย.

กระทรวงคมนาคม. **ชั้นข้อมูลเส้นทางถนน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมควบคุมมลพิษ. ๒๕๖๒ รายงานสถานการณ์และคุณภาพอากาศประเทศไทย แหล่งที่มา :

<http://air4thai.pcd.go.th/webV๒/station.php?station=๔๖t>

กรมพัฒนาที่ดิน. **ชั้นข้อมูลชุดดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **การใช้ประโยชน์ที่ดิน** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมพัฒนาที่ดิน. **ระดับความเหมาะสมของพื้นที่** (ข้อมูลสารสนเทศภูมิศาสตร์)

กรมชลประทาน. **ข้อมูลโครงการอ่างเก็บน้ำห้วยลอมไผ่** แหล่งที่มา :

http://ridceo.rid.go.th/khonkaen/datamid/pm_lompai.html

กรมปศุสัตว์. ๒๕๕๔. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอไทรโยค จังหวัดอุบลราชธานี. **ข้อมูลปศุสัตว์ในอำเภอน้ำยืน** . กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมพัฒนาที่ดิน. ๒๕๕๑. เอกสารวิชาการเลขที่ ๐๓/๑๒/๕๑ เขตการใช้ที่ดินตำบลสีวิเชียร อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๕๔. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสีวิเชียร สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. **แผนพัฒนาการเกษตรประจำตำบลสีวิเชียร (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔)**. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.

กรมส่งเสริมการเกษตร. ๒๕๖๑. **ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร**

แหล่งที่มา : <https://production.doae.go.th/>

สำนักงานที่ดินจังหวัดอุบลราชธานี สาขาน้ำยืน. ๒๕๕๓. **พื้นที่ถือครองของประชากรอำเภอน้ำยืน**.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. ๒๕๕๗. **ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ (ปีอ้างอิง พ.ศ. ๒๕๕๕) จำแนกตามสาขาการผลิต จังหวัดอุบลราชธานี**.

แหล่งที่มา : <http://service.nso.go.th/nso/web/statseries/statseries15.html>

เทศบาลตำบลสีวิเชียร อำเภอน้ำยืน จังหวัดอุบลราชธานี. **แผนพัฒนาสามปี (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๔)**.

ภาคผนวก

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลเก่าขาม

๑. โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๑. ชื่อโครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง ประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ซึ่งโครงการนี้เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบในการทำสารสกัดชีวภาพ ทำให้สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตมีความปลอดภัยจากสารเคมี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลย์ทางธรรมชาติ

๓.๔ เพื่อเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๓.๕ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอ น้ำยืน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอ น้ำยืน

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๒- ๒๕๖๔

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม, สำนักงานเกษตรอำเภอ น้ำยืน

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรมการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ

๘.๕ ดำเนินการ

๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ(งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ หมู่บ้านละ ๕ ราย รวม ๕๑๐ ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ ๑ วัน เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารจุลินทรีย์เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม เป็นเงิน ๗๑,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรได้บริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ เป็นการรักษาสภาพความสมดุลทางธรรมชาติ

๒. โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๑. ชื่อโครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตลงได้ และยังเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวด้วย

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ

๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม และเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรโยค

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรโยค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรโยค

๘. แผนการดำเนินงาน

- อนุมัติโครงการ		→											อบต
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←									สนง.เกษตรอำเภอ
		→											
- ประเมินผล				←									
		→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ทุละ ๕ ไร่

รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐.งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ทุละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๓.โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑.ชื่อโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ตรงตามสูตร อัตรา และปริมาณในการใช้ จะเป็นการลด

ต้นทุนในการผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอย่างดี โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้

๓.วัตถุประสงค์

๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ ทำให้เพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน

๖.ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗.ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลเก่าขาม, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี,สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	
- เสนอโครงการ	→												กลุ่มเกษตรกร
- อนุมัติโครงการ		→											ทำนวยางโยภาพ
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←	←	←	←	←	←	←	←	←	สนง.เกษตรอำเภอ
	→	→	→										
- ประเมินผล			←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	
	→	→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ๕ ไร่

รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐.งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ๕ ละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๔. โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. ชื่อ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โครงการอบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิตเป็นโครงการซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต จากการใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพชุดดินของเกษตรกร ที่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์ดิน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับ สภาพชุดดิน

๓.๒ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรน้อย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรน้อย

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ก.ย. ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรน้อย

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๘.๕ ดำเนินการ ๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๑๐ ราย รวม ๑๒๐ ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๑ วัน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิตเป็นเงิน ๒๘,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ(งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงิน ๓๘,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ อัตราการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรมากขึ้นตามสภาพดินที่ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลยาง

๑. ชื่อโครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง ประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ซึ่งโครงการนี้เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบในการทำสารสกัดชีวภาพ ทำให้สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตมีความปลอดภัยจากสารเคมี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลย์ทางธรรมชาติ

๓.๔ เพื่อเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๓.๕ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรโยค

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรโยค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑- ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรโยค

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรมการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ

๘.๕ ดำเนินการ

๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ(งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ หมู่บ้านละ ๕ ราย รวม ๕๑๐ ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ ๑ วัน เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารจุลินทรีย์เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะช้าง เป็นเงิน ๗๑,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรได้บริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ เป็นการรักษาสุขภาพความสมดุลย์ทางธรรมชาติ

๒. โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๑. ชื่อโครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้ และยังเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวด้วย

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต
- ๓.๒ ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ
- ๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม และเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรโยค

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรโยค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลเก่าขาม, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรโยค

๘. แผนการดำเนินงาน

- อนุมัติโครงการ		→											อบต
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←									สนง.เกษตรอำเภอ
		→											
- ประเมินผล			←										
		→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ทุละ ๕ ไร่

รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐.งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ทุละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๓.โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑.ชื่อโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ตรงตามสูตร อัตรา และปริมาณในการใช้ จะเป็นการลด

ต้นทุนในการผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอย่างดี โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้

๓.วัตถุประสงค์

๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ ทำให้เพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรตำบลเก่าขาม อำเภอน้ำยืน

๖.ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗.ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลเก่าขาม, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี,สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	
- เสนอโครงการ	→												กลุ่มเกษตรกร
- อนุมัติโครงการ		→											ทำนวยางโยภาพ
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←	←	←	←	←	←	←	←	←	สนง.เกษตรอำเภอ
	→	→	→										
- ประเมินผล			←	←	←	←	←	←	←	←	←	←	
	→	→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ๆ ละ ๕ ไร่

รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐.งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ๆ ละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๔. โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. ชื่อ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โครงการอบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิตเป็นโครงการซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต จากการใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพชุดดินของเกษตรกร ที่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์ดิน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับ สภาพชุดดิน

๓.๒ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรโยค

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรโยค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ก.ย. ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรโยค

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๘.๕ ดำเนินการ ๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๑๐ ราย รวม ๑๒๐ ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๑ วัน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิตเป็นเงิน ๒๘,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ(งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงิน ๓๘,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ อัตราการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรมากขึ้นตามสภาพดินที่ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลโตมประดิษฐ์

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวคุณภาพ และข้าวอินทรีย์

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และข้าวอินทรีย์

โครงการที่ ๑ โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

โครงการที่ ๒ โครงการฝึกอบรมต่อซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๓.๑.๒ มันสำปะหลัง

กลยุทธ์ที่ ๑.เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรรูปแบบแปลงใหญ่ในการผลิตสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรรูปแบบแปลงใหญ่เพื่อผลิตท่อนพันธุ์มันสำปะหลังปลอดโรค

โครงการที่ ๔ ส่งเสริมการจัดทำแปลงท่อนพันธุ์มันสำปะหลังปลอดโรค

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๓.๑ แหล่งน้ำ

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๕ การของบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐเพื่อขุดสระน้ำในหมู่บ้าน

๓.๓.๒ ดิน

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพชุดดินของเกษตรกร

กลยุทธ์ : การจัดรูปที่ดินในพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม

โครงการที่ ๖ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๑. ชื่อโครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง ประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ซึ่งโครงการนี้เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบในการทำสารสกัดชีวภาพ ทำให้สิ่งแวดล้อมและสิ่งที่มีชีวิตมีความปลอดภัยจากสารเคมี

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ

๓.๔ เพื่อเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์

๓.๕ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรโยค

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรโยค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลโดมประดิษฐ์, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรน้อย

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรมการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ

๘.๕ ดำเนินการ

๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ (งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ หมู่บ้านละ ๕ ราย รวม ๕๑๐ ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ ๑ วัน เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารจุลินทรีย์ เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบลโดมประดิษฐ์ เป็นเงิน ๗๑,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรได้บริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ เป็นการรักษาสุขภาพความสมดุลย์ทางธรรมชาติ

๒. โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๑. ชื่อโครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตลงได้ และยังเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวด้วย

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต
- ๓.๒ ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ
- ๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม และเพิ่มธาตุอาหารให้แกดิน

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอหน้าย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอหน้าย

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลโดมประดิษฐ์, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี, สำนักงานเกษตรอำเภอหน้าย

๘. แผนการดำเนินงาน

- อนุมัติโครงการ		→											อบต
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←									สนง.เกษตรอำเภอ
			→										
- ประเมินผล				←									
		→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ๑ ละ ๕ ไร่ รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐.งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ๑๕๕ ไร่ละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๓.โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑.ชื่อโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒.หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ตรงตามสูตร อัตรา และปริมาณในการใช้ จะเป็นการลดต้นทุนในการผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอย่างดี โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตลงได้

๓.วัตถุประสงค์

๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ ทำให้เพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรตำบลโดมประดิษฐ์ อำเภอน้ำยืน

๖.ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗.ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบลโดมประดิษฐ์, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี, สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	
- เสนอโครงการ	→												กลุ่มเกษตรกร
- อนุมัติโครงการ		→											ทำนวยางโยภาพ
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←									สนง.เกษตรอำเภอ
	→	→	→										
- ประเมินผล			←										
	→	→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ทุละ ๕ ไร่ รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐. งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ทุละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๔. โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. ชื่อ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โครงการอบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นโครงการซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต จากการใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพชุดดินของเกษตรกร ที่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์ดิน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับ สภาพชุดดิน

๓.๒ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอน้ำยืน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภออำเภอเมืองน้ำยืน

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ก.ย. ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล, สำนักงานเกษตรอำเภออำเภอเมืองน้ำยืน

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๘.๕ ดำเนินการ ๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๑๐ ราย รวม ๑๒๐ ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๑ วัน เป็นเงิน ๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นเงิน ๒๘,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ (งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงิน ๓๘,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ อัตราการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรมากขึ้นตามสภาพดินที่ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ

*****

. โครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๑. ชื่อโครงการส่งเสริมการผลิตและใช้สารสกัดชีวภาพ

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตการเกษตรในปัจจุบัน มีต้นทุนการผลิตต่อไร่สูง ประกอบกับเกษตรกรใช้สารเคมีในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช ทำให้เป็นอันตรายต่อชีวิตและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของเกษตรกร ซึ่งโครงการนี้เป็นการนำวัสดุเหลือใช้มาเป็นวัตถุดิบในการทำสารสกัดชีวภาพ ทำให้สิ่งแวดล้อมและสิ่งมีชีวิตมีความปลอดภัยจากสารเคมี

๓. วัตถุประสงค์

- ๓.๑ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต
- ๓.๒ เพื่อเป็นการลดสารเคมีตกค้างในผลผลิต
- ๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาความสมดุลทางธรรมชาติ
- ๓.๔ เพื่อเป็นการนำเอาทรัพยากรที่มีในท้องถิ่นมาใช้ให้เกิดประโยชน์
- ๓.๕ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรน้อย

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรน้อย

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบล, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรน้อย

๘. แผนการดำเนินงาน

- ๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล
- ๘.๒ อนุมัติโครงการ
- ๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร
- ๘.๔ อบรมการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ
- ๘.๕ ดำเนินการ
- ๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ (งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ หมู่บ้านละ ๕ ราย รวม ๕๑๐

ราย

๙.๒ อบรมเกษตรกรเรื่องการทำและใช้สารสกัดชีวภาพ ๑ วัน เป็นเงิน ๕๑,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการทำสารจุลินทรีย์ เป็นเงิน ๒๐,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงิน ๗๑,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

- ๑๑.๑ เกษตรกรได้บริโภคผลผลิตการเกษตรที่ปลอดภัยจากสารเคมี
- ๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑. ชื่อโครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดิน

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะที่เดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ สภาพแวดล้อมถูกทำลาย สิ่งมีชีวิตตามธรรมชาติได้รับผลกระทบจากการใช้ปุ๋ยเคมีของเกษตรกร โครงการไถกลบตอซังและปลูกพืชบำรุงดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตได้ และยังเป็นการคืนความอุดมสมบูรณ์ให้กับดินระยะยาวด้วย

๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ ทำให้การปลูกพืชของเกษตรกรปลอดภัยจากสารพิษ

๓.๓ เพื่อเป็นการรักษาสภาพแวดล้อม และเพิ่มธาตุอาหารให้แก่ดิน

เกษตรกรอำเภอน้ำยืน

พื้นที่การเกษตรอำเภอน้ำยืน

୧. ୩. ୨୫୬୭ - ୨୫୬୮

องค์การบริหารส่วนตำบลทกตำบล, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี, สำนักงานเกษตรอำเภอน้ำยืน

[illegible]

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ๕ ไร่ รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐. งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ๕ ละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๓. โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๑. ชื่อโครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น การใช้ปุ๋ยอย่างถูกต้อง ตรงตามสูตร อัตรา และปริมาณในการใช้ จะเป็นการลดต้นทุนในการผลิตมันสำปะหลังได้เป็นอย่างดี โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเป็นโครงการหนึ่ง ซึ่งจะทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตลงได้

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ ทำให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.๒ ทำให้เพิ่มปริมาณผลผลิตมันสำปะหลัง

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอไทรโยค

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอไทรโยค

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล, สถานีพัฒนาที่ดินอุบลราชธานี, สำนักงานเกษตรอำเภอไทรโยค

๘. แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	ระยะเวลาดำเนินการ												ผู้รับผิดชอบ
	ตค.	พย.	ธค.	มค.	กพ.	มีค.	เมย.	พค.	มิย.	กค.	สค.	กย.	
- เสนอโครงการ	→												กลุ่มเกษตรกร
- อนุมัติโครงการ		→											ทำนวยางโยภาพ
- ประชุมชี้แจง			→										
และคัดเลือกเกษตรกร													อบต.
- ดำเนินการ				←									สนง.เกษตรอำเภอ
	→	→	→										
- ประเมินผล			←										
	→	→											

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงเกษตรกรคัดเลือกพื้นที่ร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๕ ราย ๗ละ ๕ ไร่ รวม ๒,๕๕๐ ไร่

๙.๒ ดำเนินการไถกลบตอซังด้วยรถไถล้อยาง และหว่านพืชตระกูลถั่ว

๙.๓ ค่าเครื่องจักรกลและเมล็ดพืชตระกูลถั่ว ไร่ละ ๙๒๕ บาท

๑๐.งบประมาณ (งบประมาณต่อ ๑ กลุ่ม)

พื้นที่ ๒๕๕ ไร่ ๗ละ ๙๒๕ บาท เป็นเงิน ๒๓๕,๘๗๕ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เป็นการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑๑.๓ เป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้มีความอุดมสมบูรณ์ เหมาะสมแก่การเพาะปลูกพืช

๔. โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑. ชื่อ โครงการอบรมการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๒. หลักการและเหตุผล

เนื่องจากการผลิตของเกษตรกรในสภาวะปัจจุบันมีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณค่อนข้างสูง เพื่อเพิ่มผลผลิต ในขณะเดียวกันก็ทำให้ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น โครงการอบรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นโครงการซึ่งจะทำให้เกษตรกรสามารถลดต้นทุนการผลิต จากการใช้ปุ๋ยเคมีในจำนวนปริมาณที่เหมาะสมกับสภาพขุดดินของเกษตรกร ที่ได้ทำการตรวจวิเคราะห์ดิน

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้องและเหมาะสมกับ สภาพขุดดิน

๓.๒ เพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิต

๓.๓ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ของเกษตรกร

๔. เป้าหมาย

เกษตรกรอำเภอ้าน้ำเย็น

๕. พื้นที่ดำเนินการ

พื้นที่การเกษตรอำเภอ้าน้ำเย็น

๖. ระยะเวลาดำเนินการ

ต.ค. ๒๕๖๑ – ก.ย. ๒๕๖๒

๗. ผู้รับผิดชอบโครงการ

องค์การบริหารส่วนตำบลทุกตำบล, สำนักงานเกษตรอำเภอ้าน้ำเย็น

๘. แผนการดำเนินงาน

๘.๑ เสนอโครงการให้องค์การบริหารส่วนตำบล

๘.๒ อนุมัติโครงการ

๘.๓ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกร

๘.๔ อบรรมให้ความรู้การตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๘.๕ ดำเนินการ ๘.๖ ประเมินผล

๙. วิธีดำเนินการ

๙.๑ ประชุมชี้แจงและคัดเลือกเกษตรกรเข้าร่วมโครงการหมู่บ้านละ ๑๐ ราย รวม ๑๒๐ ราย

๙.๒ อบรรมเกษตรกรเรื่องการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต ๑ วัน เป็นเงิน

๑๐,๐๐๐ บาท

๙.๓ จัดซื้อวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนเกษตรกรในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต เป็นเงิน ๒๘,๐๐๐ บาท

๑๐. งบประมาณ (งบประมาณ ต่อ ๑ กลุ่ม)

๑๐.๑ องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นเงิน ๓๘,๐๐๐ บาท

๑๑. ผลตอบแทนของโครงการ

๑๑.๑ เกษตรกรมีทักษะความรู้ความเข้าใจในการตรวจวิเคราะห์ดินและใช้ปุ๋ยสั่งตัดเพื่อลดต้นทุนการผลิต

๑๑.๒ เกษตรกรสามารถลดต้นทุนในการผลิต

๑๑.๓ อัตราการเพิ่มผลผลิตของเกษตรกรมากขึ้นตามสภาพดินที่ใช้ปุ๋ยเคมีอย่างถูกต้อง อย่างน้อยร้อยละ

*****

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ และเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และปริมาณมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชีวภาพ

โครงการที่ ๓ การผลิตปุ๋ยพืชสด

๓.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ตำบลสีวิเชียร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

โครงการที่ ๔ โครงการปรับปรุงศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

๓.๓ พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การผลิตผักปลอดสารพิษ

โครงการที่ ๒ ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยการหว่านปุ๋ยพืชสด

๓.๔ การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๒.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

โครงการที่ ๒ ส่งเสริมการเพาะเห็ด และการแปรรูป

ชื่อโครงการ การจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี ตำบลสีวิเชียร

๑. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของตำบลสีวิเชียร จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของตำบลสีวิเชียร มีพื้นที่ทั้งหมด ๘๘,๑๐๐ ไร่ พื้นที่การเกษตร ๓๖,๕๗๒ ไร่ พื้นที่ทำนา ๗,๕๗๗ ไร่ แสดงให้เห็นว่าเกษตรกรทำนาเป็นอาชีพหลัก โดยมีจำนวน ๖๘๕ ครัวเรือน จากครัวเรือนทั้งหมด ๑,๖๐๑ ครัวเรือน ซึ่งโดยปกติสภาพทั่วไปในการทำนามักจะประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี มีการปนเปื้อนของโรคแมลง และเกษตรกรมักจะนำมาใช้ทำพันธุ์จึงทำให้ผลผลิตต่ำไม่มีคุณภาพ และเกษตรกรมักจะนำมาใช้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

ในปีที่ผ่านมาสภาพการทำนาของตำบลสีวิเชียร ประสบสภาพปัญหาสภาวะแห้งแล้ง ทำให้คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ลดลง ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวดีในปีต่อไป ทั้งนี้ยังขาดปัจจัยสนับสนุนในการผลิตอย่างต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้สารอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ และเพื่อให้เกษตรกรได้ทดลองจัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๒. วัตถุประสงค์

- ๒.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ
- ๒.๒ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกหมู่บ้านจะได้จัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี และได้รับความรู้โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ๒.๓ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารกลุ่ม/กองทุน

๓. เป้าหมาย

- ๓.๑ เกษตรกรทุกหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๕ คน
- ๓.๒ ตำบลสีวิเชียร มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย ๑ กองทุน วงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือน ตุลาคม ถึงเดือนกันยายน

๕. พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑-๑๖ สีวิเชียร

๖. กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ติดตามและประเมินผล								

๗. วิธีการดำเนินงาน

- ๗.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๗.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิกเทศบาล.
- ๗.๓ ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว เกี่ยวกับเนื้อหาการฝึกอบรม และปัจจัยการผลิต
- ๗.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ จำนวน ๓ รุ่นๆ ละ ๒๕ คน
- ๗.๕ มอบปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ คราวเรือนละ ๕๐ กก.
- ๗.๖ ติดตามและประเมินผล เรื่องคุณภาพและปริมาณผลผลิต

๘. งบประมาณ

- งบประมาณจากเทศบาลตำบลสีวิเชียร จำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี กข. ๖ จำนวน ๘,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท
  - ค่าขนส่งเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๘,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๑ บาท เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
  - ค่าวัสดุโครงการ(พิมพ์ปัจจัยการผลิต,การฝึกอบรม) เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
  - ค่าติดตามประเมินผล เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)

๙. ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๙.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกครัวเรือนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ภารกิจและการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนตำบลสีวิเชียร
- ๙.๒ เกษตรกรในพื้นที่ตำบลสีวิเชียร มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้ในการผลิตข้าวทุกครัวเรือน ครัวเรือนละไม่ต่ำกว่า 4 ไร่
- ๙.๓ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนและมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวของตำบลอย่างน้อย 1 กองทุน วงเงิน 50,000 บาท
- ๙.๔ เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกครัวเรือนและทำให้มีรายได้เพิ่มปีละ 1,000-3,000 บาทต่อครัวเรือน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. เกษตรกรได้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยครัวเรือนละ 4 ไร่ (20 กก.)

๒. มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย 1 กองทุน วงเงิน 50,000 บาท
๓. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและมีรายได้เพิ่มปีละ 1,000–3,000 บาท/ครัวเรือน

โครงการ ฝึกอบรมผลิตปุ๋ยชีวภาพ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมาก และติดต่อกันมาเป็นเวลานาน ทำให้โครงสร้างของดินเสียไปทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- ลดการใช้สารเคมี
- เพื่อใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์
- เพิ่มผลผลิตพืชให้สูงขึ้น

เป้าหมาย ปีละ ๕๐ คน รวม ๓ ปี ๑๕๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ – ๑๖ ตำบลสีวิเชียร

ระยะเวลา ๑ วัน

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินงาน

๑. รายละเอียดโครงการ บรรยาย และสาธิตการทำปุ๋ยชีวภาพ
๒. การบริหารโครงการ เทศบาลตำบลสีวิเชียร และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลสีวิเชียร

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

จัดอบรมเป็นรุ่น ๆ รุ่นละ ๕๐ คน

- ค่าอาหารและอาหารว่าง	๑๐๐ บาท/คน
- ค่าอุปกรณ์ ผัก	๑๐๐ บาท/คน
- ค่าเอกสารแบบพิมพ์	๕๐ บาท/คน
- ค่าป้ายไวนิล	๕๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรง

เกษตรกรมีความรู้และผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เองได้ จำนวน ๑๕๐ คน

๒. ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

เกษตรกรตำบลเป้าหมาย และผู้สนใจได้นำไปใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๓.เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการ ฝึกอบรมปลูกผักปลอดสารพิษ

๑.กิจกรรมการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา

กิจกรรมการผลิตน้ำส้มควันไฟ

หลักการและเหตุผล

- เกษตรกรปลูกผักใช้สารเคมีมาก ทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลให้สุขภาพผู้ผลิตและผู้บริโภคไม่แข็งแรง สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เกษตรกรขาดทุนในการผลิต

วัตถุประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- ลดต้นทุนการใช้สารเคมี
- เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา และ น้ำส้มควันไฟ

เป้าหมาย เกษตรกรทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๒๐ คน ปีละ ๔๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน

ระยะเวลา ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินการ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม

๑.อบรมการทำเชื้อไตรโคเดอร์มา ๑ วัน

๒.อบรมการทำน้ำส้มควันไฟ ๑ วัน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

๑.ค่าอาหาร คน ละ ๘๐ บาท ๒ วัน

๒.ค่าวัสดุฝึก คนละ ๑๒๐ บาท ๒ วัน ๒ กิจกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.เกษตรกรสามารถผลิตน้ำส้มควันไฟและเชื้อไตรโคเดอร์มาได้จำนวน ๑๒๐ คน

๒.เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรใกล้เคียงได้ ตำบลสีวิเชียร ๑๖ หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑.เกษตรกรปลอดภัยจากการใช้สารเคมี

๒.สิ่งแวดล้อมคุณภาพดีขึ้น

๓.เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

๔.เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

โครงการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

หลักการและเหตุผล การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้แก่เกษตรกรเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรให้แก่เกษตรกรทำให้เกษตรกรสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- เพื่อให้เกษตรกรวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
- เพื่อให้เกษตรกรได้รับข้อมูล ข่าวสารเกษตร อย่างทั่วถึง

เป้าหมาย เกษตรกร ๑,๐๐๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน

ระยะเวลา ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๔

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินงาน

อบรมเกษตรกร ๓๒๐ คน

งบประมาณ

- ค่าอาหาร คนละ ๑๐๐ บาท
- ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ และอื่น ๆ คนละ ๓๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ

๑. เกษตรกรมีความรู้ในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพของตนเอง ๓๒๐ ราย
๒. เกษตรกรเอาไปเป็นตัวอย่างไม่น้อยกว่า ๓๒๐ ราย

โครงการ ส่งเสริมการเพาะเห็ด

หลักการและเหตุผล อาชีพเพาะเห็ดเป็นอาชีพเสริมจากการทำไร่ นา ให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น

วัตถุประสงค์

๑. ให้เกษตรกรรู้จักวิธีการเพาะเห็ด
๒. ใช้วัสดุเหลือใช้จากการเกษตร

เป้าหมาย ๑๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑๑ หมู่ ๑๖ หมู่ ๔

ระยะเวลา จำนวน ๒ วัน

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

๑. อบรม จำนวน ๒ วัน
๒. คัดเลือกเกษตรกร ๓ หมู่ หมู่ละ ๑๐ คน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม วันละ ๑๐๐ บาท/วัน
๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ วันละ ๑๕๐ บาท/วัน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. เกษตรกร จำนวน ๓๐ คน มีความรู้การเพาะเห็ด และเกษตรกรใกล้เคียงได้รับความรู้
๒. เกษตรกรมีรายได้เสริม

โครงการ ส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

หลักการและเหตุผล

การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ทำให้สภาพแวดล้อมดี และรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และเป็นการลดความเสี่ยงในการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งตำบลสีวิเชียรเป็นพื้นที่ที่ศักยภาพในการปลูกไม้ผลเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

๑. ทำให้เกษตรกรรู้จักวิธีการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น
๒. เกษตรกรใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
๓. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลไม้

เป้าหมาย

เกษตรกร ๕๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน

ระยะเวลา

๑. อบรมจำนวน ๑ วัน
๒. ศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วัน
๔. แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕
๕. วิธีการดำเนินการ

๑. ฝึกอบรม จำนวน ๑ วัน
๒. ศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหารวันละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๒ วัน
๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ วันละ ๖๐ บาท/วัน
๓. ค่ายานพาหนะไปศึกษาดูงาน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทน

๑. เกษตรกรได้รับความรู้การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน ๕๐ คน และเกษตรกรใกล้เคียงได้รับความรู้
๒. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิต

โครงการ ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

หลักการและเหตุผล

การผลิตข้าวปัจจุบัน เกษตรกรใช้สารเคมีในปริมาณที่สูงมากขึ้นทุกปี ทำให้ไม่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ทำให้พ่อค้าคนกลางกดราคาเนื่องผลผลิตไม่ปลอดภัย ต้นทุนการผลิตก็สูง ทำลายสิ่งแวดล้อม ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เกษตรกรผลิตข้าวปลอดสารเคมี
๒. ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศและในประเทศได้ราคาที่ดี
๓. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๔. ลดต้นทุนการผลิต
๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิต

เป้าหมาย

๑. เกษตรกร ๓๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๔

ระยะเวลา

อบรมเกษตรกร จำนวน ๔ วัน ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

๑. ค่าฝึกอบรม จำนวน ๔ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหารวันละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๔ วัน
๒. อุปกรณ์ วันละ ๘๐ บาท/วัน

ผลตอบแทน

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องข้าวอินทรีย์ จำนวน ๓๐ คน
๒. เกษตรกรเลิกใช้สารเคมี
๓. สุขภาพเกษตรกรดีขึ้น
๔. ระบบนิเวศน์ในนาข้าวดีขึ้น
๕. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยหว่านปุ๋ยพืชสด

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำการเกษตรของเกษตรกร มีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่สูงขึ้นทุกปี ทำให้สารเคมีตกค้างในพื้นดินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้โครงสร้างของดินเสื่อม ผลผลิตพืชลดลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น สร้างภาระหนี้สินให้กับเกษตรกร ซึ่งการส่งเสริมให้เกษตรกรหว่านปุ๋ยพืชสดหลังการเก็บเกี่ยวเป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และที่สำคัญเป็นการลดการใช้สารเคมี

วัตถุประสงค์

๑. ผลิตปุ๋ยพืชสดทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
๒. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
๓. เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
๔. เพื่อเพิ่มผลผลิต

เป้าหมาย

เกษตรกรหมู่บ้านละ ๓๐ ราย ๑๖ หมู่บ้าน

พื้นที่ดำเนินการ

ทุกหมู่บ้าน

ระยะเวลา

อบรมเกษตรกร ๑ วัน วันละ ๓ หมู่บ้าน

แผนการดำเนินงาน

ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

๑.ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยพืชสด จำนวน ๕ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหาร ๑๐๐ บาท/คน/วัน

๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ๖๐ บาท/คน/วัน

๓. ค่าสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด รายละ ๕ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท

ผลตอบแทน

๑. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยพืชสดได้เอง และมีพื้นที่การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

๓. เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี

๔. ดินมีความอุดมสมบูรณ์ขึ้นกว่าเดิม

*****

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลบึงเปือย

3.1 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ และเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และปริมาณมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชีวภาพ

โครงการที่ ๓ การผลิตปุ๋ยพืชสด

3.2 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ตำบลสีวิเชียร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

โครงการที่ ๔ โครงการปรับปรุงศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3.3 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การผลิตผักปลอดสารพิษ

โครงการที่ ๒ ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยการหว่านปุ๋ยพืชสด

3.4 การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๒.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

โครงการที่ ๒ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (มะม่วง)

ชื่อโครงการ การจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีตำบลบุเปือย

๑๐. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของตำบลศรีสุข จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของตำบลบุเปือย มีพื้นที่ทั้งหมด ๒๘,๘๐๒ ไร่ พื้นที่ทำนา ๑๐,๓๐๔ ไร่ คิดเป็น ๓๕.๗๗ % ของพื้นที่ทั้งหมดในตำบล ซึ่งโดยปกติสภาพทั่วไปในการทำนามักจะประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เมล็ดพันธุ์ข้าวมีราคาแพง และเมล็ดพันธุ์ข้าวมีการปนเปื้อนของโรคแมลงเมื่อนำมาใช้ทำพันธุ์จึงทำให้ผลผลิตต่ำไม่มีคุณภาพ การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง แต่ไม่ทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ก่อนนำไปปลูกปีต่อไปก็เป็นอีกปัญหาหนัก เมื่อจะนำมาใช้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

ในปีที่ผ่านมาสภาพการทำนาของตำบลบุเปือย ประสบสภาพปัญหาสภาวะแห้งแล้ง ทำให้คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ลดลง ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวดีในปีต่อไป ทั้งนี้ยังขาดปัจจัยสนับสนุนในการผลิตอย่างต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้สารอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งที่ต้องสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ และเพื่อให้เกษตรกรได้ทดลองจัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๑๑.วัตถุประสงค์

- ๑๑.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ
- ๑๑.๒ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกหมู่บ้านจะได้จัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี และได้รับความรู้โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ๑๑.๓ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารกลุ่ม/กองทุน

๑๒.เป้าหมาย

- ๑๒.๑ เกษตรกรทุกหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๕ คน
- ๑๒.๒ ตำบลบุเปือยมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย ๑ กองทุน วงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๑๓.ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกันยายน

๑๔.พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑-๑๕ ตำบลบุเปือย

๑๕.กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								

๓	ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ติดตามและประเมินผล								

๑๖.วิธีการดำเนินงาน

- ๑๖.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)
- ๑๖.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิกอบต.
- ๑๖.๓ ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว เกี่ยวกับเนื้อหาการฝึกอบรม และปัจจัยการผลิต
- ๑๖.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ จำนวน ๓ รุ่นๆ ละ ๒๕ คน
- ๑๖.๕ มอบปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ คราวละ ๕๐ กก.
- ๑๖.๖ ติดตามและประเมินผล เรื่องคุณภาพและปริมาณผลผลิต

๑๗.งบประมาณ

- งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลบุงเป้อย จำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี กข. ๖ จำนวน ๘,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท
  - ค่าขนส่งเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๘,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๑ บาท เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
  - ค่าวัสดุโครงการ(พิธีมอบปัจจัยการผลิต,การฝึกอบรม) เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
  - ค่าติดตามประเมินผล เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๓๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)

๑๘.ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑๘.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกครัวเรือนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ภารกิจและการสนับสนุนจาก
องค์การบริหารส่วนตำบลบุงเป้อย
- ๑๘.๒ เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบุงเป้อย มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้ในการผลิตข้าวทุกครัวเรือน
ครัวเรือนละไม่ต่ำกว่า 4 ไร่
- ๑๘.๓ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนและมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวของตำบล
อย่างน้อย 1 กองทุน วงเงิน 50,000 บาท
- ๑๘.๔ เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกครัวเรือนและทำให้มีรายได้เพิ่มปีละ 1,000-3,000 บาทต่อ
ครัวเรือน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๔. เกษตรกรได้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยครัวเรือนละ 4 ไร่ (20 กก.)
๕. มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย 1 กองทุน วงเงิน 50,000 บาท
๖. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและมีรายได้เพิ่มปีละ 1,000-3,000 บาท/ครัวเรือน

โครงการ ฝึกอบรมผลิตปุ๋ยชีวภาพ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมาก และติดต่อกันมาเป็นเวลานาน ทำให้โครงสร้างของดินเสียไปทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- ลดการใช้สารเคมี
- เพื่อใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์
- เพิ่มผลผลิตพืชให้สูงขึ้น

เป้าหมาย ปีละ ๕๐ คน รวม ๓ ปี ๑๕๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ – ๑๕ ตำบลบุเปือย

ระยะเวลา ๑ วัน

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินงาน

๓. รายละเอียดโครงการ บรรยาย และสาธิตการทำปุ๋ยชีวภาพ

๔. การบริหารโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลบุเปือย และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลบุเปือย

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

จัดอบรมเป็นรุ่น ๆ รุ่นละ ๕๐ คน งบประมาณ ๑๓,๐๐๐ บาทต่อรุ่น

- ค่าอาหารและอาหารว่าง ๑๐๐ บาท/คน
- ค่าอุปกรณ์ ฝึก ๑๐๐ บาท/คน
- ค่าเอกสารแบบพิมพ์ ๕๐ บาท/คน
- ค่าป้ายไวนิล ๕๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรงเกษตรกรมีความรู้และผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เองได้

๒. ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

เกษตรกรตำบลเป้าหมาย และผู้สนใจได้นำไปใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ฝึกอบรมปลูกผักปลอดสารพิษ

๑. กิจกรรมการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา

๒. กิจกรรมการผลิตน้ำส้มควันไฟ

หลักการและเหตุผล

- เกษตรกรปลูกผักใช้สารเคมีมาก ทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และต้นทุนการผลิตสูง ส่งผลให้สุขภาพผู้ผลิตและผู้บริโภคไม่แข็งแรง สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด และต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เกษตรกรขาดทุนในการผลิต

วัตถุประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- ลดต้นทุนการใช้สารเคมี
- เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา และ น้ำส้มควันไฟ

เป้าหมาย เกษตรกรทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๒๐ คน ปีละ ๔๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน

ระยะเวลา ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินการ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม

- ๑.อบรมการทำเชื้อไตรโคเดอร์มา ๑ วัน
- ๒.อบรมการทำน้ำส้มควันไฟ ๑ วัน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน รุ่นที่ ๑ จำนวน ๔๐ คน งบประมาณ ๘,๐๐๐ บาทต่อรุ่น

- ๑.ค่าอาหาร คน ละ ๑๐๐ บาท/คน
- ๒.ค่าวัสดุฝึก คนละ ๑๐๐ บาท/คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑.เกษตรกรสามารถผลิตน้ำส้มควันไฟและเชื้อไตรโคเดอร์มาได้จำนวน ๑๒๐ คน
- ๒.เป็นตัวอย่างให้เกษตรกรใกล้เคียงได้ในตำบลบึงเปี้ยว ๑๕ หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๑.เกษตรกรปลอดภัยจากการใช้สารเคมี
- ๒.สิ่งแวดล้อมคุณภาพดีขึ้น
- ๓.เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

หลักการและเหตุผล การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้แก่เกษตรกรเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรให้แก่เกษตรกรทำให้เกษตรกรสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรโดยใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- เพื่อให้เกษตรกรวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับข้อมูล ข่าวสารเกษตร อย่างทั่วถึง

เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐๐ คน ทุกหมู่บ้าน ปีละ ๑๐๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ – ๑๕ ตำบลบุเปือย

ระยะเวลา ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินงาน

อบรมเกษตรกร ๑๐๐ คน

งบประมาณ ปีละ ๑ รุ่นๆละ ๑๐๐ คน งบประมาณ ๑๓,๐๐๐ บาทต่อรุ่น

- ค่าอาหาร คนละ ๑๐๐ บาท

- ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ และอื่น ๆ คนละ ๓๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ

๓. เกษตรกรมีความรู้ในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพของตนเอง ๓๐๐ ราย

๔. เกษตรกรเอาไปเป็นตัวอย่างไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย

โครงการ ส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

หลักการและเหตุผล

การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ทำให้สภาพแวดล้อมดี และรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และเป็นการลดความเสี่ยงในการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งตำบลสีวิเชียรเป็นพื้นที่ที่ศักยภาพในการปลูกไม้ผลเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

๔. ทำให้เกษตรกรรู้จักวิธีการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

๕. เกษตรกรใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๖. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลไม้ม

เป้าหมาย

เกษตรกร ๕๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ – ๑๕ ตำบลบุเปือย

ระยะเวลา

๒. อบรมจำนวน ๑ วัน

๒. ศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วัน

๘. แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

๙. วิธีการดำเนินการ

๑. ฝึกอบรม จำนวน ๑ วัน

๒. ศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหารวันละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๒ วัน

๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ วันละ ๖๐ บาท/วัน

๓. ค่ายานพาหนะไปศึกษาดูงาน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทน

๓. เกษตรกรได้รับความรู้การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน ๕๐ คน และเกษตรกรใกล้เคียงได้รับความรู้

๔. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิต

โครงการ ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

หลักการและเหตุผล

การผลิตข้าวปัจจุบัน เกษตรกรใช้สารเคมีในปริมาณที่สูงมากขึ้นทุกปี ทำให้ไม่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ทำให้พ่อค้าคนกลางกดราคาเนื่องผลผลิตไม่ปลอดภัย ต้นทุนการผลิตก็สูง ทำลายสิ่งแวดล้อม ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี

วัตถุประสงค์

๖. เพื่อให้เกษตรกรผลิตข้าวปลอดสารเคมี
๗. ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศและในประเทศได้ราคาที่ดี
๘. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๙. ลดต้นทุนการผลิต
๑๐. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิต

เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ ๓ ตำบลบุเปือย

ระยะเวลา

อบรมเกษตรกร จำนวน ๔ วัน ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

ฝึกอบรม เกษตรกร ๓๐ คน จำนวน ๔ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหารวันละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๔ วัน
๒. อุปกรณ์ วันละ ๘๐ บาท/วัน

ผลตอบแทน

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องข้าวอินทรีย์ จำนวน ๓๐ คน
๒. เกษตรกร ลด ละ และเลิกใช้สารเคมี
๓. สุขภาพเกษตรกรดีขึ้น
๔. ระบบนิเวศน์ในนาข้าวดีขึ้น
๕. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยหว่านปุ๋ยพืชสด

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำการเกษตรของเกษตรกร มีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่สูงขึ้นทุกปี ทำให้สารเคมีตกค้างในพื้นดินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้โครงสร้างของดินเสื่อม ผลผลิตพืชลดลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น สร้างภาระหนี้สินให้กับเกษตรกร ซึ่งการส่งเสริมให้เกษตรกรหว่านปุ๋ยพืชสดหลังการเก็บเกี่ยวเป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และที่สำคัญเป็นการลดการใช้สารเคมี

วัตถุประสงค์

๕. ผลิตปุ๋ยพืชสดทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
๖. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
๗. เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน
๘. เพื่อเพิ่มผลผลิต

เป้าหมาย เกษตรกรหมู่บ้านละ ๓๐ ราย ๑๕ หมู่บ้าน จำนวน ๔๕๐ ราย

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑-๑๕ ตำบลบุเปือย

ระยะเวลา

อบรมเกษตรกร ๕ วัน วันละ ๙๐ ราย

แผนการดำเนินงาน

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

๑. ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยพืชสด จำนวน ๕ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหาร ๑๐๐ บาท/คน/วัน
๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ๖๐ บาท/คน/วัน
๓. ค่าสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด รายละ ๕ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท

ผลตอบแทน

๕. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยพืชสดได้เอง และมีพื้นที่การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้น
๖. เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น
๗. เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี
๘. ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (มะม่วง)

หลักการเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ตำบลบุเปือย เกษตรกรนิยมปลูกไม้ผลเพิ่มมากขึ้น มะม่วงเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ได้รับความนิยมปลูก เนื่องจากความต้องการของตลาดมีมาก แต่เพราะฤดูให้ผลผลิตของมะม่วงอยู่ในช่วงเดียวกัน ปัญหาผลผลิตมากเกินไปเกินความต้องการทำให้ราคาตกต่ำ การนำมะม่วงมาแปรรูปเป็นมะม่วงดองแช่อิ่ม เป็นการถนอมอาหาร และเป็นการเพิ่มช่องทางการขายสินค้าเกษตร รวมทั้งสร้างมูลค่าให้กับสินค้าได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

- เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตตกต่ำ

- เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- เพื่อให้เกษตรกรใช้แรงงานอย่างเต็มที่

ผลคาดว่าจะได้รับ

- ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น
- มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้น

บุคคลเป้าหมาย

- เกษตรกร หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 10 ตำบลบุเปือย
- เกษตรกร จำนวน 60 ราย

ระยะเวลาดำเนินการ

- เดือน มกราคม – ถึงเดือน ธันวาคม

งบประมาณ

- ค่าซื้อวัสดุ (มะม่วง) ๒ ต้น ๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ บาท
- น้ำตาลทราย ๑๐ กระสอบ ๆ ๗๐๐ บาท	๗,๐๐๐ บาท
- เกลือ ๑๐ กระสอบ ๆ ละ ๒๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	19,๐๐๐ บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- อบต.
- ผอ. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
- เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานเคหกิจเกษตร/เจ้าหน้าที่ที่ปรึกษา

ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลยางใหญ่

3.5 พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๓.๑.๑ ข้าว

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าวที่คุณภาพ และเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

กลยุทธ์ : การเพิ่มปริมาณผลผลิตข้าว และปริมาณมันสำปะหลัง

โครงการที่ ๑ การใส่ปุ๋ยให้ตรงตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการของพืช

โครงการที่ ๒ การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ชีวภาพชีวภาพ

โครงการที่ ๓ การผลิตปุ๋ยพืชสด

3.6 พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๓.๒.๑ การรวมกลุ่มเกษตรกร

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

กลยุทธ์ : การรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดีใช้เองและจำหน่าย

โครงการที่ ๑ โครงการผลิตพันธุ์มันสำปะหลังพันธุ์ดี ตำบลสีวิเชียร

โครงการที่ ๒ โครงการส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

โครงการที่ ๔ โครงการปรับปรุงศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

3.7 พัฒนาพื้นที่และทรัพยากรการเกษตร

๓.๒.๑ แหล่งน้ำ

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อสร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน ให้เพียงพอต่อการทำการเกษตร

กลยุทธ์ : สร้างแหล่งเก็บน้ำในชุมชน

โครงการที่ ๑ การผลิตผักปลอดสารพิษ

โครงการที่ ๒ ฝึกอบรมการผลิตปุ๋ยชีวภาพ

โครงการที่ ๓ โครงการส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยการหว่านปุ๋ยพืชสด

3.8 การแปรรูปผลผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์

๓.๒.๑ การแปรรูปผลผลิต

เป้าประสงค์ของกลยุทธ์ : เพื่อแปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าและเพิ่มรายได้ให้คนในชุมชน

กลยุทธ์ : แปรรูปผลผลิตจากข้าวเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

โครงการที่ ๑ การออกแบบผลิตภัณฑ์การแปรรูปผลผลิตจากข้าวและการสร้างช่องทางการจำหน่าย

โครงการที่ ๒ การแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ฝรั่ง)

ชื่อโครงการ การจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีตำบลยางใหญ่

๑๙. หลักการและเหตุผล

ข้าวเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญอันดับหนึ่งของตำบลศรีสุข จากผลการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของตำบลบุเปือย มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๘,๑๖๘ ไร่ พื้นที่ทำนา ๑๐,๖๙๙ ไร่ คิดเป็น ๖๔.๑๗ % ของพื้นที่ทั้งหมดในตำบล ซึ่งโดยปกติสภาพทั่วไปในการทำนามักจะประสบปัญหาต่าง ๆ เช่น ไม่มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เมล็ดพันธุ์ข้าวมีราคาแพง และเมล็ดพันธุ์ข้าวมีการปนเปื้อนของโรคแมลงเมื่อนำมาใช้ทำพันธุ์จึงทำให้ผลผลิตต่ำไม่มีคุณภาพ การเก็บเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง แต่ไม่ทำความสะอาดเมล็ดพันธุ์ก่อนนำไปปลูกปีต่อไปก็เป็นอีกปัญหาหนึ่ง เมื่อนำมาใช้ทำพันธุ์ในปีต่อไป

ในปีที่ผ่านมาสภาพการทำนาของตำบลยางใหญ่ ประสบสภาพปัญหาสภาวะแห้งแล้ง ทำให้คุณภาพของเมล็ดพันธุ์ลดลง ไม่มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นเมล็ดพันธุ์ข้าวดีในปีต่อไป ทั้งนี้ยังขาดปัจจัยสนับสนุนในการผลิตอย่างต่อเนื่อง เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน โดยใช้สารอินทรีย์วัตถุ ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยน้ำชีวภาพ เป็นต้น ดังนั้นจึงจำเป็นต้องสนับสนุนให้ชุมชนมีการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ และเพื่อให้เกษตรกรได้ทดลองจัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี เพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

๒๐. วัตถุประสงค์

- ๒๐.๑ เพื่อให้เกษตรกรมีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างเพียงพอในการผลิตข้าวให้มีประสิทธิภาพได้ทั้งปริมาณและคุณภาพ
- ๒๐.๒ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกหมู่บ้านจะได้จัดทำแปลงสาธิตข้าวพันธุ์ดี และได้รับความรู้โดยผ่านกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร
- ๒๐.๓ เพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และเกิดกระบวนการเรียนรู้ในการบริหารกลุ่ม/กองทุน

๒๑.เป้าหมาย

- ๒๑.๑ เกษตรกรทุกหมู่บ้านมีส่วนร่วมในการจัดตั้งกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยหมู่บ้านละ ๕ คน
- ๒๑.๒ ตำบลยางใหญ่มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย ๑ กองทุน วงเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท

๒๒.ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนกุมภาพันธ์ถึงเดือนกันยายน

๒๓.พื้นที่ดำเนินการ

หมู่ ๑-๑๒ ตำบลยางใหญ่

๒๔.กิจกรรม

ที่	กิจกรรม	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
๑	จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ								
๒	ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.								
๓	ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว								
๔	ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ								
๕	มอบปัจจัยการผลิต								
๖	ติดตามและประเมินผล								

๒๕.วิธีการดำเนินงาน

- ๒๕.๑ จัดทำโครงการเพื่อเสนออนุมัติ (จากแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล)

- ๒๕.๒ ประชุมชี้แจงคณะกรรมการบริหารศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล
อาสาสมัครเกษตรตำบล ผู้นำชุมชนและสมาชิก อบต.
- ๒๕.๓ ประสานงานกับศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าว เกี่ยวกับเนื้อหาการฝึกอบรม และปัจจัยการผลิต
- ๒๕.๔ ฝึกอบรมเกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ จำนวน ๓ รุ่นๆ ละ ๒๕ คน
- ๒๕.๕ มอบปัจจัยการผลิตให้เกษตรกรผู้ร่วมโครงการฯ คราวเรือนละ ๕๐ กก.
- ๒๕.๖ ติดตามและประเมินผล เรื่องคุณภาพและปริมาณผลผลิต

๒๖.งบประมาณ

งบประมาณจากองค์การบริหารส่วนตำบลบุงเปือย	จำนวน ๑๓๐,๐๐๐ บาท ดังนี้
- ค่าเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี กข. ๖ จำนวน ๘,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๒๐ บาท	เป็นเงิน ๑๖๐,๐๐๐ บาท
- ค่าขนส่งเมล็ดพันธุ์ จำนวน ๘,๐๐๐ กก.ๆ ละ ๑ บาท	เป็นเงิน ๘,๐๐๐ บาท
- ค่าวัสดุโครงการ(พิธีมอบปัจจัยการผลิต,การฝึกอบรม)	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
- ค่าติดตามประเมินผล	เป็นเงิน ๑,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๑๗๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)	

๒๗.ผลที่คาดว่าจะได้รับและตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

- ๒๗.๑ เกษตรกรผู้ร่วมโครงการทุกครัวเรือนได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ ภารกิจและการสนับสนุนจาก
องค์การบริหารส่วนตำบลอย่างใหญ่
- ๒๗.๒ เกษตรกรในพื้นที่ตำบลยางใหญ่ มีเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีใช้ในการผลิตข้าวทุกครัวเรือน
ครัวเรือนละไม่ต่ำกว่า 4 ไร่
- ๒๗.๓ เกษตรกรมีความรู้ในเรื่องการบริหารจัดการกองทุนและมีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวของตำบล
อย่างน้อย 1 กองทุน วงเงิน 50,000 บาท
- ๒๗.๔ เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกครัวเรือนและทำให้มีรายได้เพิ่มปีละ 1,000–3,000 บาทต่อ
ครัวเรือน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๗. เกษตรกรได้เมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อยครัวเรือนละ 4 ไร่ (20 กก.)
๘. มีกองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดีอย่างน้อย 1 กองทุน วงเงิน 50,000 บาท
๙. เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นจากกระบวนการผลิตที่ปลอดภัยและมีรายได้เพิ่มปีละ 1,000–3,000 บาท/ครัวเรือน

โครงการ ฝึกอบรมผลิตปุ๋ยชีวภาพ

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันเกษตรกรใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณมาก และติดต่อกันมาเป็นเวลานาน ทำให้โครงสร้าง
ของดินเสียไปทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น และให้เกษตรกรหันมาใช้ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของ
ดินและสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต

- ลดการใช้สารเคมี
- เพื่อใช้วัสดุในท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์
- เพิ่มผลผลิตพืชให้สูงขึ้น

เป้าหมาย ปีละ ๕๐ คน รวม ๓ ปี ๑๕๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ – ๑๒ ตำบลยางใหญ่

ระยะเวลา ๑ วัน

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินงาน

๕. รายละเอียดโครงการ บรรยาย และสาธิตการทำปุ๋ยชีวภาพ

๖. การบริหารโครงการ องค์การบริหารส่วนตำบลยางใหญ่ และศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลยางใหญ่

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน

จัดอบรมเป็นรุ่น ๆ รุ่นละ ๕๐ คน งบประมาณ ๑๓,๐๐๐ บาทต่อรุ่น

- ค่าอาหารและอาหารว่าง ๑๐๐ บาท/คน
- ค่าอุปกรณ์ ฝึก ๑๐๐ บาท/คน
- ค่าเอกสารแบบพิมพ์ ๕๐ บาท/คน
- ค่าป้ายไวนิล ๕๐๐ บาท

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑. ผลผลิตหรือผลตอบแทนโดยตรงเกษตรกรมีความรู้และผลิตปุ๋ยชีวภาพใช้เองได้

๒. ผลกระทบ/ผลผลิต หรือผลตอบแทนโดยทางอ้อม

เกษตรกรตำบลเป้าหมาย และผู้สนใจได้นำไปใช้เป็นแบบอย่างในการพัฒนาและอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑. ผลผลิตของเกษตรกรเพิ่มขึ้น

๒. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ฝึกอบรมปลูกผักปลอดสารพิษ

๑. กิจกรรมการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา

๒. กิจกรรมการผลิตน้ำส้มควันไฟ

หลักการและเหตุผล

- เกษตรกรปลูกผักใช้สารเคมีมาก ทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้บริโภค และต้นทุนการผลิตสูง

ส่งผลให้สุขภาพผู้ผลิตและผู้บริโภคไม่แข็งแรง สภาพแวดล้อมเสื่อมโทรม ไม่เป็นที่ต้องการของตลาด

และต้นทุนการผลิตสูง ทำให้เกษตรกรขาดทุนในการผลิต

วัตถุประสงค์

- ลดต้นทุนการผลิต
- ลดต้นทุนการใช้สารเคมี
- เกษตรกรมีความรู้ในการผลิตเชื้อไตรโคเดอร์มา และ น้ำส้มควันไฟ

เป้าหมาย เกษตรกรทุกหมู่บ้าน จำนวน ๑๒๐ คน ปีละ ๔๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ ทุกหมู่บ้าน

ระยะเวลา ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินการ ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

กิจกรรม

๑.อบรมการทำเชื้อไตรโคเดอร์มา ๑ วัน

๒.อบรมการทำน้ำส้มควันไฟ ๑ วัน

งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ / แผนการใช้เงิน รุ่นที่ ๑ จำนวน ๔๐ คน งบประมาณ ๘,๐๐๐ บาทต่อรุ่น

๑.ค่าอาหาร คน ละ ๑๐๐ บาท/คน

๒.ค่าวัสดุฝึก คนละ ๑๐๐ บาท/คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๑.เกษตรกรสามารถผลิตน้ำส้มควันไฟและเชื้อไตรโคเดอร์มาได้จำนวน ๑๒๐ คน

๒.เป็นตัวช่วยให้เกษตรกรใกล้เคียงได้ ในตำบลยางใหญ่ ๑๒ หมู่บ้าน

ตัวชี้วัดความสำเร็จของการดำเนินงาน

๑.เกษตรกรปลอดภัยจากการใช้สารเคมี

๒.สิ่งแวดล้อมคุณภาพดีขึ้น

๓.เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

หลักการและเหตุผล การถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรให้แก่เกษตรกรเป็นการสร้างพื้นฐานความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรให้แก่เกษตรกรทำให้เกษตรกรสามารถวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้านการเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีอย่างถูกต้อง

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้เกษตรกรได้รับความรู้ด้านเทคโนโลยีการเกษตร
- เพื่อให้เกษตรกรวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาด้วยตนเอง
- เพื่อให้เกษตรกรได้รับข้อมูล ข่าวสารเกษตร อย่างทั่วถึง

เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐๐ คน ทุกหมู่บ้าน ปีละ ๑๐๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ – ๑๒ ตำบลยางใหญ่

ระยะเวลา ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินงาน

อบรมเกษตรกร ๑๐๐ คน

งบประมาณ ปีละ ๑ รุ่นๆละ ๑๐๐ คน งบประมาณ ๑๓,๐๐๐ บาทต่อรุ่น

- ค่าอาหาร คนละ ๑๐๐ บาท
- ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์ และอื่น ๆ คนละ ๓๐ บาท

ผลตอบแทนของโครงการ

- ๕. เกษตรกรมีความรู้ในการแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพของตนเอง ๓๐๐ ราย
- ๖. เกษตรกรเอาไปเป็นตัวอย่างไม่น้อยกว่า ๓๐๐ ราย

โครงการ ส่งเสริมการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น

หลักการและเหตุผล

การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น ทำให้สภาพแวดล้อมดี และรายได้หมุนเวียนตลอดทั้งปี มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และเป็นการลดความเสี่ยงในการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ซึ่งตำบลสีวิเชียรเป็นพื้นที่ที่ศักยภาพในการปลูกไม้ผลเป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

- ๗. ทำให้เกษตรกรรู้จักวิธีการปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น
- ๘. เกษตรกรใช้พื้นที่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- ๙. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลไม้

เป้าหมาย

เกษตรกร ๕๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑ - ๑๒ ตำบลยางใหญ่

ระยะเวลา

- ๓. อบรมจำนวน ๑ วัน
- ๒. ศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วัน
- ๘. แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕
- ๙. วิธีการดำเนินการ

- ๑. ฝึกอบรม จำนวน ๑ วัน
- ๒. ศึกษาดูงาน จำนวน ๑ วัน

งบประมาณ

- ๑. ค่าอาหารวันละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๒ วัน
- ๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ วันละ ๖๐ บาท/วัน
- ๓. ค่ายานพาหนะไปศึกษาดูงาน ๑๐,๐๐๐ บาท

ผลตอบแทน

- ๕. เกษตรกรได้รับความรู้การปลูกไม้ผล ไม้ยืนต้น จำนวน ๕๐ คน และเกษตรกรใกล้เคียงได้รับความรู้
- ๖. เกษตรกรมีรายได้จากการขายผลผลิต

โครงการ ส่งเสริมการผลิตข้าวอินทรีย์

หลักการและเหตุผล

การผลิตข้าวปัจจุบัน เกษตรกรใช้สารเคมีในปริมาณที่สูงมากขึ้นทุกปี ทำให้ไม่ปลอดภัยทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภค ทำให้พ่อค้าคนกลางกดราคาดึงผลผลิตไม่ปลอดภัย ต้นทุนการผลิตก็สูง ทำลายสิ่งแวดล้อม ประกอบกับนโยบายของรัฐบาลมุ่งเน้นให้เกษตรกรลดการใช้สารเคมี

วัตถุประสงค์

๑๑. เพื่อให้เกษตรกรผลิตข้าวปลอดสารเคมี
๑๒. ส่งออกจำหน่ายต่างประเทศและในประเทศได้ราคาที่ดี
๑๓. อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม
๑๔. ลดต้นทุนการผลิต
๑๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มกันผลิต

เป้าหมาย เกษตรกร ๓๐ คน

พื้นที่ดำเนินการ หมู่ ๑ ตำบลยางใหญ่

ระยะเวลา

อบรมเกษตรกร จำนวน ๔ วัน ตามกระบวนการโรงเรียนเกษตรกร

แผนการดำเนินงาน ปี ๒๕๖๓ – ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

ฝึกอบรม เกษตรกร ๓๐ คน จำนวน ๔ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหารวันละ ๑๐๐ บาท/วัน จำนวน ๔ วัน
๒. อุปกรณ์ วันละ ๘๐ บาท/วัน

ผลตอบแทน

๑. เกษตรกรได้รับความรู้เรื่องข้าวอินทรีย์ จำนวน ๓๐ คน
๒. เกษตรกร ลด ละ และเลิกใช้สารเคมี
๓. สุขภาพเกษตรกรดีขึ้น
๔. ระบบนิเวศน์ในนาข้าวดีขึ้น
๕. เกษตรกรลดต้นทุนการผลิต

โครงการ ส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินโดยหว่านปุ๋ยพืชสด

หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันการทำการเกษตรของเกษตรกร มีการใช้ปุ๋ยเคมีในปริมาณที่สูงขึ้นทุกปี ทำให้สารเคมีตกค้างในพื้นดินเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ส่งผลให้โครงสร้างของดินเสื่อม ผลผลิตพืชลดลง ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น สร้างภาระหนี้สินให้กับเกษตรกร ซึ่งการส่งเสริมให้เกษตรกรหว่านปุ๋ยพืชสดหลังการเก็บเกี่ยวเป็นการปรับปรุงบำรุงดินให้ดินมีความอุดมสมบูรณ์ และที่สำคัญเป็นการลดการใช้สารเคมี

วัตถุประสงค์

๙. ผลิตปุ๋ยพืชสดทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี
๑๐. ลดการใช้ปุ๋ยเคมี
๑๑. เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน

๑๒. เพื่อเพิ่มผลผลิต

เป้าหมาย เกษตรหมู่บ้านละ ๓๐ ราย ๑๕ หมู่บ้าน จำนวน ๔๕๐ ราย
พื้นที่ดำเนินการ หมู่ที่ ๑-๑๒ ตำบลยางใหญ่

ระยะเวลา

อบรมเกษตรกร ๕ วัน วันละ ๘๐ ราย

แผนการดำเนินงาน

ปี ๒๕๖๓ - ๒๕๖๕

วิธีการดำเนินการ

๑. ผูกอบรมการผลิตปุ๋ยพืชสด จำนวน ๕ วัน

งบประมาณ

๑. ค่าอาหาร ๑๐๐ บาท/คน/วัน

๒. ค่าวัสดุ อุปกรณ์ ๖๐ บาท/คน/วัน

๓. ค่าสนับสนุนเมล็ดพันธุ์ปุ๋ยพืชสด รายละ ๕ กก. ๆ ละ ๒๐ บาท

ผลตอบแทน

๙. เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยพืชสดได้เอง และมีพื้นที่การใช้ปุ๋ยอินทรีย์เพิ่มขึ้น

๑๐. เกษตรกรมีผลผลิตเพิ่มขึ้น

๑๑. เกษตรกรลดการใช้ปุ๋ยเคมี

๑๒. ดินมีความอุดมสมบูรณ์เพิ่มขึ้น

โครงการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร (ฝรั่ง)

หลักการเหตุผล

เนื่องจากพื้นที่ตำบลยางใหญ่ เกษตรกรนิยมปลูกไม้ผลเพิ่มมากขึ้น มะม่วงเป็นพืชชนิดหนึ่งที่ได้รับความนิยมปลูก เนื่องจากความต้องการของตลาดมีมาก แต่เพราะฤดูให้ผลผลิตของมะม่วงอยู่ในช่วงเดียวกัน ปัญหาผลผลิตมากเกินความต้องการทำให้ราคาตกต่ำ การนำมะม่วงมาแปรรูปเป็นมะม่วงดองแช่อิ่ม เป็นการถนอมอาหาร และเป็นการเพิ่มช่องทางการขายสินค้าเกษตร รวมทั้งสร้างมูลค่าให้กับสินค้าได้เป็นอย่างดี

วัตถุประสงค์

- เพื่อแก้ปัญหาผลผลิตตกต่ำ
- เพื่อเพิ่มมูลค่าผลผลิต
- เพื่อให้เกษตรกรใช้แรงงานอย่างเต็มที่

ผลคาดว่าจะได้รับ

- ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น
- มูลค่าผลผลิตเพิ่มขึ้น

บุคคลเป้าหมาย

- เกษตรกร หมู่ที่ 6 ตำบลยางใหญ่
- เกษตรกร จำนวน 30 ราย

ระยะเวลาดำเนินการ

- เดือน มกราคม – ถึงเดือน ธันวาคม

งบประมาณ

- ค่าซื้อวัสดุ (ฝรั่ง) ๒ ต้น ๆ ละ ๕,๐๐๐ บาท	๑๐,๐๐๐ บาท
- น้ำตาลทราย ๑๐ กระสอบ ๆ ๗๐๐ บาท	๗,๐๐๐ บาท
- เกลือ ๑๐ กระสอบๆ ละ ๒๐๐ บาท	๒,๐๐๐ บาท
รวมเป็นเงิน	19,๐๐๐ บาท

ผู้รับผิดชอบโครงการ

- อบต.
- ผอ. ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตร
- เจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานเคหกิจเกษตร/เจ้าหน้าที่ที่ปรึกษา